

Univerzita Karlova v Praze
Farmaceutická fakulta v Hradci Králové

Katedra sociální a klinické farmacie

Emeritní profesoři Farmaceutické fakulty UK v Hradci Králové
Emeritus Professors of Charles University, Faculty of Pharmacy in
Hradec Králové

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Vedoucí diplomové práce: Doc. PhDr. František Dohnal, CSc.
Hradec Králové, 2015

Diana Kalábová

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto diplomovou práci s názvem „Emeritní profesori Farmaceutické fakulty UK v Hradci Králové“ vypracovala samostatně. Veškeré zdroje, ze kterých jsem čerpala, jsou uvedeny v seznamu použité literatury a řádně citovány.

V Hradci Králové, dne

Diana Kalábová

Poděkování

Ráda bych zde poděkovala především vedoucímu mé diplomové práce Doc. PhDr. Františku Dohnalovi, CSc. za jeho podporu a pomoc při vypracování této práce. Dále bych ráda poděkovala všem zúčastněným emeritním profesorům, kteří obětovali svůj čas a poskytli nezbytné informace k dotvoření celého díla.

Obsah

1	Úvod.....	5
2	Cíl práce a metodika řešení	6
3	Hlavní rysy vývoje profesního vzdělávání farmaceutů v našich zemích do vzniku samostatných farmaceutických fakult	8
4	Československé a české farmaceutické fakulty v proměnách času, vznik, místo a úloha Farmaceutické fakulty Univerzity Karlovy v Hradci Králové ...	13
5	Životní a profesní portréty emeritních profesorů Farmaceutické fakulty Univerzity Karlovy v Hradci Králové.....	23
5.1	Prof. RNDr. Dr.h.c. Jaroslav Květina, DrSc.....	23
5.2	Prof. RNDr. PhMr. Jan Solich, CSc.	33
5.3	Prof. RNDr. Rolf Karlíček, DrSc.	39
5.4	Prof. RNDr. Karel Waisser, DrSc.	44
6	Závěr	49
7	Zdroje	51
8	Abstrakt	53
9	Abstract	54
10	Seznam zkratk	55
11	Seznam příloh	56

1 Úvod

Historie vysokého farmaceutického školství v Hradci Králové se odvíjí již páté desetiletí. Tato skutečnost byla také popudem ke vzniku této diplomové práce. Nejenže má vznik hradecké farmaceutické fakulty zvláštní místo v celkovém historickém vývoji profesního vzdělávání farmaceutů na našem území, ale pohledem dnešním můžeme konstatovat, že se již zde vystřídalo několik generací jak učitelů, tak studentů a absolventů. A právě osudy významných pedagogických a vědeckých osobností školy, jejich místo, úloha a v neposlední řadě odkaz se staly námětem mé diplomové práce.

Je skutečností, že kritéria výběru se v průběhu koncipování diplomové práce poněkud měnila. Původní záměr byl zpracovat profily předních osobností jednotlivých oborů zastoupených ve škole. Vzhledem k obsahové náročnosti byla původní představa do určité míry redukována. Výsledný záběr se soustřeďuje na emeritní profesory Farmaceutické fakulty Univerzity Karlovy v Hradci Králové, jejich místo a úlohu při zrodu, etablování a v dalším vývoji hlavních oblastí činnosti školy.

2 Cíl práce a metodika řešení

Patří k tradicím škol, v první řadě vysokoškolských institucí, že své renomé a především výsledky v oblasti vzdělávání a vědecké práce často a oprávněně spojují s působením vynikajících odborníků. Jsou to vesměs, v odborné veřejnosti známé osobnosti, slabší naopak bývá povědomí o jejich existenci a odkazu ze strany široké občanské veřejnosti. Ta je, ke škodě věci, často v praxi každodenního života daleko více informována o osobnostech z oblasti kultury, sportu apod.

Rozhodla jsem se zmíněným způsobem zmapovat školu, která mi poskytla ucelené vysokoškolské vzdělání. Z mechanismů studia na Farmaceutické fakultě Univerzity Karlovy v Hradci Králové znám současné učitele z jednotlivých kateder a pracovišť, tak jak prezentují svou práci na posluchárnách, v laboratořích, v akademickém životě. V této souvislosti se objevují i jména významných osobností, jejich bývalých učitelů, kteří dnes, již v bezmála padesátileté tradici farmaceutického vysokého školství v Hradci Králové, stále figurují a v míře nepřehlédnutelné se dostaly do role inspirujících vzorů. Další dávka informací (ověřených či neověřených) pochází z kuloárních informací tradovaných ve studentské veřejnosti. V nejednom případě ale dochází k šumům, zkreslení informací apod.

Jak ovšem zvolit postup, který by tato úskalí co nejvíce eliminoval? Z variant, které byly zvažovány jako možný metodický přístup a dlužno dodat jako reálný a splnitelný, zvítězila varianta, která si klade za cíl zachytit ve formě životního a profesního medailonku osobnosti emeritních profesorů Farmaceutické fakulty Univerzity Karlovy v Hradci Králové (původní záměr byl širší, obsahová šíře problematiky si však vynutila korekci).

V této souvislosti si také dovoluji upozornit na „dvojkolejnost“ tohoto pojmu. Emeritní profesor (event. docent) je pojem obvykle spojovaný s dlouholetým, přínosným působením a prací dotyčného na fakultě (vysoké škole). Někteří doposud žijící pracovníci FaF UK se sami takto označují, nebo jsou obdobně titulováni od svých kolegů. Já jsem ve svém výběru respektovala kritérium, kterým je oficiální jmenování Emeritním profesorem Farmaceutické fakulty Univerzity Karlovy v Hradci Králové ze strany řídicích orgánů Univerzity Karlovy v Praze. Zmíněné kritérium splňují a příslušný jmenovací dekret vlastní: Prof. RNDr. Dr.h.c. Jaroslav Květina, DrSc. (jmenován k 1.1.2000), Prof. RNDr.

Rolf Karlíček, DrSc., Prof. RNDr. PhMr. Jan Solich, CSc., Prof. RNDr. Karel Waisser, DrSc. (všichni byli jmenováni ke dni 8.12. 2008).

Svou diplomovou práci jsem tak obsahově zaměřila na vytvoření pokud možno celistvého profilu těchto osobností. K dispozici jsou převážně jen účelově zpracované materiály-příležitostné články, nejčastěji k životním jubileím. Tematicky laděný materiál, tak jak vznikl na některých vysokých školách, zatím chybí. K vyplnění této mezery bych chtěla svou diplomovou prací přispět.

K získání konkrétních údajů a dat jsem zvolila jednak excerpci tištěných pramenů k dané problematice, což představují různé příležitostné statě vzešlé u příležitosti životních jubileí jmenovaných, dále materiály uveřejněné v odborných časopisech a příležitostných sbornících. K profesnímu zařazení jmenovaných jsem volila i dotazování u pamětníků.

Hlavním informačním zdrojem však byly rozhovory s emeritními profesory, ke kterým jmenovaní laskavě svolili. Byl pořízen zvukový záznam, který po revizi a po získání imprimatur dotyčných bude součástí diplomové práce ve formátu CD. Je tím sledován, v souladu se současnými formami historického bádání, cíl zachovat mj. i hlasovou podobu odkazu těchto vynikajících osobností. V případě rozhovoru s prof. J. Solichem byl navíc zvolen i formát dotazníku (viz. příloha práce) který se zabývá vztahem a názorem jmenovaného na profesi lékárníka (ostatní emeritní profesori tuto činnost přímo nekonali).

3 Hlavní rysy vývoje profesního vzdělávání farmaceutů v našich zemích do vzniku samostatných farmaceutických fakult

Pro každou vývojovou etapu farmacie byl typický způsob přípravy lékárníka na jeho povolání, tedy systém výchovy a vzdělávání. Rozdílnosti – vývoj systémů vzdělávání na našem území lze schematicky rozdělit do následujících etap (do vzniku samostatných farmaceutických fakult):

- 1275 – 1348 řemeslnické vzdělávání, zkouška před mistry cechu
- 1348 - 1651 řemeslnické vzdělání s přísahou na univerzitě
- 1651 – 1804 řemeslnické vzdělávání s povinnou přísahou a zkouškou na univerzitě
- 1804 – 1833 praxe a povinné jednoleté studium na lékařské fakultě
- 1833 – 1953 (forma přípravy dobíhala) - praxe a povinné dvouleté studium – postupně na lékařské, filosofické a přírodovědecké

V klasickém lékárenství příprava lékárníka na jeho povolání byla stejně jako v předchozí etapě řemeslná. Lékárenství bylo řemeslem, ve kterém se lékárník učil rozeznávat jednotlivá léčiva, učil se postupy řemeslného zpracování léčiv a léčivých přípravků. Jeho znalosti byly podloženy víceméně jen zkušenostmi generací lékárníků.

Vznik univerzit přinesl změny ve výchově lékárníka. Jeho příprava byla sice nadále řemeslná, tj. adept lékárenství prošel stupni – učeň – tovaryš – zkouška před mistry cechu lékárníků. Univerzitě po jejím vzniku však bylo panovníkem přiznáno právo garance „zdravotnické péče“. Lékárníkům byla oproti jiným řemeslníkům ve zdravotnictví přiznána důležitá výsada. Byli aprobováni rektorem univerzity (později děkanem lékařské fakulty), byli zapsáni do matriky a stali se členy univerzitní obce. Při aprobaci lékárník přísahal rektorovi, že bude svoje povolání řádně vykonávat. Touto přísahou univerzita získala nad lékárníky právo kontroly. Současně přísežného lékárníka chránila proti nekalé konkurenci.¹

Nástup chemických léčiv ovlivnil všechny stránky lékárenství. Stranou nezůstalo ani vzdělávání. Doposud bylo vzdělání lékárníků řemeslné, ukončené zkouškou (zpravidla před mistry oboru, později na LF univerzity, nebo před komisí městských správ) a přísahou. VMŘ přenesl pravomoc zkoušet moravské a slezské lékárníky na zdravotní komise. Zkoušce se nemusel podrobit lékárník, který se

¹Broncová D.(editor): Historie farmacie v Českých zemích, Milpo, Praha 2003, str.113

prokázal magisterským diplomem pražské nebo vídeňské univerzity. Tato ustanovení se ale obcházela (např. církevní lékárníci byli zkoušeni představenými řádu a přísahali představenému kláštera). GZN stanovil, že každý lékárník, který chtěl pracovat v monarchii, musel vykonat zkoušku na LF některé z univerzit monarchie a musel tak mít diplom magistra farmacie. Zkouška se pro lékárníky stala velice obtížnou, zejména vzhledem požadavku znát chemická léčiva. Neznali chemické názvosloví, značky, postupy přípravy solí, kyselin atd. Postupně si uvědomovali, že bez řádného studia je pro ně zkouška velice obtížná. Nový systém přípravy jako první vyzkoušela lékařská fakulta univerzity v Trnavě. Adepti lékařství se od roku 1772 mohli školit ve zvláštních tříměsíčních kursech. Od roku 1774 se absolvování kurzu stalo povinným. V roce 1775 byl kurz prodloužen na jeden rok. V roce 1777 byla trnavská univerzita přemístěna do Budína a v roce 1784 do Pešti. Jednoleté kurzy ale pokračovaly a absolvovalo je 30 lékárníků (Trnava), 38 (Budín). Obdobné kurzy byly zavedeny na LF univerzity ve Vídni. O jednotném, povinném farmaceutickém studiu pro všechny, kdo chtěli vykonávat lékárnické povolání, můžeme mluvit až od roku 1804, kdy byl vydán studijní řád pro rakouskou monarchii.² Ke studiu farmacie na LF univerzity mohli nastoupit jen uchazeči, kteří absolvovali 4 roky učňovské a 4 roky kondiční (tovaryšské). Doby přípravy se postupně zkracovaly, ale k zásadnější změně podmínek nástupu došlo až ke konci 19. století. Rok 1804 tedy znamenal zásadní přelom v přípravě lékárníka na jeho povolání. Po staletích, kdy existovala pouze učňovská příprava, bylo třeba k získání titulu magistra studovat jeden rok na lékařské fakultě univerzity. Tuto podmínku nařizoval studijní řád z roku 1804, který byl doplněn v roce 1810 zkušebním řádem.

Obsah ročního studia byl následující: speciální přírodopis, chemie, botanika a další předměty. Studium bylo zakončeno rigorózní teoretickou zkouškou a zkouškou praktickou, která prokázala dovednosti lékárníka. Zkoušenými předměty byly botanika, lékárnické zbožíznalství, tj. *materiamedica*, farmaceutická chemie a přírodopis. Jednoleté studium absolvovalo za dobu jeho existence 498 studentů. Od roku 1812 bylo magistrům farmacie umožněno získat doktorát chemie na základě disertační práce a zkoušky.

²Broncová D.(editor): Historie farmacie v Českých zemích, Milpo, Praha 2003, str.113

Ukázalo se, že rok studia je nedostatečný pro kvalitní vzdělání lékárníka. Proto bylo v roce 1833 studium farmacie prodlouženo na 2 roky. Ke dvouletému studiu na LF univerzity mohli nastoupit jen uchazeči, kteří absolvovali 4 třídy gymnázia, 4 roky učňovské v lékárně a 4 roky kondiční (tovaryšské). Uchazečům o studium přibyla povinnost studovat 4 roky na gymnáziu. K dosavadním studijním předmětům přibyla mineralogie, zoologie a farmacie.

V roce 1850 byla výuka farmacie přenesena na filosofickou fakultu. Kondiční doba zkrácena na dva roky a doba učení na 3 roky. K vyučovaným předmětům přibyla fyzika a farmakognózie. Změnil se zkušební řád. První rok studia byl zakončen teoretickou rigorózní zkouškou na filosofické fakultě a po druhém následovala praktická a další rigorózní zkouška na lékařské fakultě. V roce 1882 se pražská Karlo-Ferdinandova univerzita rozdělila na dvě – českou a německou univerzitu. Na obou se studovala farmacie a studenti získali titul magistr farmacie – PhMr. Magistři farmacie mohli, po vykonání zkoušek a napsání disertace, získat doktorát z filosofie – PhDr.³

Od roku 1920, již v samostatné Československé republice, kdy bylo také obnoveno používání názvu Karlova univerzita, bylo podmínkou přijetí ke studiu farmacie absolvování 8 tříd gymnasia s maturitou. Zůstala učební doba, avšak již nebyla pouhou klasickou učňovskou dobou, jako tomu bylo např. ve století 16. nebo 17., ale byla přípravou na studia. Učeň byl pod dozorem a přísným vedením lékárnického grémia, které pořádalo vzdělávací kurzy. Studentům v kurzech, které organizovalo grémium lékárníků, přednášeli nejen zkušení lékárníci, ale rovněž profesori univerzity. Učeň aspiroval na studia, a proto měl označení aspirant. Na konci aspirantury vykonal aspirant zkoušky před zástupci grémia a univerzity, které ho opravňovaly studovat na univerzitě. Od roku 1860 mohli magistři farmacie dalším studiem získat doktorát farmacie (Drfarm.), od roku 1891 doktorát filosofie (PhDr.) a od roku 1921 doktorát přírodních věd (RNDr.). Členové Spolku lékárníků v českých (ustaven v Praze r. 1871) marně usilovali o změnu obsahu studia, které v podstatě bez velkých změn trvalo do roku 1948 a sloužilo fakticky jen jednomu odvětví – lékárenství. Přitom farmacie se hluboce měnila– diferencovala se do odvětví.

³ Dohnal F.: Studijní texty k dějinám farmaci, Karolinum, Praha 2014, s. 78

Dvouleté studium připravilo 6743 magistrů farmacie. Na pražských univerzitách studovali studenti ze Slovenska, ale také mnoho Bulharů, Poláků, Rumunů a Jugoslávců, výrazné zastoupení měli studenti židovského vyznání.⁴

Velkým přelomem ve studiu farmacie (a nejen farmacie) byl rok 1900, kdy bylo ženám povoleno studium na vysokých školách. Ženy pracovaly v lékárnách i v minulosti. Byly to především ženy-lékárnice v klášterních lékárnách. V zemích mimo monarchii bylo studium žen povoleno již před rokem 1900. Například v Americe vystudovalo farmacii a pracovalo kolem 40 českých žen – lékárníc. O prosazení farmaceutického studia žen v Rakousku-Uhersku se zasloužil Spolek Minerva, který existoval od roku 1890 při soukromém dívčím gymnáziu v Praze. Podnětem mu bylo, že již od roku 1896 studovaly ženy jako mimořádné posluchačky filosofii. Studium žen (nejenom farmacie, ale i filosofie, medicíny, ne však práv) bylo povoleno výnosem ministerstva vnitra č.150/1900-platnost od 3.9.1900. Uchazečky o studium musely mít Rakouské státní občanství, nejméně 16 let, musely předložit potvrzení o dostatečné fyzické způsobilosti, doklad o absolvování 6 tříd gymnázia a vykonané zkoušky z latiny. První ženou, která dosáhla vysokoškolského vzdělání v Rakousko-Uhersku, byla PhDr. Marie Zdeňka Baborová (1901), první MUDr. byla Anna Honzáková, která promovala v roce 1902. Teprve v roce 1908 promovala v Praze na Německé univerzitě první lékárnice Elsa Fantová, provdaná Bergmannová, a získala titul PhMr. V roce 1909 na České univerzitě promovala Růžena Kroutilová. V roce 1913 promovaly na ČU Helena a Hildegarda Brychtovy a Anna Šnajdrová. V roce 1914 promovala na ČU Ludmila Farská, známá také jako první provizorka.⁵ V letech 1904–1918 studovalo farmacii na ČU kolem 7 % žen, v letech 1919–1928 už 34,7 % žen. Po roce 1929 ženy postupně získaly převahu a v roce 1934 již studuje 50,9 % žen a pouze 49,1 % mužů.

Čeští a slovenští představitelé farmacie se v letech 1938–1939 dohodli na zavedení studijního plánu čtyřletého studia, jehož absolventi by mohli pracovat nejen v lékárně, ale i v dalších odvětvích farmacie. Přijetí tohoto plánu bylo složité. Předpokládal totiž zrušení praxe v lékárnách před studiem. Proti vehementně vystupovali majitelé lékáren, kteří by tímto přišli o levnou pracovní

⁴Broncová D.(editor): Historie farmacie v Českých zemích, Milpo, Praha 2003, str. 114

⁵ tamtéž

sílu ve svých lékárnách. Výrazným stoupencem změn ve studiu farmacie byl mj. prof. E. Skarnitzl.⁶

Uzavřením českých vysokých škol za války byl uvedený plán zmařen, částečné prodloužení studia se realizovalo jen na Státní univerzitě v Bratislavě během trvání Slovenské republiky v době 2. světové války. Po otevření vysokých škol v roce 1945 bylo zahájeno znovu pouze dvouleté studium na UK v Praze a nově na Masarykově univerzitě v Brně. První roky po válce byly z hlediska počtu studentů hektické, protože v uvedených letech studovali všichni, kdo se chtěli stát magistry farmacie a v důsledku uzavření vysokých škol nemohli studovat.

Čtyřleté studium bylo zavedeno od akademického roku 1948/49 jako samostatný obor na lékařských fakultách UK v Praze, MU v Brně a Univerzity Komenského v Bratislavě. Praxe před studiem byla zrušena a byla začleněna do studijního plánu. Absolventi získávali titul PhMr., a byli připravováni pro práci ve všech farmaceutických odvětvích. Studium v Praze bylo v roce 1950 zrušeno a studenti byli převedeni do Brna.⁷

⁶ Osobní vzpomínka prof. RNDr. PhMr. Jaroslava Květiny, DrSc.

⁷ Dohnal F.: Studijní texty k dějinám farmacie, Karolinum, Praha 2014, str. 79

4 Československé a české farmaceutické fakulty v proměnách času, vznik, místo a úloha Farmaceutické fakulty Univerzity Karlovy v Hradci Králové

V roce 1952 byly v rámci změn zřízeny v Brně a Bratislavě farmaceutické fakulty. Čtyřleté, a od roku 1954 pětileté farmaceutické studium, a zejména pak vznik farmaceutických fakult byl významným mezníkem ve vývoji farmaceutického školství. Došlo ke zrovnoprávnění studia farmacie se studiem ostatních vysokoškolských oborů a profesí.⁸ Do studijních plánů byly začleněny předměty: úvod do studia, matematika, biochemie, biologie, anatomie, fyziologie, mikrobiologie, patologie a společenskovední předměty. Profilovými předměty byly: galenika, pěstování léčivých rostlin, syntéza chemických léčiv, organizace a řízení farmacie, dějiny farmacie a bylo zavedeno vypracování a obhajoba diplomové práce. Od roku 1954 (do roku 1966) byl pro absolventy farmacie v souladu s platným vysokoškolským zákonem zaveden titul promovány farmaceut (prom. farm.). V dalším studiu mohli absolventi získat titul RNDr., kandidát věd (CSc.), nebo doktor věd (DrSc.).

Na úrovni farmaceutického studia se negativně projevilo zrušení brněnské farmaceutické fakulty v roce 1960 a převedení studentů a učitelů do Bratislavy. (Ve stejném roce byl v tichosti odebrán název univerzity po prezidentovi T. G. Masarykovi a brněnská univerzita získala přídomek J. E. Purkyně.)⁹ Od roku 1960 tak existovala jediná, direktivně zřízená fakulta, která vychovávala farmaceuty pro celou Československou republiku. Brzy se však ukázal nesoulad mezi požadavky terénu na počty absolventů a počty skutečně nastoupivších studentů do zaměstnání. Celá situace byla navíc komplikována faktem, kdy absolventi vysokých škol – muži po promoci nastupovali k vykonání základní vojenské služby a do vojenských lékáren. Ženy po ukončení studia se zpravidla provdaly a odešly na mateřskou dovolenou, což bylo v té době naprosto normální.

⁸Broncová D.(editor): Historie farmacie v Českých zemích, Milpo, Praha 2003, str. 115

⁹ Dohnal František –osobní sdělení

Požadavky na místa lékárníků byly z uvedených důvodů plněny pouze na 40 %.¹⁰

Nesoulad mezi možnostmi a požadavky začal být řešen v roce 1969 zřízením Farmaceutické fakulty UK v Hradci Králové. Výrazně se o realizaci této myšlenky zasloužil prof. Jaroslav Květina, který se také stal prvním děkanem hradecké fakulty.¹¹

Farmaceutická fakulta Univerzity Karlovy se sídlem v Hradci Králové byla zřízena ke dni 1. září 1969. V pozadí tohoto rozhodnutí, které se stalo obsahem příslušného vládního nařízení č. 100/69 Sb., nelze přehlédnout nespokojenost českého farmaceutického terénu se stavem, který se vytvořil ve farmaceutickém vysokém školství tehdejšího Československa

Zřízením fakulty v Hradci Králové se tak studium farmacie navrátilo na Univerzitu Karlovu. Oficiální slavnostní otevření nové fakulty Univerzity Karlovy spojené s imatrikulací prvních 51 studentů se uskutečnilo dne 24. ledna 1970.

V regionálním centru východních Čech tak přibyla - ke stávající Lékařské fakultě Univerzity Karlovy, Vojenskému lékařskému výzkumnému a doškolovacímu ústavu Jana Evangelisty Purkyně (dnes Fakulta vojenského zdravotnictví Univerzity obrany) a Pedagogické fakultě (dnes Univerzita Hradec Králové) – nová vysoká škola.¹²

Zahájení výuky se však neobešlo bez komplikací, jejich společným jmenovatelem byl nedostatek prostor pro fungování školy. Vyučovalo se v dřevěném „baráku“, v kinosále a učebnách VLVDÚ JEP nebo v učebnách lékařské fakulty. Do prvního ročníku nastoupilo 49 studentů.

První kroky existence farmaceutické fakulty však byly poznamenány obtížemi a z toho plynoucími nutnými improvizacemi. Výuka probíhala

¹⁰ „Jediná fakulta direktivně zřízená v Bratislavě nemohla uspokojit nejen potřebu farmaceutů, ale i stavovské myšlení a sounáležitost farmaceutů, které byly tradičně formovány na pražské Univerzitě Karlově a v 50. letech na Masarykově univerzitě v Brně.“ In. Jahodář Luděk, děkan FaF UK, Předmluva ke Sborníku k 25. výročí Farmaceutické fakulty Univerzity Karlovy v Hradci Králové. FaF UK, Hradec Králové 1994, s.7.

¹¹ Podrobněji-viz. kapitola 5, medailonek jmenovaného

¹² Dohnal, F.: Farmaceutická fakulta Univerzity Karlovy. In: Encyklopedie města Hradec Králové, nakl. Garamon, Hradec Králové 2011, díl A-M, s. 127- 133.“ Farmaceutická fakulta Univerzity Karlovy patří dnes neodmyslitelně ke koloritu města a celého regionu, plní nezastupitelnou funkci ve vzdělávací struktuře a v oblasti speciální vědecké činnosti.“

v provizorních podmínkách celkem na 16 místech tehdejšího krajského města a dokonce v prostorách tehdejších Východočeských chemických závodů v Pardubicích-Semtíně. Výuka byla často řešena v blokové formě, probíhala i v sobotu a neděli. Změna k lepšímu přišla počátkem roku 1972, kdy byla dána do užívání montovaná „Tesko“ budova se dvěma posluchárnami pro 70 studentů a seminární místnost o 30 židlích. V říjnu téhož roku pak proběhla kolaudace devítipodlažní jižní budovy, kam se vzápětí nastěhoval děkanát fakulty a katedry. Stavba severní budovy začala koncem roku 1973, její předání do užívání nastalo až v lednu roku 1980. Mezitím ještě přibyla budova „Tesko“ II, první výuka se zde uskutečnila s počátkem akademického roku 1974-1975.¹³

Formoval se pedagogický sbor, jehož základ tvořili odborníci, kteří jednak odešli z bratislavské fakulty, nebo byli uvolněni hradeckou lékařskou fakultou. Konstituovaly se katedry, podařilo se rozvinout jejich základní funkce i rytmus celého vysokoškolského pracoviště. První absolventi v počtu 49 byli slavnostně promováni 1.7.1974.¹⁴ Začalo budování účelových zařízení, již v roce 1969 byla zřízena Ústřední knihovna později přejmenována na Středisko vědeckých informací, založena byla i Zahrada léčivých rostlin na pronajatém vojenském pozemku v těsné blízkosti fakulty. V období let 1969—1991 byla součástí katedry farmaceutické botaniky a ekologie. V areálu hospitálu v Kuksu se začala odvíjet anabáze svépomocných prací směřujících k vybudování expozic farmaceutického muzea. Farmaceutická fakulta přešla do povědomí nejširší akademické obce i hradecké veřejnosti. Druhá polovina 70. let byla vyplněna značným úsilím při rozšiřování areálu školy, starosti však přidávalo zejména vlekoucí se zprovoznění severní budovy. Pomáhali zde i učitelé a studenti.

Hlavním vývojovým rysem školy od druhé poloviny 70. let bylo, že se rozvinuly všechny pedagogické a vědecké aktivity tvořící profil každé vysoké školy. Postupně nabíhaly aktivity v oblasti mezinárodní spolupráce a odborných kontaktů. Pohybovaly se v tehdejších politických intencích, tudíž byly usměrňovány a omezeny. V 80. letech se však postupně dařilo trend vzájemných kontaktů se zahraničím prohloubit, rostl počet zahraničních

¹³ Rusek V.: Z kroniky Farmaceutické fakulty Univerzity Karlovy, In. Sborník k 20. výročí Farmaceutické fakulty Univerzity Karlovy v Hradci Králové, UK Praha 1989, str. 7 -11.

¹⁴ tamtéž

odborných stáží učitelů a praxí studentů, přibyly nové regiony, zejména Skandinávie.¹⁵

Zavedeno bylo tříoborové studium, což znamenalo, že absolventi fakulty se stali specialisty v klinické a technologické farmacii na základě pětiletého studia, pro lékárenství byli připravováni všeobecní farmaceuti v průběhu čtyřletého studia.

Po listopadu 1989 vstoupila Farmaceutická fakulta UK v Hradci Králové do kvalitativně nové etapy vývoje. Prošla transformací, která změnila výukové programy studia a dotkla se organizační struktury fakulty, promítla se do personální oblasti a skladby pedagogického sboru, vědeckých a výzkumným pracovníků. Na základě zákona č. 172/1991 Sb. o vysokých školách bylo potvrzeno pevné místo fakulty ve vysokoškolské soustavě. Od roku 1989/90 je studium pětileté, nediferencované s možností specializace výběrem předmětů. Fakulta prošla mnoha proměnami. Od akademického roku 1994/1995 na ní studují zahraniční studenti v anglickém jazyce. Vedle tradičního magisterského studia farmacie lze v současnosti v bakalářském studijním programu studovat obor zdravotnická bioanalytika, na který navazuje magisterské studium tohoto studijního oboru. Oba studijní programy, magisterský a bakalářský, prošly náročnou akreditací a jsou koncipovány tak, aby odpovídaly současnému stavu věd, potřebám naší i evropské praxe a jsou v souladu se studijními programy zemí Evropské unie.

Královéhradecká farmaceutická fakulta Univerzity Karlovy si za svou existenci vydobyla významné místo v systému vysokých škol v České republice. Její význam a role vzrostla navíc po vzniku samostatné České republiky, v intencích jejího ekonomického a zahraničně politického směřování. Absolventi obou studijních oborů, farmacie a bioanalytiky, nacházejí uplatnění ve všech odvětvích farmacie a zdravotnictví nejen v ČR, ale i ve státech Evropské unie.¹⁶

Děkani FaF UK v Hradci Králové : 1969-1990 - prof. RNDr.PhMr. dr.h.c. Jaroslav Květina, DrSc.; 1990-1994 - doc. RNDr. Vladimír Semecký, CSc.; 1994-1997-prof. RNDr. Luděk Jahodář, CSc.; 1997-2000 - prof. RNDr.

¹⁵Dohnal F.: Farmaceutická fakulta Univerzity Karlovy. In: Encyklopedie města Hradec Králové, nakl. Garamon, Hradec Králové 2011, díl A-M , s. 127- 133

¹⁶Dohnal F.: Farmaceutická fakulta Univerzity Karlovy. In: Encyklopedie města Hradec Králové, nakl. Garamon, Hradec Králové 2011, díl A-M , s. 127- 133

Eva Kvasničková, CSc.; 2000 -2006 doc. RNDr. Jaroslav Dušek, CSc.; v letech 2006- 2014 prof. PharmDr. Alexandr Hrabálek, CSc., Akademickým senátem školy byl novým děkanem dne 20.11.2013 zvolen doc. PharmDr. Tomáš Šimůnek, Ph.D. (slavnostní inaugurace proběhla dne 18.2.2014)

Profilové funkce fakulty realizují odborné katedry, oddělení a účelová zařízení: Katedra biofyziky a fyzikální chemie, Katedra anorganické a organické chemie, Katedra farmaceutické botaniky a ekologie, Katedra analytické chemie, Katedra biologických a lékařských věd, Katedra biochemie, Katedra farmakologie a toxikologie, Katedra farmakognozie, Katedra farmaceutické chemie a kontroly léčiv, Katedra tělesné výchovy, Oddělení odborné jazykové, centrum informačních technologií, Středisko vědeckých a knihovnických informací, účelová zařízení školy, kterými jsou České farmaceutické muzeum Kuks, Zahrada léčivých rostlin a nově Oddělení strategického rozvoje a evropských projektů a Oddělení vnějších vztahů a transferu technologií¹⁷

Dovolte mi uvést na tomto místě metodickou poznámku, která vysvětluje obsahovou návaznost dalších částí mé práce: Z celé škály těchto odborných pracovišť se zaměříme na ty, ze kterých profesně pocházejí naši emeritní profesoři. Obecné vymezení činnosti těchto pracovišť nám lépe pomůže pochopit souvislosti, které plynou z výpovědí jednotlivých pánů emeritních profesorů a z faktů z nichž se skládají jejich životní a profesní portréty

Katedra anorganické a organické chemie

Vedoucí katedry: prof. RNDr. PhMr. Karel Palát, CSc. (1971-1974), Doc. RNDr. PhMr. Milan Čeladník, CSc. (1974-1990), **Prof. RNDr. Karel Waisser, DrSc. (1990-2001)**, Doc. PharmDr. Alexandr Hrabálek, CSc. (2002-dosud), od 2006 pověřena vedením Doc. RNDr. Věra Klimešová.

Katedra zajišťuje pro studijní program Farmacie a studijní program Zdravotnická bioanalýtika následující předměty: Obecná a anorganická chemie, Organická a bioorganická chemie, Chemická laboratorní technika, Biostatistika a chemometrie, Obecná chemie v příkladech, Organická chemie a biologická

¹⁷ Informační zdroj: www.faf.cuni.cz; Poznámka: jsou použity současné názvy pracovišť

aktivita, Konstituce organických sloučenin, Řešené úlohy z organické chemie, Vybrané metody laboratorní techniky.

Vědecký výzkum katedry je zaměřen na přípravu biologicky aktivních látek, především s antimykobakteriální, antifungální a cytostatickou aktivitou a na studium závislostí mezi chemickou strukturou a účinkem připravených látek. Důležitou tematikou je výzkum akcelerantůtransdermálnípermeace, tj. látek urychlující průnik léčiv přes kožní bariéru a rovněž výzkum látek regenerujících poškozenou kožní bariéru. Součástí výzkumné práce je NMR spektroskopie a její aplikace na strukturní analýzu látek. Vědecké úkoly jsou spojeny s řešením Výzkumných záměrů: MSM 111600001 „Vývoj, příprava a technologie léčiv“ (1999-2004), MSM 0021620822 „Výzkum nových lékových struktur“ (2005-2011). Pracovníci katedry jsou řešiteli a spoluřešiteli řady grantů (GAČR, IGAMZdČR, GAUK, FRVŠ). Výsledky vědecké práce jsou zveřejněny ve více než 550 publikací, většina v impaktovaných časopisech, 11 patentech a prezentovány na mezinárodních i domácích symposiích. Významným oceněním pracovního kolektivu doc. Hrabálka je získání Zlaté medaile na světové přehlídce vynálezů Eureka 1997 v Bruselu za exponát Nový acceleranttransdermální penetrace.¹⁸

Katedra garantuje rigorózní řízení (PharmDr.) a doktorské studium (Ph.D.) v studijním oboru Bioorganickáchemie.

Katedra analytické chemie

Vznik pracoviště: 1969, Vedoucí katedry: Prof. RNDr. PhMr. Vladimír Jokl, DrSc. (1969-1989), **Prof. RNDr. Rolf Karlíček, DrSc. (1989-2003)**, prof. RNDr. Petr Solich, CSc. (2004-dosud).

Katedra analytické chemie zajišťuje výuku předmětu analytická chemie. Vědecký výzkum je zaměřen do tří stěžejních oblastí: 1/využití moderních trendů v kapalinové chromatografiipři vývoji a validaci metod pro analýzu biologicky aktivních látek včetně léčiv a jejich degradačních produktů, dále přírodních látek v rostlinných extraktech (se zaměřením na antioxidanty) a klinických markerů v biologických tekutinách, 2/ vývoj a validace

¹⁸Dohnal F.: Farmaceutická fakulta Univerzity Karlovy. In: Encyklopedie města Hradec Králové, nakl. Garamon, Hradec Králové 2011, díl A-M , s. 127- 133

elektroforetických metod využívaných k analýze léčiv a rostlinných extraktů včetně on-line úpravy vzorku před analýzou, 3/automatizace analytických postupů (techniky FIA, SIA) a jejich využití pro analýzu biologicky aktivních látek. Světové prvenství dosáhl tým vedený prof. P.Solichem objevením nové originální chromatografické techniky (*Sekvenční injekční chromatografie*) v roce 2003 (Šatinský D., Solich P., Chocholouš P., Karlíček: MONOLITHIC COLUMNS - A NEW CONCEPT OF SEPARATION IN THE SEQUENTIAL INJECTION TECHNIQUE, *Anal.Chim.Acta* 499 (1-2), 2003, s.205-214). Doc. M. Polášek obdržel v roce 2008 v Nagoyi za dlouholetou vědecko-výzkumnou činnost v rozvoji průtokových analytických metod „FIA Honour Award for Science“. Součástí katedry jsou laboratoře akreditované Státním ústavem pro kontrolu léčiv s certifikátem SVP.

Pracovníci katedry jsou řešiteli řady grantů národních i mezinárodních, úzce spolupracují s řadou pracovišť v zemích EU (Německo, Španělsko, Portugalsko, Maďarsko aj.) či Japonsku, Austrálii a USA, výsledky prezentují ve společných publikacích či přednáší na zahraničních konferencích. Za posledních 15 let autoři či spoluautoři řady vědeckých výstupů: 8 patentů či autorských osvědčení, více než 450 abstraktů ve sbornících z vědeckých konferencí, 16 přednášek na konferencích v zahraničí, přes 250 publikací v odborných časopisech (z toho 210 v impaktovaných). Pracovníci katedry jsou spoluautory na celostátní učebnici *Analytická chemie - učebnice pro farmaceutické fakulty*, Osveta, 1989 a na zahraničních monografiích (*Encyclopedia of Analytical Science*, Academic Press Limited 1995; *Advances in Flow Injection Analysis*, Elsevier 2008). Katedra analytické chemie garantuje doktorské studium, obor Bioanalytická chemie (Ph.D.) a rigorozní řízení (RNDr.) v oboru Analytická chemie pro studenty programu Zdravotnická bioanalytika.¹⁹

Katedra farmakologie a toxikologie

Vedoucí katedry: **1969 – 1990 Prof. RNDr. Dr.h.c. Jaroslav Květina, DrSc.**, 1990 – 1992 Doc. RNDr. Pavla Žáčková, CSc., 1992 – 2007 Prof. MUDr.

¹⁹Dohnal F.: Farmaceutická fakulta Univerzity Karlovy. In: Encyklopedie města Hradec Králové, nakl. Garamon, Hradec Králové 2011, díl A-M, s. 127- 133

Zdeněk Fendrich, CSc., 2007 -2013 Prof. PharmDr. Ing. Milan Lázníček, CSc.,
od r. 2014 Prof. PharmDr. František Štaud, Ph.D.

V oblasti pedagogické katedra zajišťuje především výuku předmětu Farmakologie, dále pak Toxikologie, Veterinární farmacie, Radiofarmak, Základů dozimetrie a dalších. Stěžejním výstupem bylo vydání Farmakologického slovníku kolektivem autorů pod vedením doc. MUDr. Radomíra Hrdiny, CSc. Katedra garantuje rigorózní řízení v oboru Farmakologie a toxikologie, kterým ročně projde 20-25 absolventů. Zásadní posilou katedry jsou také studenti postgraduálního studia. Zájem studentů o doktorské studium v oboru farmakologie a toxikologie lze nejlépe dokumentovat skutečností, že od roku 2004 studovalo či studuje v tomto oboru 53 doktorandů. Vědecký výzkum byl od vzniku katedry koncentrován na systematické experimentální studie osudu léčiv v organizmu s cílem vytvářet predikční data pro lékové terapeutické postupy. V letech 1976 – 1990 se tak katedra stala koordinátorem celostátních výzkumů, zaměřených na individualizaci farmakoterapie. Po roce 1990 došlo k dalšímu rozšíření a diverzifikaci výzkumných aktivit katedry. Oddělení farmakologie a toxikologie pod vedením Doc. MUDr. Radomíra Hrdiny, CSc. se specializuje především na studium látek s ochranným působením na srdce (kardioprotektiva) u modelového srdečního poškození (akutní infarkt myokardu) a dále látek pro léčbu astmatu. Pod vedením Prof. RNDr. Jiřího Lamky, CSc. se vytvořilo oddělení veterinární farmakologie, zaměřené na studium zdravotního stavu divoče a volně žijících zvířat a využitelnost léčivých látek při jejich kontrole. Moderní směry farmakologického výzkumu se uplatnily především ve vybudování pracoviště experimentální farmakokinetiky, které je směřované na odhalování mechanismů účinku léčiv na molekulární a buněčné úrovni. Vedoucí tohoto oddělení Doc. PharmDr. František Štaud, Ph.D. přitom uplatnil své zkušenosti z dlouhodobých stáží v Japonsku a Velké Británii. Úspěšně se rozvinula také mezinárodní spolupráce ve výzkumu; oddělení radiofarmak (vedoucí Prof. PharmDr. Ing. Milan Lázníček, CSc.) se např. zapojuje do několika evropských výzkumných projektů (COST, EUREKA). Hlavní náplní tohoto oddělení je výzkum a vývoj nových radiofarmak cílených pro zobrazení a léčbu nádorů. Na pracovišti se např. konaly dva celosvětové výcvikové kurzy z radiofarmacie organizované Mezinárodní agenturou pro atomovou energii se sídlem ve Vídni (IAEA) a katedra se také zapojila do několika mezinárodních

výzkumných projektů koordinovaných IAEA. Pracovníci katedry jsou pravidelně řešiteli řady grantů (Grantová agentura ČR, rezortní granty, GAUK), podíleli se také na řešení úkolů v rámci Výzkumného centra a Výzkumných záměrů. Vědecké výstupy jsou např. tvořeny více jak dvěma sty prací publikovaných v impaktovaných časopisech, řadou výzkumných zpráv a vystoupení na vědeckých kongresech a sympoziích.²⁰

Katedra sociální a klinické farmacie,

ustanovena ke dni 1.12.1969 s názvem Katedra organizace a řízení farmacie. Od počátku roku 1993 nese současný název. V čele katedry stáli: **Prof. RNDr. PhMr. Jan Solich, CSc.(1971-1990)**, poté byli prozatímním vedením postupně pověřováni Prof. RNDr. PhMr. Jan Solich, CSc., doc. RNDr. Stanislava Hartlová, CSc. a doc. RNDr. PhMr. Václav Rusek, CSc. Posledně jmenovaný byl pak ke dni 1. 5. 1993 ustanoven oficiálně vedoucím katedry. Ke dni 1. 9. 1994 byl do funkce vedoucího katedry jmenován Prof. RNDr. Jiří Vlček, CSc. Pracoviště vede nepřetržitě dosud.

Široká výuková škála katedry prostupuje všemi úseky studijních programů fakulty. Poskytuje znalosti nezbytné k všestrannému formování profesního profilu absolventů. Sahá od základní orientace v sociálních a ekonomických disciplínách, přes organizaci a kontrolu odborných praxí studentů, až ke garanci profilových předmětů ve finálních ročnících-kdy se zaměřuje na farmaceutickou péči, lékárenství, klinickou farmacii, farmakoinformatiku a sociální farmacii. Završuje tak proces komplexního vzdělávání a profesní přípravy absolventů na samostatný výkon základních odborných funkcí.

Vědecký výzkum katedry je dlouhodobě zaměřen především na oblast farmakoepidemiologie, (analýza potřeby a spotřeby léků, sledování faktorů ovlivňující terapeutickou hodnotu léčiv včetně lékové compliance a analýza lékových pochybení), lékové informatiky a lékové politiky. S tím úzce souvisí činnost speciální odborného pracoviště, kterého je katedra garantem-Lékového informačního centra. Vzniklo ve spolupráci s Fakultní nemocnicí Hradec Králové a jeho posláním je analyzovat a nabízet řešení lékových problémů ve

²⁰Dohnal F.: Farmaceutická fakulta Univerzity Karlovy. In: Encyklopedie města Hradec Králové, nakl. Garamon, Hradec Králové 2011, díl A-M , s. 127- 133

farmakoterapii (viz angl. drugrelatedproblems – DRP) a tím podporovat účelnost používání léčiv a snižování rizik pro pacienta. Současně je toto pracoviště akreditováno ministerstvem zdravotnictví pro zvyšování znalostí a dovedností v řešení DRP a pro vyhledávání, zpracovávání a poskytování informací o léčivech. Proto je katedra nejen výukovým centrem pro studenty FaF ale je zapojena i do specializačního vzdělávání farmaceutů.

Výsledky vědeckého bádání jsou námětem pravidelných kongresů, na jejíž organizaci se katedra pravidelně účastní a rozvíjí spolupráci s Universitami v Utrechtu, Cardiffu, Iowě, Antverpách a s organizacemi EU jako je EMEA a ECDC.

Specifickou stránku vědeckého výzkumu na katedře tvoří bádání v oblasti historie farmacie. Díky nestorovi české farmaceutické historiografie a muzeologie doc. RNDr. PhMr. Václavu Ruskovi, CSc. vzniklo v roce 1994 v areálu hospitálu v Kuksu České farmaceutické muzeum. Našlo organizační podobu jako účelové zařízení hradecké farmaceutické fakulty a v současnosti se zde koncentruje vědecký výzkum v oblasti historie farmacie.²¹

²¹Dohnal F.: Farmaceutická fakulta Univerzity Karlovy. In: Encyklopedie města Hradec Králové, nakl. Garamon, Hradec Králové 2011, díl A-M , s. 127- 133

5 Životní a profesní portréty emeritních profesorů Farmaceutické fakulty Univerzity Karlovy v Hradci Králové

5.1 Prof. RNDr. Dr.h.c. Jaroslav Květina, DrSc.

Dětství, studia, počátek vědecké kariéry

Jaroslav Květina se narodil dne 19. května 1930 v Račiněvsi na Podřipsku – obec nedaleko Roudnice nad Labem. Základní školu absolvoval na Spořilově, kde byl jeho otec poštmistrem. Deset let působil ve skautském oddílu. Díky svému tříletému ilegálnímu působení v tomto oddílu během války byl oceněn junáckým válečným křížem „Za vlast“.

Od roku 1941 do roku 1949 studoval na osmiletém Reálném gymnáziu v Praze – Michli. Již během středoškolských studií ho lákalo bádání. Nejprve se věnoval humanitním oborům – přesněji archeologii. Stalo se tak zásluhou třídního kantora a dějepisce Jana Rataje (později působí v Archeologickém ústavu ČSAV), který bral studenty na historické a archeologické semináře Filozofické fakulty. Druhou stranu zájmu obstaral skautský vedoucí doc. Jiří Stárka (později profesor mikrobiologie na Univerzitě v Marseille). S ním profesor Květina spolupracoval až do třetího ročníku na VŠ. Osvojil si práci s mikroskopem, pomáhal řezat histologické preparáty nebo barvil mikrobiologické plotny.

V roce 1949 zahajuje vysokoškolské studium oboru farmacie na Lékařské fakultě Univerzity Karlovy v Praze. Poválečné studium farmacie probíhá již ve čtyřleté formě. Když je v roce 1952 obor farmacie v Praze zrušen, dokončuje profesor Květina studium na Masarykově univerzitě v Brně. Zde také roku 1953 promuje. V průběhu vysokoškolských studií startuje jeho vědecká kariéra. Milníkem jsou přednášky a praktická cvičení z farmakologie. Tento obor se stává jeho definitivní volbou a celoživotním profesním posláním. Díky farmakologii se seznamuje s profesorkou Helenou Raškovou (mezinárodně uznávaná lékařka a vědkyně v oboru farmakologie). Pod jejím vedením působí jako pomocná vědecká síla, později pomocný asistent na pražském Purkyňově ústavu. Ještě jako student vede praktická cvičení studentů pediatrie. Zabývá se zde také otázkou farmakodynamických vlastností azulenů – obsahových látek izolovaných z heřmánku. Tohle bádání (probíhá od roku 1950 – 1953) nakonec přispívá ke vzniku léčivého přípravku jménem Chamazulen.

Nelehká situace po promoci

Složitá životní etapa nastává profesoru Květinovi v padesátých letech. Problémy vznikají kvůli kádrovým posudkům (strýc i otec byli protirežimového smýšlení). Ačkoliv má po promoci slíbené místo vědeckého pracovníka na Ústavu farmakologie Lékařské fakulty Karlovy univerzity v Praze, z politických důvodů mu není umožněno nastoupit. Nepomáhají ani přímluvy profesorky Raškové a v roce 1953 Ministerstvo zdravotnictví rozhoduje (v rámci direktivního umístěnkového řízení) o zařazení profesora Květiny do zdravotnického terénu na Ostravsko. Tady nedobrovolně zůstává po celých 18 měsíců, bez výhledu vrátit se k vysněné farmakologii a práci v laboratoři.

Vojenská akademie v Hradci Králové

Přes veškerou snahu profesorky Raškové o návrat prof. Květiny zpět do Prahy, se situace začíná obracet k lepšímu až v roce 1955.

V roce 1951 byla Lékařská fakulta UK v Hradci Králové direktivně přeměněna na Vojenskou lékařskou akademii. Vedoucím katedry farmakologie zde byl profesor MUDr. Vojtěch Grossmann. S jeho přičiněním se podařilo „odstříhnutého“ profesora Květinu dostat nazpět z ostravského „exilu“. V roce 1955 je vyhlášen konkurz na post asistenta katedry farmakologie. Profesor Květina v něm vítězí a získává místo civilního asistenta na Vojenské akademii.

Nikdo v té době asi netuší, že právě město Hradec Králové se stane osudným místem pro jeho budoucí pracovní působení.

Společně s profesorem Grossmannem pracují 15 let. Předmětem jejich práce je zkoumání reaktivity některých léčiv v průběhu nemoci z radioaktivního ozáření. Věnují se, do té doby, celosvětově málo probádané oblasti a jejich práce vede ke značným výsledkům. Belgický profesor Zenon Bacq dokonce uvádí výzkumný kolektiv profesora Květiny (společně s kolektivem profesora Danysze z Polska) jako jedny z průkopníků oboru radiofarmakologie. Obsahem jedné z prací je aktivita jaterních esteráz v krvi po působení přeměněné léčivé látky během radiační nemoci. I výsledky tohoto výzkumu se setkávají s úspěchem a mezinárodním uznáním.

Mezi další události, které nelze nezmínit, patří práce pod vedením profesora kardiochirurgie Jaroslava Procházky z druhé poloviny padesátých let. Na pracovištích v Brně a Hradci Králové se poprvé začalo využívat chlorpromazinu

při umělé hibernaci (řízené hypotermii) a mimotělním oběhu. Tato klinická zkušenost dala později vzniknout diagnostickému perfúznímu přístroji pro přežívání izolovaných orgánů. Ten je schopen zachovat fyziologickou funkci orgánů – nejdříve jater (izolovaných z laboratorního potkana, miniprasat apod.) po jejich vyjmutí z organismu. Lze tak sledovat tuto funkčnost nezávisle na ostatních tělních orgánech a pozorovat vzniklé rozkladné látky. Je také možné podat do orgánu extrémní dávky zkoušených léčiv - a to bez obav z poškození zkoušeného organismu. Tuto aparaturu profesor Květina sestrojil s pomocí fakultního mechanika. Byla zabudovaná do termostabilního boxu. S postupem času se aplikace rozšířila na jiné separované orgány – ledviny a střeva laboratorních zvířat.

Shrnutí: od roku 1955 – do roku 1971 působí jako odborný asistent na katedře farmakologie Lékařské fakulty Univerzity Karlovy v Hradci Králové. V roce 1963 obhájí post kandidáta lékařských věd. Předmětem jeho disertační práce je: Farmakologie Pethidinu a jeho metabolitů během postradiačního syndromu.

Od roku 1966 již působí jako docent – na jaře téhož roku obhájí habilitační práci s názvem: Biotransformační aktivita jaterní tkáně během nemoci z ozáření. Mezi léty 1969 – 1971 vystupuje jako externí přednosta katedry.

V roce 1969 zpracovává další postgraduální práci – přírodovědný doktorát na Univerzitě Komenského v Bratislavě s názvem práce: K metabolismu diazepamu u různých species.

Zahraniční cesty

V roce 1966 se otevírá profesorovi Květinovi nová pracovní příležitost. Zvítězil vevyhlášeném konkurzu na pozici vědeckého pracovníka v jednom z nejvyhlášenějších ústavů farmakologie-Mario Negri. Původně se mělo jednat o roční stáž v italském Miláně. Seznámil se zde profesorem, ředitelem a zakladatelem institutu Silviem Garattinim.

Profesor Garattini byl z literatury obeznámen s Květinovým objevem perfúzního přístroje pro přežívání izolovaných jater. Proto obsah práce profesora Květiny v Itálii navazuje na pokusy s tímto přístrojem. Předmětem zkoumání byly biotransformační přeměny tehdy zcela nově vzniklých anxiolytik

z řady benzodiazepinů. Jednalo se přesněji o diazepam, nitrazepam a od nich odvozené látky. Díky výše zmíněným možnostem, které přístroj poskytoval, byly zjištěny nové informace. Výsledky pocházející od pokusných potkanů se porovnávaly s přeměnami v lidském těle. Navíc tato technika expandovala i na perfúzi ledvin.

Po úspěchu spojeným s výzkumy se milánská firma Riccardo Passone rozhodla, že přístroj začne vyrábět sériově. Pro profesora Květinu to znamenalo sled dalších příležitostí. Měl možnost uvádět do chodu přístroje v dalších ústavech světové farmakologie – jako například v Itálii, Francii či Švýcarsku.

Tento úspěch vedl k většímu proslavení jak milánského institutu, perfúzního přístroje tak i osobnosti profesora Květiny jako takové. Klíčovou úlohu v následujícím úspěšném zahraničním působení, sehrála návštěva děkana Lékařské fakulty z univerzity Nihon v japonském Tokiu. Ten nabídl profesoru Květinovi pozici „visiting professor“ a spolupráci v oblasti farmakologie na jejich tokijské fakultě. Zde měl možnost poprvé provádět výzkumy především s miniprasaty (živočišným druhem, který je natolik podobný člověku). Porovnával výsledky přeměny léčiv u miniprasat s výsledky u lidí. Práce s miniprasaty se profesoru Květinovi natolik osvědčila, že začal prosazovat používání těchto zvířat i při dalších experimentech a používá je dodnes.

Profesor Květina působil na zahraničních univerzitách od roku 1966 do roku 1969. Nejdříve v italském Miláně, později v japonském Tokiu. Je tedy samozřejmé, že události, které se v Československu odehrály od srpna roku 1968 (Pražské jaro), prožil na jiném kontinentu. Do vlasti se vrací na jaře roku 1969, bez politických přečinů a tedy s možností dále pokračovat ve své práci.

Vznik Farmaceutické fakulty v Hradci Králové

Dlouhodobě neudržitelná situace s farmaceutickým školstvím odstartovala myšlenky o založení nové fakulty v Česku.

Vrátíme-li se do historie – nejdříve bylo možné studovat farmacie pouze v Praze. Po zrušení fakulty v roce 1952, byla výuka přesunuta na brněnskou farmaceutickou fakultu. Ale i ta byla zrušena koncem šedesátých let, konkrétně v roce 1959. Po tomto období bylo možné absolvovat studium farmacie pouze na Univerzitě Komenského v Bratislavě. Velmi často tedy docházelo k situacím,

kdy v Čechách (zejména západních oblastech Čech a okolí Prahy) a na Moravě byl tragický nedostatek farmaceutických absolventů.

Logickým vyústěním tohoto patového stavu bylo znovuoobnovení studia farmacie v Čechách. Na jaře roku 1969, kdy se profesor Květina vrací ze zahraničí, je osloven tehdejším ministrem zdravotnictví, farmaceutem Dr. Vladislavem Vlčkem a profesorem Eduardem Skarnitzlem. A po prvotním vzdorování se zapojuje se do úsilí o vybudování nové farmaceutické fakulty.

Začaly tedy úvahy o umístění budoucí fakulty. Ke zvážení připadaly města jako: Praha, Brno, Olomouc, Opava a Jihlava. Díky bezkonkurenční nabídce města Hradec Králové byla volba východních Čech jasná. Vedení města přislíbilo vystavět novou budovu školy, zvýšit kapacitu studentských kolejí a obstarat zázemí pro vyučující (přes 40 bytů). V této nabídce se Hradci Králové nevyrovnala ani Praha. Jistou satisfakci pak znamenalo začlenění vznikající fakulty v rámci Univerzity Karlovy.

Vznik nové fakulty se tedy datuje na 1. září roku 1969, vyučování však studentům startuje až o měsíc později. Začátky existence školy jsou spojené s provozními komplikacemi. Jednak zatím nebyly dostavěny řádné prostory pro výuku studentů a vyučování je rozmístěno do několika míst (z toho jedno bylo ve Východočeských chemických závodech v Pardubicích – Semtíně).

Změna k lepšímu přišla v roce 1972, kdy v lednu byla dána do užívání montovaná „Tesko“ budova se dvěma posluchárnami pro 70 studentů a seminární místností o 30 židlích. V říjnu téhož roku pak proběhla kolaudace 9 podlažní jižní budovy, kam se vzápětí nastěhoval děkanát fakulty a katedry. Stavba severní budovy začala s koncem roku 1973, její předání do užívání přišlo až v lednu roku 1980. Mezitím ještě přibyla budova „Tesko“ 2, první výuka se zde uskutečnila s počátkem akademického roku 1974-1975. Oficiální slavnostní otevření nové fakulty Univerzity Karlovy spojené s imatrikulací prvních 51 studentů se uskutečnilo dne 24. ledna 1970.²²

Se vznikem nové fakulty se také samozřejmě hledala nejvhodnější osoba do funkce děkana. V původním plánu se počítalo s tím, že tuhle pozici bude zastávat docent Karel Palát a ve funkci pedagogického proděkana bude působit docent Jan Solich. Tento plán se však změnil v srpnu roku 1969, na zasedání

²² <http://www.faf.cuni.cz/Fakulta/Historie/Zalozeni-fakulty-v-roce-1969/>, dne 4.11.2014

kolegia rektora Univerzity Karlovy (rektorem v té době byl neurolog Oldřich Starý). A novým děkanem farmaceutické fakulty byl zvolen profesor Květina.

To, že do fakultního čela byl od počátku postaven Jaroslav Květina, nebyla náhoda, stála za ním jeho dosavadní univerzitní kariéra a tím důvěra jeho přátel v pražském rektorském kolegiu (profesorů Zdeňka Dienstbiera, Josefa Houšťka, Oldřicha Starého) a podpora tehdejších nestorů české farmacie (konkrétně profesorů Eduarda Skarnitzla a Stanislava Škramovského, docentů Bohuslava a Miloše Melicharových). Byl tak v dlouhodobé historii Karlovy univerzity jedním z nejmladších a nejdéle působících děkanů (do této funkce byl opakovaně volen po dobu 20-ti let). Je jeho zásluhou, že se v našem farmaceutickém studiu dovršilo vyrovnání biologicko-medicínských disciplín s tradičně vysokou úrovní oborů chemických, botanických a technologických a je především Květinovou zásluhou, že si hradecká farmaceutická fakulta přes své budování na „zelené louce“ velmi brzy vydobyla jedno z čelných míst mezi univerzitními institucemi nejen v Československu, ale i mezinárodně. Přispěla k tomu samozřejmě i řada zkušených učitelů, získaných jak z Brna a Bratislavy, tak z Prahy, kteří na novou fakultu přešli a kterým Hradec zajistil žitelné zázemí (včetně poskytnutí - tehdy úzkoprofilových - bytových možností).²³

Nejenže profesor Květina stál v čele fakulty po dvě desetiletí, ale zároveň působil jako vedoucí katedry farmakologie a toxikologie (mezi léty 1969-1990).

V roce 1975 profesor Květina obhájil disertaci doktora lékařských věd, téma jeho práce bylo: Mezidruhově srovnávací a patologické aspekty ve farmakologii. V témže roce 1975, je po profesorském řízení na pražské Lékařské fakultě Univerzity Karlovy jmenován univerzitním profesorem (profesura z farmakologie a toxikologie).

Počátkem 70. let byl zvolen do kolegia lékařských věd Československé akademie věd (ČSAV), v roce 1981 se stal členem korespondentem Akademie a v roce 1988 akademikem.²⁴

²³ <http://www.medon-solutio.cz/online2010/index.php?linkID=txt19&lang=1> , dne 5.11.2014

²⁴ <http://dev.pharmbm.cz/sites/dev.pharmbm.cz/files/sites/default/files/477.pdf> , dne 5.11.2014

Klinická farmacie u nás

Profesor Květina je dodnes považován za jednoho ze zakladatelů klinické farmacie. A to nejen v evropském, ale i celosvětovém měřítku.

S tímto oborem se začal blíže seznamovat v průběhu druhé poloviny sedmdesátých let. Přivedlo ho k tomu několik důvodů. Mezi ty nejvýznamnější zcela jistě patřil fakt, který vyplýval ze studie Světové zdravotnické organizace. Ta zjistila, že v rozvinutých zemích Evropy až 20% přijímaných nemocničních pacientů trpí iatrogenními chorobami (nepříznivé důsledky léčby). Racionální farmakoterapie je tedy bezpochyby nezbytnou součástí léčby pacienta. A farmaceut má být náležitým partnerem lékaře při výběru účinné léčby.

V roce 1972 navštívil profesor Květina farmakologický kongres ve Spojených státech – San Franciscu. Na cestu získal stipendium od mezinárodní farmakologické společnosti. Zde se setkal s jedním z „tvůrců“ právě vznikajícího oboru klinické farmacie, profesorem J. W. Wagnerem. Při svém návratu přerušil cestu v Los Angeles, aby od něj odpozoroval kurzy klinické farmakologie a klinické farmacie. Ve spojených státech probíhal systém výuky následovně:

Erudičně šlo o postgraduální šestitříměstrové studium s tím, že pět trimestrů absolvovali zvláště lékaři, zvláště farmaceuti a zvláště analytici, statistici a epidemiologové. V šestém trimestru je pak dali všechny dohromady, dostávali simulované farmakoterapeutické úkoly a měli je řešit tak, aby se naučili mít společnou řeč. Smyslem byla výchova odborníků jako konziliářů pro racionalizaci farmakoterapie.²⁵

S klinickou farmacií souviselo i přeorganizování systému výuky na Farmaceutické fakultě v Hradci Králové. Nově vznikají tři výukové směry. Pětiletý studijní obor technologické farmacie (asi 20% studentů), který směřoval své absolventy do farmaceutického průmyslu. Dále pětiletý studijní obor klinické farmacie (asi 40% studentů). Ten je u nás zaveden jako součást pregraduálního studia jako vůbec první v Evropě (!). A v neposlední řadě také obor všeobecná farmacie (asi 40% studentů), který soustředil své posluchače na lékárenskou činnost.

²⁵ Hořejší J.: Křeslo pro Fausta 2005, Galén, 2005, str. 157

Profesor Květina spolupracoval i s profesorem Zdeňkem Modrem. Profesor Modr se soustředil na klinickou farmakologii, zatímco profesor Květina na klinickou farmacii.

Střediska, kde probíhala aktivní spolupráce farmaceuta s lékařskými týmy, vznikala v průběhu osmdesátých let. Dodnes fungují například v Praze na Bulovce, v Nemocnici na Homolce nebo v Brně v Nemocnici u sv. Anny.

V současnosti existují v rámci České lékařské společnosti Jana Evangelisty Purkyně: Česká odborná společnost klinické farmacie a Česká společnost klinické farmakologie.

Cesta do Keni

V sedmdesátých letech se naskytl profesorovi Květinovi příležitost, splnit si sen již ze svých skautských let.

Společně s asistentem z katedry farmakognozie dr. Františkem Šitou a kamarádem (později uznávaným horolezcem) Ivo Golemem vycestoval do africké Keni.

V době, kdy nebylo úplně jednoduché vyjet za hranice, se díky řadě náhod tato cesta mohla uskutečnit. Jedním z důvodů byl fakt, že v nově vzniklé fakultě nebyly téměř žádné botanické sbírky pro výuku studentů. Díky této cestě byla fakulta obohacena o rostlinné exempláře, masajské oštěpy, otrávené šípy, ebenové makandy. Zoologická zahrada ve Dvoře Králové obdržela ukázky hadích a krokodýlích druhů.

O zážitcích z cesty sepsal dr. František Šita cestopisnou knihu s názvem Léky z šera pralesů, která vyšla v roce 1976.

Ústav experimentální biofarmacie ČSAV

Počátkem osmdesátých let byl profesor Květina zvolen korespondentem ČSAV (Československá akademie věd). Později byl zvolen členem Vědecké akademie (jako třetí Východočech v pořadí). Společně se slovenským akademikem Teofilem Rudolfem Niderlandem byl vyzván, aby vypracovali zprávu o stavu lékových výzkumů prováděných v Akademii věd. Ze závěru vyplývalo, že sice u nás existují instituce, které by mohly produkovat potencionální léčiva. Ale neexistuje ústav, který by prověřil jejich farmakologické schopnosti. Tak valné akademické shromáždění rozhodlo o založení oddělení

experimentální biofarmacie při pražském Ústavu experimentální medicíny. Není snad potřeba zdůraznit, že vedení dostal na starosti profesor Květina.

Oddělení začalo pracovat v roce 1980. Vzniklo spojením skupin z Farmaceutické fakulty a z Lékařské fakulty (pod vedením neurochirurga Rudolfa Petra). Výzkum byl prováděn v laboratořích obou fakult- přesněji v laboratořích katedry farmakologie a laboratořích fyziologie neurochirurgické kliniky.

Po pěti letech, v roce 1985, dochází k osamostatnění oddělení a vzniku Ústavu experimentální biofarmacie. Ten je prvním a dosud jediným akademickým, farmaceutickým ústavem u nás. Vzniká v nových prostorách, v bezprostřední blízkosti Farmaceutické fakulty v Hradci Králové. Patří k němu i detašované laboratoře v Orlických horách a v Pardubicích. Profesor Květina působí nejprve jako externí ředitel, od roku 1990 se stává ředitelem interním. Mezi výzkumné objekty ústavu patřily např.: farmakokinetické testování léků profesora Holého, platinová cytostatika nových generací nebo problematika mykotoxinů, radiofarmak, imunosupresivum cyklosporin a mnoho dalších.

Po politických změnách v roce 1989 dochází ke změnám i v Ústavu experimentální biofarmacie. V roce 1992 dochází k přeměně ústavu na společné pracoviště Akademie věd ČR a farmaceutické společnosti PRO. MED.CS Praha a.s. Zde působí profesor Květina jako ředitel do roku 2007, výzkum provádí dodnes. Mezi předměty výzkumné skupiny lze zařadit především výzkum gastroenterologické farmakokinetiky.

Publikace

Profesor Květina je autorem více než 300 prací in extenso, dalších nejméně 200 krátkých sdělení, 3 monografií, 11 kapitol v monografiích a 16 výukových textů ve formě vysokoškolských učebnic či skript. Je držitelem 3 patentových osvědčení. V řadě případů byly jeho práce oceněny cenou Purkyňovy společnosti za nejlepší vědeckou publikaci v oboru.²⁶

²⁶ <http://dev.pharmbm.cz/sites/dev.pharmbm.cz/files/sites/default/files/477.pdf>, dne 10.11.2014

Členství

Profesor Květina se aktivně účastní dění v odborných společnostech.

Opakovaně je volen do výboru České společnosti pro experimentální a klinickou farmakologii a toxikologii při České lékařské společnosti J.E.Purkyně. Od roku 1995 je předsedou toxikologické sekce.

Od roku 1986 byl opakovaně volen do výboru Evropské biofarmaceutické a farmakokinetické společnosti.

Je čestným členem České lékařské společnosti J.E.Purkyně, České společnosti pro experimentální a klinickou farmakologii a toxikologii, České farmaceutické společnosti, Slovenské farmaceutické společnosti, Francouzské farmakologické společnosti a čestným členem České lékárnické komory.

V roce 2000 byl prof. Květinovi udělen doktorát „honoris causa“ na Veterinární a farmaceutické univerzitě v Brně a ve stejném roce byl jmenován čestným emeritním profesorem Univerzity Karlovy. V roce 2005 byl zvolen členem České lékařské akademie.

Ocenění

Profesor Květina je nositelem desítek čestných medailí našich i evropských univerzit a fakult (např. Univerzity Karlovy v Praze, Univerzity Komenského v Bratislavě, Univerzity v Padově, ve Wroclavi aj.).²⁷

Profesor Květina byl jmenován 1. ledna roku 2000 emeritním profesorem.

²⁷ <http://www.medon-solutio.cz/online2010/index.php?linkID=txt19&lang=1>, dne 11.11.2014

5.2 Prof. RNDr. PhMr. Jan Solich, CSc.

Dětství a studia

Profesor Solich se narodil 11. února roku 1928 v Novém Bohumíně (město v okrese Karviná, 9km severovýchodně od Ostravy), jako nejstarší ze čtyř sourozenců. Jeho otec byl původním povoláním poštmistr v Rychvaldě na Těšínsku. Po odsunu rodiny z Těšínska získal otec pracovní místo na poště ve Vítkovických železárnách (Ostrava).

V roce 1939 započal studia na osmiletém klasickém gymnáziu v Ostravě (Moravská Ostrava). Třídním profesorem a učitelem češtiny mu zde byl spisovatel Vojtěch Martínek. Maturitní zkoušku složil 1947.

Když se na gymnáziu profesor Solich rozhodoval o svém budoucím povolání, v úvahu přicházelo - mimo jiné i studium práv.

Avšak na doporučení spolužačky a kamarádky ze skautského oddílu se rozhodl pro absolvování praxe v lékárně u Doc. Dr. M. Melichara. Jenomže z kapacitních důvodů v lékárně nastoupit nemohl. Bylo mu proto nabídnuto náhradní místo v nemocniční lékárně "U Anděla" v Ostravě-Vítkovicích (Mírová třída).

Aspirantská praxe trvala 2 roky- od roku 1947-1949. Vedoucím lékárníkem zde byl PhMr. Bohumil Vepřovský a profesor Solich pod jeho vedením složil tyrocínální zkoušku- s výsledkem: valde bene.

Po absolvování tyrocínální zkoušky nastoupil v roce 1949 na dvouroční studium oboru farmacie na Přírodovědecké fakultě Masarykovy univerzity v Brně. Již při studiu tohoto dvouletého modelu si profesor Solich zapsal a splnil předměty, které se vyučovaly jen na čtyřletém oboru (farmakologie, fyzikální chemie). Později mu byly uznány. Končil promocí roku 1951- titul PhMr (pharmaciae magister).

V roce 1951 nastoupil, společně s dalšími osobnostmi farmacie (prof. Chalabala, doc. Malý, prof. Smečka, doc. Rusek a další), v Brně na nově zřízený obor galenické farmacie. Vedl jej doc. Dr. PhMr. Miloš Melichar.

Paralelně s tímto obdobím se překrývá i čtyřleté studium farmacie na Farmaceutické fakultě Masarykovy univerzity v Brně - začíná roku 1951 a končí promocí v roce 1953 - titul prom.farm. (promovaný farmaceut). Paradoxně tedy získal profesor Solich tentýž titul dvakrát.

Během let 1951-1954 působí na katedře galenické farmacie (stále Farmaceutická fakulta Masarykovy univerzity v Brně) jako asistent. Od roku 1955 do roku 1960 již jako odborný asistent oddělení farmaceutické praxe.

Ve stejném období (1955-1960) vykonává externí aspiranturu „Nauka o zdravotnictví“, školitelem pro jeho práci je prof. MUDr. Adolf Žáček, DrSc (1917-2010, sociální lékař, působil také ve statistickém oddělení Světové zdravotnické organizace v Ženevě). Profesor Solich je prvním aspirantem-farmaceutem u prof. Žáčka, pod jeho vedením získává profesor Solich titul kandidáta věd (kandidát farmaceutických věd)- Csc. na lékařské fakultě Masarykovy univerzity v Brně.

Od roku 1960 mění své působiště. Stává se nejdříve odborným asistentem a později docentem katedry farmaceutického provozu na Komenského univerzitě v Bratislavě.

Dne 8.12.1961 je zde jmenován zástupcem docenta.

Dne 1.4.1964 je jmenován docentem pro obor lékárenský provoz.

Na bratislavské farmaceutické fakultě nakonec působí až do roku 1971. Během této doby (1960-1969) řídí fakultní lékárnu v Brně (na Orlí ulici, pro studijní účely)-jako samostatné pracoviště a návazně na to řídí i fakultní lékárnu v Bratislavě (1969-1971).

Počet studentů na Farmaceutické fakultě v Bratislavě byl přesně stanoven. Do ročníku se vždy přijímala jedna třetina studentů ze Slovenska a dvě třetiny z Čech a Moravy. I přes dané uspořádání zanedlouho nastal kritický nedostatek farmaceutických absolventů v západních Čechách (Plzeň) a v okolí Prahy. Vzniklá situace byla předzvěstí vzniku nové farmaceutické fakulty v Hradci Králové.

Nová farmaceutická fakulta se začíná budovat od roku 1969 a i profesor Solich stojí u jejího vzniku. Přechází do Hradce Králové roku 1969 a znovu jako vedoucí katedry organizace a řízení farmacie (od 1.7.1971). V jejím čele stojí (stále jako vedoucí katedry) až do 30.9.1991.

Dne 18.10.1988 byl profesor Solich jmenován čestným doktorem „Doktor honoris causa“ na Semmelweisově univerzitě v Budapěšti (čistě zdravotnická univerzita, nejstarší a největší v Maďarsku). Tento akademický titul byl za zásluhy o sociální farmacii profesor Solichovi udělen bez absolvování studia či skládání zkoušek. Zkratka titulu- dr.h.c. je uvedena za jménem.

Během svého působení na Farmaceutické fakultě v Hradci Králové zastává funkci proděkana pro činnost vědeckou a výzkumnou. Do této funkce byl ministrem jmenován 19.11.1969 a setrval v ní do 30.1. roku 1990.

Dne 1.10.1993 odchází profesor Solich do starobního důchodu. Na farmaceutické fakultě však i nadále působí jako externí učitel od roku 2004.

Sociální farmacie

Profesor Solich uvádí, že počátky oboru sociální farmacie začínají již na Farmaceutické fakultě v Brně. Začíná se přednášet nejprve jako výukový předmět Organizace zdravotnictví. Následně na to vzniklo oddělení (v rámci Katedry galenické farmacie) nejdříve s názvem Provozní praxe, později Organizace a řízení farmacie.

Zahraniční spolupráce

Farmaceutická fakulta Univerzity Karlovy spolupracovala s několika zahraničními univerzitami (do roku 1989). Profesor Solich přikládá význam zejména spolupráci se skandinávskými zeměmi – Univerzitami v Uppsale, Kodani. Dále probíhala významná spolupráce s Maďarskem i tehdejší Jugoslávií a Bulharskem.

Profesor Solich vede jako hostující profesor přednášky na Farmaceutických fakultách ve Švýcarsku, Německu, Dánsku, Maďarsku a Švédsku.²⁸

Dále absolvoval zahraniční studijní pobyty (4-6 týdnů): Švýcarsko, Maďarsko, Německo, Rusko, Švédsko, Albánie, Zambie, Vietnam.²⁹

Celoživotní dílo

Výsledky celoživotní vědecké práce shrnul Prof. Solich do 170 původních prací, 17 závěrečných výzkumných zpráv (oceněných rektorem či ministrem), 23 knižních publikací, spoluautorství v 10 svazcích odborného časopisu „Solutio“, celostátní učebnici, 200 přednáškách na vědeckých konferencích

²⁸ <http://www.medon-solutio.cz/online2013/index.php?linkID=txt29&lang=1> , dne 16.2.2015

²⁹ <http://www.medon-solutio.cz/online2013/index.php?linkID=txt29&lang=1> , dne 16.2.2015

domácích i zahraničních, více jak 300 článkách v denním tisku, 250 přednáškách v terénu, v rozhlasu i televizi.³⁰

Práci profesora Solicha lze rozdělit do několika oblastí:

1. První práce byly z oblasti galenické farmacie pod vedením Doc. Dr. Miloše Melichara – vířivá extrakce – příprava tinktur, nálevů a extraktů. Dále řešil problémy stability a jeho závěry se pak objevily v lékopisných článkách ČsL 2. a ČsL 3.

2. V rámci aspirantury v oblasti organizace a řízení zdravotnictví řešil pod vedením prof. MUDr. Adolfa Žáčka, Dr.Sc. otázky profesiografie farmaceutických povolání. Známé byly jeho práce o uplatnění a potřebě farmaceutů a jeho evropská studie o systému pre- a postgraduální výchovy farmaceutů a farmaceutických laborantů. Nadarmo se neříkalo, že Jan Solich je patronem této nové kategorie odborných farmaceutických pracovníků se středním vzděláním.

3. Rozsáhlá byla pak jeho studie o nárocích jednotlivých oborů zdravotnictví na lékárenskou péči. Jeho normy zabezpečení zdravotní péče lékárenskou péčí byly diskutovány nejen u nás, ale i v Německu a ve Skandinávii. Vzpomenout je nutno i prvních studií o potřebě psychologie v rámci farmaceutů a studie vzájemných vztahů v kolektivech lékáren či vzájemná spolupráce lékař – lékárník, či lékárník – pacient. Výše uvedené studie vedly i k řadě prací o přípravě léků v lékárnách, problémů racionalizace této významné činnosti lékáren, studie inkompatibilit a chyb v preskripci u lékařů a stabilitě léků, sterilních přípravků a další.

4. Desítky prací vznikly pod jeho vedením v oblasti spotřeby a potřeby léčiv. Řada studií preskripce ambulantních i nemocničních lékařů sloužila k dalším studiím o racionální terapii. Poznatky o zneužívání léčiv a non-compliance pak vyústila v propagaci a vypracování metodiky zdravotní výchovy v činnosti farmaceutů.

5. Poslední práce, ve kterých pokračují již samostatně jeho následovníci, byly věnovány problematice léčiv ve společnosti. Soustavná pozornost byla

³⁰ http://www.czf.cz/clanek/sr_jsolich/, dne 24.2.2015

věnována léčivům u starší generace, kde je největší potřeba i spotřeba léčiv. Zde zdůrazňoval význam informací a znalostí pacientů o lécích.³¹

Mimofakulní činnost

Profesor Solich aktivně působil rovnou v několika odborných společnostech. Zejména v České farmaceutické společnosti – zde působil jako člen výboru již od roku 1961, dále jako místopředseda a v letech 1986-1990 jako předseda společnosti. Dále působí v odborných společnostech: Lékařská společnost J. E. Purkyně, Společnost sociálního lékařství (člen výboru 1992-1998), Vědecká rada Ministerstva zdravotnictví (člen 1982-1990), člen správní rady Českého zdravotnického fóra od roku 2009.

Mezi léty 1994-2002 je členem ústřední rady ve Svazu důchodců ČR v Praze a v období 2002-2008 dokonce předsedou svazu. V roce 2005 se stává místopředsedou Rady seniorů ČR. Dále byl od roku 2006 do roku 2010 členem Rady vlády pro seniory a stárnutí, která dbá na důstojné a aktivní stárnutí seniorů v České republice. Díky své činnosti v této organizaci založil i geronto farmaceutickou poradnu.

Byl členem v redakčních radách časopisů Československá farmacie (1975-1990), Solutio (od 1995), Journal of Social Pharmacy (Stockholm, 1980-1996).

Rovněž byl členem komise lékařských a farmaceutických fakult mezi roky 1974-1990 v Odborovém svazu pracovníků ve zdravotnictví.

Významná ocenění

Profesoru Solichovi bylo během jeho dlouholeté profesní kariéry uděleno několik vyznamenání. Patří mezi ně například: čestný titul „zasloužilý učitel“ udělovaný Ministerstvem školství, titul „zasloužilý zdravotnický pracovník“ udělovaný Ministerstvem zdravotnictví.

Profesor Solich je nositelem pamětní stříbrné medaile Univerzity Karlovy, udělované za zásluhy o rozvoj univerzity/fakulty.

³¹ <http://www.medon-solutio.cz/online2013/index.php?linkID=txt29&lang=1>, dne 24.2.2015

Dále je čestným členem České lékárnické komory, České lékařské společnosti Jana Evangelisty Purkyně – čestné uznání odborné společnosti ČLS JEP (Farmaceutická společnost).

Profesor Solich je jako čestný člen veden ve farmaceutických společnostech nejen u nás, ale i v Německu, Maďarsku, Bulharsku, Polsku.

Dne 8.12.2008 byl profesor Solich jmenován emeritním profesorem.

5.3 Prof. RNDr. Rolf Karlíček, DrSc.

Dětství, studium

Profesor Karlíček se narodil 18. března roku 1938 v Polském městě Raciborz (česky: Ratiboř, město ležící v jižním Polsku).

Dětství prožil v obci Nejdek u Karlových Varů. Zde také docházel do základní školy, kterou ukončil v roce 1953. Poté se rozhodl osamostatnit a vybral si Chemické učiliště v Sokolově. Zde se po 2 roky učil v oboru lučebník pro anorganickou chemii. Díky dobrým studijním výsledkům pokračoval roku 1955 ve studiu na Střední průmyslové škole chemické v Brně. Vynikal zde především v matematice a chemii, která jej nesmírně nadchla. Během studia ovlivnili profesora Karlíčka hlavně dva vyučující. Prvním byla profesorka Vlčková, učitelka matematiky a druhým byl magistr Rukavička (původně dlouholetý magistr farmacie). Zvláště díky vynikajícím kantorským schopnostem magistra Rukavičky bylo rozhodování pro další studijní orientaci profesora Karlíčka jednodušší. Vybral si studium farmacie.

V roce 1959 započal studium farmacie na Farmaceutické fakultě Masarykovy univerzity. Avšak obor farmacie byl v Brně – díky vládnímu nařízení, roku 1960 zrušen a přesunut na jedinou celostátní Farmaceutickou fakultu Komenského univerzity v Bratislavě. Tam svá studia také roku 1964 profesor Karlíček dokončil.

Již během třetího ročníku projevoval zájem o analytickou chemii a jako studentská výpomoc pomáhal na katedře analytické chemii. Zabýval se zde i výzkumnou činností, z počátku pracoval na metodě stanovení síry v organických sloučeninách. Dokonce profesoru Karlíčkovu díky práci na této metodě již během čtvrtého ročníku studia vyšla publikace. Studium farmacie úspěšně ukončil v roce 1964.

Po absolvování vysoké školy měl profesor Karlíček nastoupit na tzv. umístěnkou ve farmaceutické firmě v Opavě (nyní Teva). Nakonec zde ale nenastoupil, protože mu bylo nabídnuto místo odborného asistenta na katedře analytické chemie v Bratislavě, kam roku 1965 také nastoupil. Vedle pedagogické činnosti zde měl prostor pro výzkumnou činnost. Pod vedením profesora Majera se zabýval studiem komplexanů pro pevnou vazbu prvků. Syntetizoval analoga těchto komplexanů, kde místo obsahu karboxylových

kyselin používal kyseliny hydroxamové. Reakce probíhala v bezvodém prostředí. Výzkum vedl k novým objevům a poznatkům.

O tři roky později (1968) byl profesoru Karlíčkovi - na základě úspěšně vykonané rigorózní zkoušky udělen titul RNDr.

Roku 1972 obhájí profesor Karlíček kandidátskou disertační práci s názvem „Příprava a studium chelátotvorných vlastností komplexanů monoamínového typu s hydroxamovou funkční skupinou“ na Přírodovědecké fakultě Univerzity Komenského v Bratislavě.

Působení v Hradci Králové

Od roku 1969 začíná fungovat nově vybudovaná Farmaceutická fakulta Univerzity Karlovy v Hradci Králové. Profesor Karlíček pomáhá na nové fakultě vytvářet katedru analytické chemie a to zaštitěním jak pedagogickým, tak vědeckým.

Začátky výuky předmětu nebyly jednoduché. Od roku 1970 se předmět vyučoval nejdříve v prostorách pedagogické fakulty v Hradci Králové. Později se výuka přesunula do laboratoří v Semtíně. Když v roce 1971 vzniká nová budova farmaceutické fakulty, je výuka definitivně přesunuta do laboratoří fakulty.

V roce 1984 se stává docentem v oboru analytické chemie, habilitace na Farmaceutické fakultě Univerzity Karlovy.

V roce 1988 se stává doktorem chemických věd, obhájil doktorskou práci s názvem „Stanovení organických látek a léčiv: studium vlastností aminohydroxamových kyselin a hydroxylaminolýzy funkčních derivátů karboxylových kyselin, automatizace analytických postupů“

V roce 1992 se stal řádným profesorem pro obor analytická chemie.

Od roku 1989 do roku 2003 působí jako vedoucí katedry analytické chemie. Střídá tak ve funkci dlouholetého vedoucího katedry- prof. RNDr. PhMr. Vladimíra Jokla, DrSc.

Od roku 1997 také zastával funkci proděkana pro vědeckou činnost a informatiku a to do roku 2003.

Pedagogická činnost

Studenti (jak oboru Farmacie, tak i oboru Zdravotnická bioanalýtika) se mohli setkat s profesorem Karlíčkem při výuce dvou předmětů: Analytická chemie a Speciální metody instrumentální analýzy. Je spoluautorem výukových textů, učebnic a speciálních návodů do praktických cvičení k těmto předmětům.

Během svého působení na farmaceutické fakultě zásadním způsobem přispěl ke vzniku nového studijního programu Zdravotnická bioanalýtika.

Profesor Karlíček sám vedl přes 70 diplomových prací, 9 rigorózních řízení a studium úspěšně zakončilo 6 doktorandů.

Působil také jako člen oborové rady doktorského studia na Farmaceutické fakultě Masarykovy univerzity v Brně (Kontrola chemických léčiv, Toxikologie přírodních látek, Farmaceutická chemie).

Vědecko-výzkumná činnost

Profesoru Karlíčkovi se podařilo-do jisté míry, zachytit trend v automatizaci analytických postupů.

Ze zvláště výjimečných metod sem patří zejména vývoj v oblasti techniky průtokové injekční analýzy (FIA, anglicky: flow injection analysis). Výzkum probíhá na farmaceutické fakultě od první poloviny osmdesátých let. Stěžejní podnět pro výzkumnou činnost s FIA byla průlomová práce profesora Jaroslava Růžičky (vědec českého původu, emigroval roku 1968 do USA), v níž bylo definované zařízení, které je schopné pracovat bez segmentace proudu kapaliny vzduchovými bublinami. Pracovní tým profesora Karlíčka po několika pokusech navrhl a v dílnách fakulty nechal sestrojít první jednoduchý FIA analyzátor. Zařízení se skládalo z injekčního ventilu, dvou peristaltických čerpadel, mísícího zařízení, tenkých průtokových hadiček o průměru 0,5 mm. Analyzovaný vzorek v přístroji procházel tenkými hadičkami přes průtokovou kyvetu spektrofotometru a výsledky se zapisovaly na zapisovač ve formě píků. První přístroj zvládl analyzovat zhruba šedesát vzorků za hodinu. Cílem však bylo co největší rozšíření a využívání metody FIA do laboratoří. Zanedlouho se analytický přístroj FIA začal vyrábět v nákladu několika desítek kusů v JZD Pouchov a byl jediný na republikové úrovni široce využíván v analytických laboratořích. Jedno z největších využití měl analyzátor FIA v agrochemických laboratořích. Pro potřeby těchto laboratoří (a ostatní zájemce) byly pořádány

semináře nebo byly vypracované metodické návody pro stanovení chloridů, amoniakálního dusíku, dusitanů, fenolů ale i ve vodě rozpustného bóru a molybdenu v půdách nebo rostlinách. Další metodické návody byly zpracované pro detekci např. vápníku v séru a moči, celkové bílkoviny v séru či současné stanovení dusitanů a dusičnanů.

Profesor Karlíček se nezabýval jen metodou FIA, ale také metodou sekvenční injekční analýzy (SIA). Tato metoda byla prováděna již s pomocí počítače. Počítač zde ovládá spouštění kohoutu (není třeba mechanické manipulace) a vyhodnocuje signál.

Profesor Karlíček hlavně usiloval o zavedení těchto metod u nás, byl přesvědčen o jejich užitečnosti a výhodách použití (rychlost detekce, potřeba malého množství vzorku, atd.) ale propagoval je i v zahraničí. V roce 2000 se podařilo poprvé ve Východní Evropě realizovat konferenci FIA v Karolinu v Praze. Druhá konference FIA proběhne v Praze letošního roku 2015, předsedou konference bude nynější vedoucí katedry analytické chemie profesor Solich.

Profesor Karlíček se účastnil nespočtu vědeckých konferencí, byl autorem nebo spoluautorem více než 120 vědeckých prací a v neposlední řadě 4 vynálezů, které jsou chráněny patentovou ochranou.

Během svého působení spolupracoval se zahraničními univerzitami - například v Německu či Rakousku (Graz). Podnikal desítky zahraničních cest (i USA-Las Vegas, Austrálie, Thajsko) či přednášel jako hostující profesor na univerzitách např. v: Bonnu, Grazu, Heidelbergu, Marburgu, Mnichově, Regensburgu, Saarbrückenu, Varšavě nebo Würzburgu.

Působil jako člen odborných společností: České společnosti chemické, České farmaceutické společnosti.

Během svého působení na katedře analytické chemie se podařilo profesoru Karlíčkově získat desítky grantů, jak už z ČR nebo mezinárodního charakteru (celkem v 16-ti různých grantech a 2 grantech zahraničních). Díky grantům získával prostředky na pořízení nákladných přístrojů a vybavení laboratoří. Vrchol v oblasti grantů byl tzv. Výzkumný záměr (idea tehdejší ministryně školství Petry Buzkové). Jednalo se nejprve o tříletý výzkumný záměr-analýza léčiv.

Později přišel druhý výzkumný záměr, který byl sedmiletý a jeho finance pokrývaly navíc i pravidelné měsíční mzdy zaměstnanců. Profesoru Karlíčkovi se záměr podařilo na Univerzitě Karlově prosadit. Stal se tak hlavním koordinátorem projektu. Tento výzkumný záměr s názvem „Výzkum nových lékových struktur“ se realizoval v letech 2005-2011. Do výzkumného záměru bylo zapojeno celkem 5 kateder Farmaceutické fakulty v Hradci Králové. Patřily mezi ně: katedra farmakognosie, farmaceutické technologie, farmaceutické chemie a kontroly léčiv, katedra analytické chemie a katedra anorganické a organické chemie.

Na základě výsledků projektu bylo publikováno 328 prací v impaktovaných časopisech, celkem se zakoupilo pro potřeby fakulty 43 přístrojů, bylo podáno 17 patentových přihlášek a přes 70 doktorandů ukončilo studium na výzkumném záměru. Dále se vytvořila spolupráce se zahraničními univerzitami a mnoho dalších úspěchů.

Dne 8. prosince 2008 byl na návrh Vědecké rady Farmaceutické fakulty Univerzity Karlovy profesor Karlíček jmenován emeritním profesorem.

5.4 Prof. RNDr. Karel Waisser, DrSc.

Studia

Profesor Waisser se narodil 14. února roku 1936 v Hradci Králové. Po absolvování základního vzdělání započal roku 1952 studium na Střední průmyslové škole chemické taktéž v Hradci Králové. Zde roku 1956 složil maturitní zkoušku.

Kvůli intenzivní zálibě v chemii ještě téhož roku nastoupil na vysokoškolská studia v oboru chemie na Přírodovědecké fakultě Univerzity Karlovy v Praze. Studium organické chemie ukončil roku 1961 s výborným prospěchem a obhájením diplomové práce u profesora A. Vystrčila.

Po studiích nastoupil na katedře organické chemie (opět ve skupině profesora Vystrčila) jako vědecký aspirant. Zde také roku 1966 obhájil disertační práci (hydroxyderiváty allobetulinu), stal se odborným asistentem a začal působit na katedře jako pedagog.

Následujícího roku (1967) získal doktorát přírodovědy. Ve svých pracích se zabýval preparativními otázkami (syntézy anagadiolu), ale i konformačními otázkami, při kterých využíval moderních spektroskopických metod.

Mezi léty 1967-1969 vycestoval profesor Waisser na dvouletý vědecký pobyt do Kanady- New Brunswick University, Fredericton a Laval University, Quebec.

Během jeho pobytu v Kanadě došlo v rodné vlasti k invazi vojsk Varšavské smlouvy roku 1968. Profesor Waisser svůj nesouhlas s touto situací vyjádřil v otevřeném dopise sovětskému představiteli L. I. Brežněvovi. Dopis podepsalo dalších dvacet Čechů, kteří v Kanadě taktéž působili.

Po návratu domů sice bylo profesoru Waisserovi dovoleno setrvat v působení na vysoké škole, avšak jako politicky bezperspektivnímu učiteli, bez možnosti habilitace.

Vrací se tedy zpět na Přírodovědeckou fakultu a nadále se věnuje pedagogické a vědecké činnosti.

Působení v Hradci Králové

Po zřízení nové Farmaceutické fakulty Univerzity Karlovy v Hradci Králové se vrátil zpět do rodného města. Nastupuje na katedru anorganické a organické chemie jako odborný asistent roku 1972.

Svoji pozornost zde věnuje především výzkumu v oblasti nových potencionálních chemoterapeutik-se zaměřením na antituberkulotika (látky typu thiobenzamidů, arylalifatických aminů, thiobenzanilidů, dithiooxamidů).

Později i oblasti výzkumu antifugálních účinků léčiv (skupiny výzkumu: thiohydrazidy, tetrazoly).

Současně se zabýval kvantitativní analýzou vztahů mezi chemickou strukturou a biologickou aktivitou látek (zkratka QSAR= Quantitative Structure Activity Relationships). Patřil dokonce k prvním průkopníkům této otázky u nás. V rámci této problematiky pořádal kursy technik analýzy QSAR, byl spoluautorem skript, publikoval okolo padesáti původních prací a dalších sdělení s touto tematikou.

Seznamoval s vědeckými výstupy širokou veřejnost. Tento obor se také snažil zahrnout do studijních plánů na Farmaceutické fakultě UK.

Docentem se stává až v roce 1988. Nestalo se tak dříve- ne pro nedostatek vědeckých výsledků, ale jako důsledek vyjádření nesouhlasu s událostmi roku 1968.

Doktorskou disertační práci s názvem: „Vztahy mezi strukturou a aktivitou potenciálních antituberkulotik“ obhájil v roce 1993 a stal se tak profesorem organické chemie.

V roce 1990 vyhrál konkursní řízení a stal se vedoucím katedry anorganické a organické chemie na Farmaceutické fakultě Univerzity Karlovy v Hradci Králové. Ve vedoucí funkci působí až do roku 2002.

Mezi léty 1994-1996 působil jako proděkan pro vědeckou činnost a informatiku

Profesor Waisser se také zasloužil o získání budovy Na Záměstí pro potřeby Farmaceutické fakulty. Objekt Na Záměstí byl původně stavěn v tzv. „Akci Z“ a bylo třeba požádat město Hradec Králové o předání do vlastnictví fakulty po roku 1989. Což se s úspěchem podařilo. Dnes v těchto prostorách sídlí katedra cizích jazyků, katedra tělovýchovy a vědecké laboratoře.

Zahraníční spolupráce

Během svého působení navázal profesor Waisser dlouhotrvající spolupráci s řadou zahraničních univerzit. Mezi nejvýznamnější patří zejména spolupráce s pracovišti v Drážďanech, Jeně, Greiswaldu, Mnichově, Vídni, Římě, Bologni a Borstelu.

Několikrát vycestoval na zahraniční stáže- již zmiňovaný pobyt v Kanadě či měsíční pobyt v laboratořích profesora Mayera v Drážďanech roku 1986 (Technická univerzita Dresden).

V roce 1994 strávil měsíc jako hostující profesor v Římě na Univerzitě La Sapienza.

Profesor Waisser hovoří 5 světovými jazyky. Ovládá jazyky anglický, německý, italský a ruský. Pokud vedl doktorandy, usiloval, aby alespoň půl roku pracovali na zahraničních odborných pracovištích. Měl možnost přednášet na univerzitách v Polsku, Německu, Itálii. Na německých univerzitách přednášel v německém jazyce, na italských univerzitách přednášel v italštině a na jiných univerzitách přednášel v anglickém jazyce.

Byl členem výborů mnoha mezinárodních konferencí- jak z pozice vědecké tak také organizační.

Dílo

Profesor Waisser byl autorem nebo spoluautorem více jak 250 původních vědeckých prací v odborných časopisech. Dalších 100 odborných sdělení přednesl na vědeckých konferencích, symposiích a sjezdech u nás nebo v zahraničí.

Pro potřeby studentů farmaceutické fakulty napsal nezbytné učebnice. V roce 1998 to byla učebnice s názvem „Bioorganická chemie“. V roce 1999 vyšla učebnice s názvem „Organická chemie, I díl“, které byla, díky své jedinečnosti, oceněna roku 2000 Českou farmaceutickou společností. Poslední učebnice vyšla roku 2000 s názvem „Organická chemie, II díl“ a jejím spoluautorem je profesor Pour.

Studenti se mohli setkat s profesorem Waisserem při výuce předmětů: Organická a biorganická chemie, Organická chemie a biologická aktivita a předmětu Konstituce organických sloučenin. Byl také členem státnicových a rigorózních komisí.

Je zakladatelem postgraduálního studia oboru bioorganická chemie a do roku 2002 byl předsedou jeho oborové rady.

Profesor Waisser vedl přibližně 60 diplomových a rigorózních prací a byl školitelem patnácti doktorandů.

Zároveň profesor Waisser od roku 1993 vypracovával 15 grantových projektů. Z toho 3 projekty pro Grantovou agenturu České republiky.

O jeho invenci a téměř neuvěřitelném pracovním nasazení svědčí údaje jen za jediný rok-2000. Ve výčtu aktivit tohoto roku se objevuje: 17 původních prací (autor, spoluautor), 2 knihy, symposia se souhrny uveřejněných ve sbornících a časopisech-celkem 25 a 3 přehledná sdělení.

Ocenění

Profesor Waisser byl za své vynikající výsledky, jak už vědecké, publikační či pedagogické oceněn mnoha vyznamenáními.

V roce 1987 obdržel medaili Univerzity Palackého.

V roce 1989 obdržel medaili Farmaceutické fakulty Univerzity Karlovy.

V roce 1996 obdržel bronzovou medaili Univerzity Karlovy.

V roce 1996 byl oceněn Hanušovou medailí, která je nejvyšším vyznamenáním za zásluhy o rozvoj chemie.

V roce 1998 obdržel pamětní medaili Univerzity Karlovy (jubileum).

V roce 2000 získal Weberovu cenu Slovenské farmaceutické společnosti.

V roce 2001 získal stříbrnou medaili Univerzity Karlovy.

V roce 2001 získal jubilejní medaili Slovenské chemické společnosti.

V roce 2003 obdržel Žuffovu medaili od Slovenské farmaceutické společnosti.

V roce 2003 získal jubilejní medaili Farmaceutické fakulty Univerzity Komenského v Bratislavě.

V roce 2006 získal jubilejní medaili Palackého univerzity.

V roce 2007 obdržel medaili Jána Halašu taktéž od Slovenské farmaceutické společnosti.

V roce 2007 získal medaili založení Společnosti lékařsko-slovenskej.
Působil jako čestný člen v odborných společnostech u nás nebo v zahraničí.
V roce 1998 získal čestné členství v České společnosti chemické, v roce 1999
čestné členství v Slovenské farmaceutické společnosti.

Dne 8.12.2008 byl profesor Karel Waisser jmenován emeritním profesorem.

6 Závěr

Koncipování předložené diplomové práce neprobíhalo snadně. V jejím průběhu jsem se musela vyrovnat s neustále narůstající obsahovou problematikou. Zvláště z rozhovorů s pány emeritními profesory jsem začala hlouběji chápat složitost problematiky, vzájemné vazby a souvislosti konkrétního vývoje, které stávající písemné zdroje o historii farmaceutického školství neuváděly, nebo jen složitost problematiky naznačovaly.

Životní a profesní příběhy emeritních profesorů jsou pochopitelně odlišné. V případě prof. J. Květiny (shodou okolností na letošní rok připadá jeho vzácné životní jubileum) jde o zkušenosti předního odborníka ve farmakologii, zakladatele oboru klinická farmacie v Československu, který získal zkušenosti z práce na zahraničních pracovištích již na konci 60. let. Současně se jedná o vůdčí postavu procesu posílení struktury farmaceutického školství a současně obnovení farmaceutického studia na Univerzitě Karlově – iniciátora vzniku Farmaceutické fakulty UK v Hradci Králové a v neposlední řadě jejího dlouholetého děkana. Profil prof. J. Solicha vypovídá o jeho zanícenosti pro problematiku lékárenství, řešení místa, úlohy a poslání lékárníka. Je zakladatelem a vedoucí osobností oboru sociální farmacie, usilovného stoupence boje za celistvé chápání farmacie, propojení a návaznosti jejich jednotlivých odvětví.

V případě pánů prof. R. Karlíčka a prof. K. Weissera se jedná o vynikající vědce, kteří se zasloužili o profilaci vědeckého zaměření oborů anorganická a organická chemie a analytická chemie na FaF UK. Za jejich vedení získala příslušná pracoviště vysoká ocenění a všeobecně se prohloubilo renomé fakulty. Přitom jejich profesní postavení a cesta vědeckého bádání byla komplikována politickými hlediska a praktikami doby před rokem 1989.

Přes rozdílnost cest odborného vývoje a ne vždy snadnou realitu osobního života, je shodně u všech jmenovaných patrný výrazný pozitivní jev. Je to vysoce kladné hodnocení faktu otevření zcela nových možností v oblasti vědeckého výzkumu po roce 1989, kdy skončil omezený přístup k informacím nebo izolovanost Československa od vyspělého vědeckého světa. To je snad nejvýraznější jev, který z rozvorů s emeritními profesory vyplynul.

Jsem toho názoru, že základní smysl a cíl diplomové práce se podařilo naplnit. Byly shromážděny materiály, které podle mého názoru mají, vedle

vypovídající hodnoty obsažené v písemné části práce, ještě potenciál, který mohou využít i další zájemci o historii farmaceutického školství. Jako studijní materiál mohou sloužit zvukové nahrávky osobních vzpomínek jednotlivých emeritních profesorů Farmaceutické fakulty Univerzity Karlovy v Hradci Králové.

7 Zdroje

7.1 Tištěné

- Broncová D.(editor): Historie farmacie v Českých zemích, Milpo, Praha 2003, str. 113
- Česká a slovenská farmacie, 1998, roč.47, č.2, str. 95
- Česká a slovenská farmacie, 2001, roč.50, č.2, str. 101
- Česká a slovenská farmacie, 2003, roč.52, č.2, str. 103
- Česká a slovenská farmacie, 2008, roč.57, č.2, str. 103-104
- Čermák M.: Hippokratovské hovory, Mladá fronta, Praha 2012, str. 156-169
- Dohnal F.: Studijní texty k dějinám farmacie, Karolinum, Praha 2014, str. 78-79
- Dohnal F.: Farmaceutická fakulta Univerzity Karlovy. In: Encyklopedie města Hradec Králové, Garamon, Hradec Králové 2011, díl A-M , str. 127- 133.“
- Farmaceutický obzor, 1986, roč.55, č.2, str. 91-92
- Hořejší J.: Křeslo pro Fausta 2005, Galén, Praha 2005, str. 147-166
- Chemické listy, 1996, roč.90, č.2, str. 132-133
- Rusek V.: Z kroniky Farmaceutické fakulty Univerzity Karlovy. In. Sborník k 20. výročí Farmaceutické fakulty Univerzity Karlovy v Hradci Králové, UK Praha 1989, str. 7 -11.
- Sborník k 25. výročí Farmaceutické fakulty Univerzity Karlovy v Hradci Králové, FaF UK , Hradec Králové 1994
- Solich J., Rusek V., Hartlová S., Izák D.: Farmaceutická zařízení v ČSSR, Universita Karlova v Praze, Praha 1972, str. 68-74

7.2 Internetové

- <http://dev.pharmbm.cz/sites/dev.pharmbm.cz/files/sites/default/files/477.pdf>,
dne 21.10.2014
- http://en.wikipedia.org/wiki/Semmelweis_University, dne 15.4.2015
- <http://www.csch.cz/Hanusova-medaille>, dne 4.5.2015
- <https://www.cuni.cz/UK-146-version1-21uk.pdf>, dne 4.5.2015
- <http://www.cuni.cz/UK-4102.html>, dne 4.5.2015
- http://www.czf.cz/clanek/sr_solich/, dne 1.12.2014
- <http://www.databazeknih.cz/zivotopis/jaroslav-kvetina-43181>, dne 21.10.2014
- <http://www.faf.cuni.cz/>, dne 12.11.2014

http://www.faf.cuni.cz/Fakulta/Historie/Historie-ze-Sborniku/Sbornik_25_vyroci_1994.aspx, dne 15.11.2014
<http://www.hmccr.cz/node/19>, dne 21.10.2014
<http://www.kcvl.cz/cs/JaroslavKvetina.aspx>, dne 21.10.2014
<http://www.klinickafarmakologie.cz/pdfs/far/2005/03/14.pdf>, dne 20.10.2014
<http://www.medon-solutio.cz/online2013/index.php?linkID=txt29&lang=1>, dne 11.11.2014
<http://www.medon-solutio.cz/online2013/index.php?linkID=txt28&lang=1>, dne 11.11.2014
<http://www.medon-solutio.cz/online2010/index.php?linkID=txt19&lang=1>, dne 21.10.2014
<http://www.praktickelekarenstvi.cz/pdfs/lek/2009/05/10.pdf>, dne 20.10.2014
<http://www.sfs.herba.sk/index.php/sk/ocenenia-sfs/weberova-cena/74-weberova-cena.html>, dne 4.5.2015
http://www.vymena-obleceni.cz/wp-content/uploads/Clanek_v_Mesicniku_PLBohnice.pdf, dne 16.1.2015
<http://zdravi.e15.cz/rozhovory/predstavujeme/445781>, dne 21.10.2014

Ústní podání informací:

Prof. RNDr. Dr.h.c. Jaroslav Květina, DrSc. dne 17.4.2014

Prof. RNDr. PhMr. Jan Solich, CSc. dne 15.4.2014

Prof. RNDr. Rolf Karlíček, DrSc. dne 21.4.2015

Prof. RNDr. Karel Waisser, DrSc. dne 30.4.2015

Emeritní profesoři současně poskytli informace týkající se seznamu jejich děl a publikací.

8 Abstrakt

Emeritní profesori Farmaceutické fakulty UK v Hradci Králové

Univerzita Karlova v Praze
Farmaceutická fakulta v Hradci Králové
Katedra sociální a klinické farmacie

Autor: Diana Kalábová

Školitel: Doc. PhDr. František Dohnal, CSc.

Klíčová slova: historie, profesní vzdělávání farmaceutů, farmaceutické školství, Farmaceutická fakulta Univerzity Karlovy v Hradci Králové, životní a profesní portrét.

Cíl a předmět práce: získat informace a podklady, obsahově je utřídit a zpracovat, převést do ucelené podoby, která zachycuje životní a profesní portréty emeritních profesorů Farmaceutické fakulty Univerzity Karlovy v Hradci Králové. Zaznamenat jejich pohledy a názory na profesní přípravu a vědomostní vybavenost budoucích farmaceutů. Zjistit jejich zkušenosti v konfrontaci s realitou historického vývoje našeho farmaceutického školství, především s vývojovou etapou spjatou s městem Hradec Králové. Ujasnit si místo, úlohu a vědecký profil těchto významných osobností, snažit se o zachování jejich odkazu.

Metodika: K získání potřebných informací sloužily dostupné zdroje o životě a práci emeritních profesorů-jubilejní články v odborných časopisech, sborníky. K dotvoření celého profilu osobnosti byly nezbytné rozhovory s emeritními profesory. Byl pořízen zvykový záznam s autentickým hlasovým projevem dotyčných osobností, který je vedle písemného zpracování dalším realizačním výstupem

Závěr: V této diplomové práci se podařilo zachytit jak chronologický vývoj historie vzdělávání farmaceutů, tak zpracovat především životní a profesní medailonky emeritních profesorů Farmaceutické fakulty Univerzity Karlovy v Hradci Králové. Podařilo se pořídit i zvukový záznam sdělení každého z emeritních profesorů.

9 Abstract

Emeritus Professors of Charles University, Faculty of Pharmacy in
Hradec Králové

Charles University in Prague
Faculty of Pharmacy in Hradec Králové
Department of Social and Clinical Pharmacy

Author: Diana Kalábová

Supervisor: Doc. PhDr. František Dohnal, CSc.

Keywords: History; professional education of pharmacists; pharmacy education; Charles University, Faculty of Pharmacy in Hradec Králové; private and professional portraits.

Objective and scope: Gather information and materials, sort them by content, process, and integrate in one document comprising private and professional portraits of Emeritus Professors of Charles University, Faculty of Pharmacy in Hradec Králové. Record their views and opinions on professional preparation and knowledge of future pharmacists. Explore into their experience when facing the reality of historical development of Czech pharmacy education, in particular the developmental stage connected with the city of Hradec Králové. Clarify the place, role and scientific profile of these eminent persons, and try to preserve their legacy.

Methodology: Available sources containing information about the life and work of Emeritus Professors such as jubilee articles in journals and proceedings have been used to gather the necessary data. Interviews with the Emeritus Professors were required to complete the whole profile of the personalities. Sound recordings with authentic voices of the respective personalities have been taken as another output in addition to the written document.

Conclusion: This thesis has managed to depict the chronological development of pharmacist education history as well as, in the first place, private and professional portraits of Emeritus Professors of Charles University, Faculty of Pharmacy in Hradec Králové. Also sound recordings of each of the Emeritus Professors' voice message have been taken.

10 Seznam zkratek

ČSAV...Československá akademie věd

ČU...Česká univerzita

EU...Evropská unie

FaF...Farmaceutická fakulta

FIA...průtoková injekční analýza

GZN...Generální zdravotní normativ

LF...Lékařská fakulta

MU...Masarykova univerzita

SIA...sekvenční průtoková analýza

UK...Univerzita Karlova

VLVDÚ–JEP...Vojenský lékařský výzkumný a doškolovací ústav Jana Evangelisty Purkyně

VMŘ...Všeobecný medicínální řád

11 Seznam příloh

Obrázek 1: Prof. RNDr. Dr.h.c. Jaroslav Květina, DrSc.

Obrázek 2: Prof. RNDr. PhMr. Jan Solich, CSc.

Obrázek 3: Prof. RNDr. Rolf Karlíček, DrSc.

Obrázek 4: Prof. RNDr. Karel Waisser, DrSc.

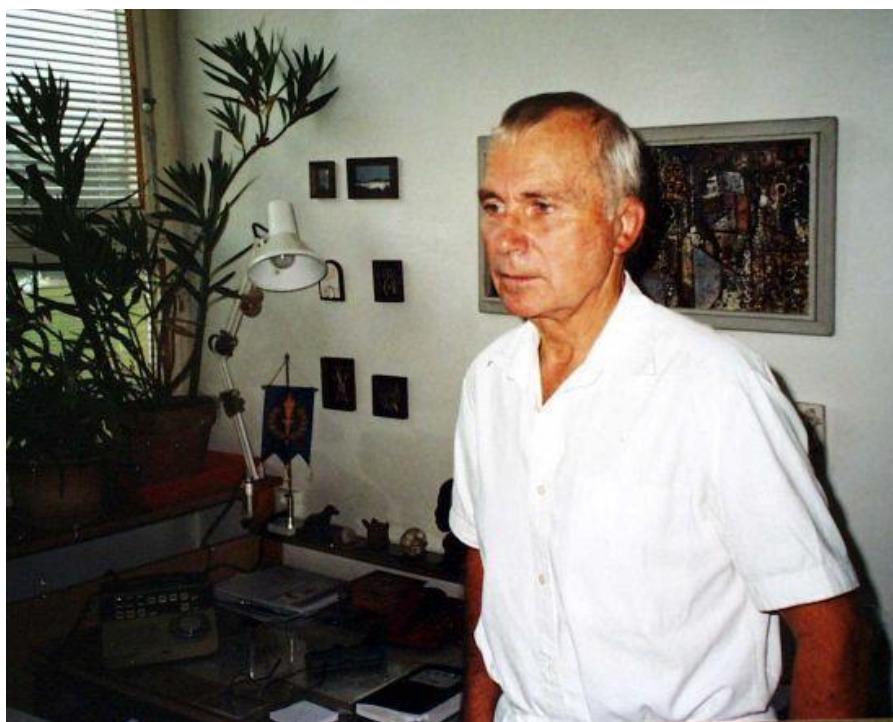
Obrázek 5: Vzor dekretu emeritního profesora

Příloha 1: Soubor otázek a odpovědí profesora Solicha

Příloha 2: Výčet publikací profesora Solicha

Příloha 3: Výčet publikací profesora Karlíčka

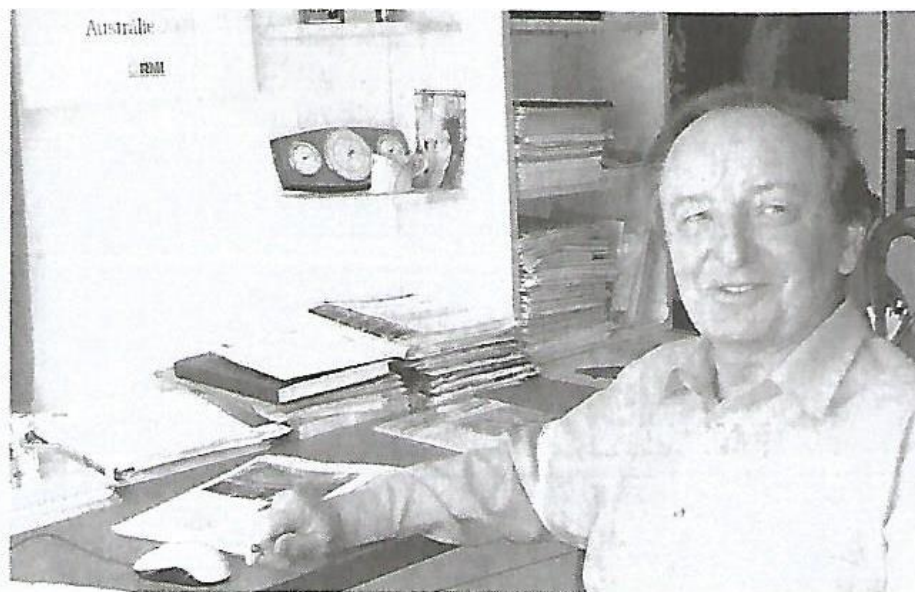
Příloha 4: Výčet publikací profesora Waissera

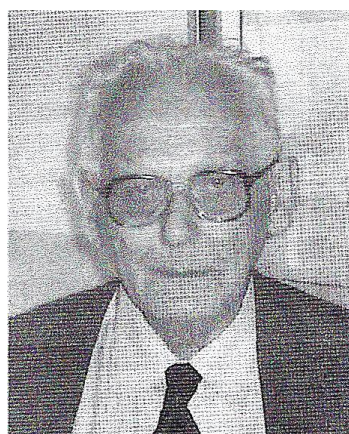
Obrázek 1: Prof. RNDr. Dr.h.c. Jaroslav Květina, DrSc.

Obrázek 2: Prof. RNDr. PhMr. Jan Solich, CSc.

Obrázek 3: Prof. RNDr. Rolf Karlíček, DrSc.

Obrázek 4: Prof. RNDr. Karel Waisser, DrSc.

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

Na návrh Vědecké rady Farmaceutické fakulty
podle čl. 60 Statutu Univerzity Karlovy v Praze

jmenuji

prof. RNDr. **ROLFA KARLÍČKA**, DrSc.
nar. 18. března 1938 v Raciborzi

**EMERITNÍM PROFESOREM
UNIVERZITY KARLOVY V PRAZE**

Tento dekret je vyjádřením uznání a díků
za dlouholetou pedagogickou a vědeckou práci
jmenovaného na Univerzitě Karlově v Praze
a výrazem upřímné radosti nad příslibem
jejího dalšího pokračování

V Praze dne 8. prosince 2008

Prof. RNDr. Václav Hámpel, DrSc.
rektor

Obrázek 5: Vzor dekretu emeritního profesora

Příloha 1: Soubor otázek a odpovědí profesora Solicha

1) Proč jste se rozhodl pro povolání farmaceuta? Co Vás k tomu vedlo ? (tradice v rodině, záliba v přírodních vědách..)?

Proč farmaceut? Měl jsem zájem jako absolvent klasického gymnázia o dva obory: práva a farmacii. Farmacie zvítězila proto, že jsem viděl příklad lékárníka Doc. Dr. M. Melichara v mém bydlišti a také proto, že jako nejstarší ze 4 dětí jsem viděl možnost praxe a přivydělání si během studia. Nakonec k právům jsem se dostal v oboru organizace a řízení zdravotnictví a farmacie již jako šéf katedry.

2) Kde jste absolvoval tyrocinální praxi? Myslíte si, že je lepší absolvovat praxi před vlastním studiem (model, který jste absolvoval vy) nebo souhlasíte se současným rozvržením – praxe až v 5. ročníku?

Tyrocinální praxi jsem měl absolvovat v lékárně Doc. Dr. M. Melichara, došlo však ke změně a byl jsem zařazen do větší lékárny, která zásobovala nemocnici Vítkovických železáren, Lékárna „U Anděla“ Ostrava- Vítkovice, národní správce PhMr. B. Vepřovský, představitel profesní organizace a opravdu dobrý manažer. Praxi jsem měl výbornou, dohnal jsem nedostatky z gymnázia (válka a činnost ve skautu), byl jsem dobře veden a získal hodně praktických zkušeností.

Praxi před studiem jsem nepovažoval za nejvhodnější- vedla k prakticismu, člověk neznal teoretické problémy- odborné předměty např. farmakoterapii či psychologii jednání s lidmi atd.atd. Praxi před studiem jsem nikdy neobhajoval, spíš zamítal. Ideální by byly prázdninové praxe po II., III., a IV. ročníku – které by navazovaly na teoretické poznatky. Současná praxe- 5. ročník by měla být koncipována jinak (část v nemocniční lékárně či na jiném pracovišti) – chce to odbornou rozpravu.

3) Můžete jmenovat osobnosti, které ovlivnili Vaše studium a následné profesní zaměření? (důležité postavy oboru, vzory)

Předně Doc. Dr. M. Melichar (aspirantská škola), PhMr. B. Vepřovský a také sustentant prof. Drahoňovský, který měl zákaz učení na průmyslové škole a pracoval v lékárně. Dále při studiu na fakultě: bratři Doc. Dr. Bohuslav a Miloš Melichar, prof. Morávek a prof. Homola.

Po nástupu na obor farmacie Lékařské fakulty MU v Brně: šéf katedry Doc.Dr. M. Melichar, Doc. Salava a zejména spolupracovníci (Chalabala, Smečka, Rusek). Pak na katedře sociálního lékařství MU školitel: prof. MUDr. Adol Žáček, DrSc- zástupce ČR ve WHO. Zde jsem se stal představitelem názoru, že farmacie je důležitou součástí zdravotnictví, že musí převládat zájem o zdraví lidu, které nezávisí jen na léčení či užívání léků, ale na celkovém přístupu k životu. Zdraví je záležitost každého občana a moderní společnosti. Domnívám se, že součástí práce moderního farmaceuta je i výchova ke zdraví a znalost sociální a zdravotní politiky státu.

V letech 1960-1970 jsem poznal i řadu představitelů lékařské a farmaceutické společnosti nejen u nás, ale i v zahraničí, který tento zdravotnický charakter posuzovali. Stále jsem přesvědčen, že ekonomický přístup musí být ve zdravotnictví, ale samotná péče o zdraví včetně širšího pojení farmacie nesmí být obchodním zájmem profesí (současné jednání řady lékařů, ale i řetězců lékáren jsou otřesné a žádají si větší dozor společnosti).

4) Proč jste se rozhodl pro konkrétní obor? Co Vás na něm zaujalo?

Na obor sociální farmacie-nebo organizace a řízení farmacie, či veřejné zdravotnictví- zkrátka farmacie, farmaceut a společnost mne svedla příprava v sociálním lékařství a pak i řada funkcí ve zdravotnictví- až člen vědecké rady MZ, člen zdravotní komise KNV, či funkce ve farmaceutické a lékařské společnosti. V posledních letech pak významné funkce v seniorském hnutí a členství ve Vládní radě pro stárnutí.

5) Jakým tématem (projektem) jste se zabýval v době studia? Pokračoval jste v něm i později?

Během studia jsem se již zabýval organizací lékárenství, pak první léta jako asistent praxí v lékárnách, přípravu léků v lékárnách, ale již s přístupem společnosti k lékům. V kandidátské práci jsem se zaměřil na uplatnění farmaceutů a jejich potřebu v ČR. Dále jsem zaměřil již své práce spíše na organizaci a řízení farmacie- sociální farmacie.

6) Probíhala zahraniční spolupráce?

Jak to bylo z tehdejších politických důvodů možné začala spolupráce se zahraničím- výměna praxí s NDR, Polskem, Maďarskem, později po roce 1970 se SSSR a ojedinele se západními zeměmi. Rozšířila se také spolupráce s mezinárodní farmaceutickou organizací FIP a evropskými zeměmi

(Švýcarsko, Dánsko, Švédsko). Zejména UK a FaFUK zahraniční styky plně podporovalo. Roku 1988 jsme poprvé v našich zemích uskutečnili v Praze světový seminář sociální farmacie (Skandinávie, USA, VB-větší účast).

7) Stál jste u vzniku Faf v HK. Jak na toto období vzpomínáte? Co bylo nejtěžší?

Ke vzniku druhé fakulty v Československu muselo zákonitě dojít. Již jako učitel fakulty v Bratislavě jsem od roku 1967 prosazoval druhou fakultu a napsal o potřebě s hlavním lékárníkem ČSR PhMr. Jindřichem Jiroutem obsáhlejší článek. K potřebě vedly objektivní skutečnosti západní části republiky a Prahy. Jako zástupce farmaceutické společnosti jsem se pak jako jediný z českých učitelů stal členem komise Ministerstva školství v Praze, která potřebu měla zhodnotit. Posuzovali jsme i návrhy jednotlivých měst: Praha, Olomouc, Brno, Jihlava, Opava a Hradec Králové. Tento pro opravdu nejlepší podmínky, které nabízel, zvítězil a v roce 1969 bylo o Hradci rozhodnuto. Stal jsem se i proděkanem (vedle prof. Paláta). Děkanem byl jmenován na návrh UK prof. Květina. Bylo to rozhodnutí velmi moudré- progresivní člověk, s velmi dobrým jménem jako farmakolog nejen v ČR, ale i ve světě a příkladný organizátor. Je jeho zásluhou, že dal do vínku nové pojetí- klinickou farmacii.

Nejtěžší bylo zejména v termínech dostavět budovy, získat další pracovníky na fakultu (plány pracovníků). Zájem rektorů, vedoucích pracovníků politických v Praze i Hradci Králové byla k prospěchu fakulty. Hodnotím vysoce kladně první kolektiv, který byl jednotný a nadšený pro budování. Totéž lze říci o velkém zájmu studentů o novou fakultu.

8) Můžete popsat okolnosti vzniku? Osobnosti, se kterými jste se setkal/spolupracoval?

Vznik fakulty v českých zemích byl nutný pro nedostatek farmaceutů v západních krajích ČR a v Praze. Zájem ministerstva- PhMr. J. Jirout, dále příslušní krajští lékárníci, hlasy z farmaceutické společnosti, odborného tisku a také z oblasti řídicích pracovníků zdravotnictví. O druhou fakultu se zajímal předseda farmaceutické společnosti prof. Škramovský a dále Institut pro další vzdělávání lékařů a farmaceutů v Praze.

9) Můžete jmenovat osobnosti, které se podle Vás o vznik zasloužili nejvíce?

Bezesporu největší zásluhy mají: pracovníci LF Hradec Králové: prof. Květina a prof. Grossman. Ministerstvo zdravotnictví- přímo ministr PhMr. Vlček a vedoucí odboru PhMr. J. Jirout. Za farmaceutickou společnost předseda prof.

Škramovský z UK Praha a také prof. Solich a řada farmaceutů z vedoucích míst ČR, nelze opomenout české učitele na farm. fakultě v Bratislavě, kteří měli zájem se do ČR vrátit.

10) Zasloužil jste se o vznik katedry. Které spolupracovníky vzpomenete? Jakou činností jste se zabývali? Které funkce jste zastával?

Na založení katedry organizace a řízení- včetně fakultních lékáren se zasloužil mimo mé osoby: Doc. Rusek z ústavu dějin. Doc. Hartlová, Dr. Chlapek- FL Hradec Králové, Doc. Smečka, Dr. Milada Samková- FL Brno. Náplní katedry bylo lékárenství, dějiny farmacie, organizace a řízení zdravotnictví, teorie zdraví, systémy péče o zdraví, zdravotní výchova, organizace a řízení jednotlivých oborů farmacie, teorie a řízení, psychologie, zdravotní statistika a problémy léčiv ve společnosti- zneužívání léčiv, compliance, a non compliance, sociální a zdravotní politika (vše co patřilo do sociálního lékařství a nově se tvořící sociální farmacie). Stěžejní problémy vědecké práce: organizace a provoz lékárenství, zdravotní výchova, zneužívání léčiv, spotřeba a potřeba léčiv, profesiogramy farmaceuta. Normy zabezpečení čs. zdravotnictví lékárenskou službou, výstavba a racionalizace, informatika.

Vedle vedení katedry jsem byl proděkanem-20 let- výstavba, zahraničí, věda a styk s praxí (změny ve funkčních obdobích, vedl jsem odborný sborník fakulty Acta facultatis...). Dále jsem byl členem zdravotní komise KNV, vědecké rady MZ, členem výboru, místopředsedou a 4 roky předsedou České farmaceutické společnosti. 4 členem redakční rady časopisu Československá farmacie, předsedou komise ČS lékopisu a Rozvojového lékárnického střediska. Byl jsem členem komise pro lékařské a farmaceutické fakulty odborového Svazu pracovníků ve zdravotnictví.

11) Byly nějaké překážky ve vaší práci (např. politické důvody)? Spolupracoval jste se zahraničními institucemi? Podnikl jste zahraniční cesty?

Jen určité potíže jsem měl proto, že sestra mé matky se provdala do Německa a tak jsem nesměl být proděkanem pro zahraničí. Politika fakulty byla díky zkušenostem prof. Květiny tak, aby byly hodnoceny především úspěchy s výstavbou a reprezentace fakulty na odborných konferencích a sjezdech nejen v ČR, ale i v Evropě. Stabilní spolupráce a cesty byly zejména s NDR, Maďarskem, Polskem, Bulharskem a SSSR a dále s Dánskem, Švédskem, Švýcarskem, západním Německem, Itálií, Jugoslávií, Tureckem, Albánií. Ale

také Vietnam, Zambie, USA. Katedra patřila k pracovištím s velkým množstvím výjezdů, praxí a zahraničních návštěv. Podíleli jsme se i na konferencích pro Evropu- dějiny farmacie, sociální farmacie, lékárenství.

12) Jak srovnáváte vývoj oboru u nás a v zahraničí?

Budovaný obor mohl soutěžit s fakultami, kde již byl zaveden a kde jsme se díky cestám a stykům učili (Švédsko, SSSR, Maďarsko). Byli jsme v přední řadě, kde se problematika léků a farmacie ve společnosti učila a vědecky studovala. Od nás přebírali některé naše přístupy i jiné státy (obě tehdejší Německa, Finsko, Bulharsko, Polsko, aj.). Řekl bych, že vliv byl oboustranný a např. i Albánie, nebo Vietnam- díky absolventům, kteří u nás studovali, převzala do studia či do farmacie řady našich prvků.

13) Jakého úspěchu si ceníte nejvíce? Jaké bylo využití v praxi?

Z úspěchů si cením zejména širší uplatnění absolventů- až 20% mimo lékárny, zájem o průmysl, kontrolu léčiv, laboratoře v nemocnicích a poliklinikách, informační činnosti i správní činnosti a samozřejmě místa učitelů na farmaceutickém středním školství, fakultách a dalším vzdělávání či v odborném tisku. Studium na fakultě- zejména klinické zaměření, ke kterému některé státy přistupovali později (např. farmakologie a klinická farmacie v Německu o 20-30 let později jak tomu bylo v Československu) vedlo k úzké spolupráci lékařů a lékárníků ve státních ústavech národního zdraví- ve spojení nemocniční i ambulantní péče. Nedocházelo ke konkurenčním sporům, jak je tomu dnes- např. negativní vliv lékaře majitele lékárny na lékovou politiku, vydávání a prodej léků v ordinacích či převzetí veterinárních léků do ordinací veterinárních lékařů. Zda toto rozhodnutí je na místě by bylo vhodné objektivně prošetřit- např. SÚKLeM.

14) Co se ve vašem oboru změnilo?

Především obor ovlivnila změna pojetí zdravotnictví- je to vliv komercializace a samozřejmě privátní vztahy a omezení kolektivního přístupu k pacientovi. Státní zdravotnictví (socialistické) mělo přece některé prvky, které schází. Např. dohled na obvodní lékaře, dohled na odborné lékaře okresním či krajským odborníkem, typisace nemocnic a rozdělení úkolů. Účelná farmakoterapie- dohled na preskripci- není a Lékařská komora je spíše odborovou centrálou než odbornou zárukou kvalitní a odborné zdravotní péče. O preskripci léků by se dalo napsat knihu, o ovlivňování preskripce výrobcí atd. Jde o problémy, které

jsou nové, které se daly předpokládat, ale neví se, jak je úspěšně řešit. Na etickém chování příslušníků profese?? Pak by se nedělaly výkony, které jsou zbytečné nebo kde se podvádí zdravotní pojištění.

Vím, že obor by měl být čistý, každý farmaceut by měl být vychován tak, aby byl především odborníkem a dovedl pacientovi poradit a ne ho zbavit peněz.

To co jsem uvedl se dnes diskutuje v řadě zemí např. Německo, USA atd., je diskutováno mezi křesťanskými zdravotnickými pracovníky a v zemích, kde vliv státu na zdravotní péči je rozsáhlý- tam bych hledal podněty, včetně kontroly odborníky státní zdravotní péče či zdravotními pojišťovnami.

Sociální farmacie v širokém pojetí a také klinické zaměření farmacie se musí i eticky projevit v praxi všech systémů zdravotní péče na světě.

15) Jak dnešní obor potřebuje farmaceut v praxi?

Opakuji, co jsem řekl dříve. Absolvent musí být připraven na roli zdravotnického pracovníka teoreticky co nejlépe i když to systém zdravotní péče v daném státě nebude vyžadovat. Musí znát, resp. dovést se orientovat o léčivech všech druhů, jejich účincích, vedlejších a nežádoucích účincích, způsobu užití a dávkování či uchovávání. Musí poskytnout pacientovi informace- bez příslušné informace není lék lékem. Měl by dále znát problémy zdravotní a sociální politiky, druhy a metody alternativní medicíny, správného způsobu života, výživy, vyznat se v biochemických vyšetřeních, lékařském názvosloví i v teorii zdravotní výchovy a psychologie. Pro vedoucí funkce měl by být vychován i v oblasti řízení a mít právní podvědomí.

16) Co se mění ve vašem oboru pro potřebu ve farmacii?

V mém oboru to také znamená sledovat veškeré změny, soustavně je studovat a proto další vzdělávání považuji za samozřejmost. Nejen o nových léčích, ale i o všem co se s léky ve společnosti děje a co se mění ve zdravotnictví státu, respektive Evropy a světa.

17) Jak by na to měla reagovat výchova budoucích farmaceutů? V čem by se měla změnit?

Výchova farmaceutů by se měla v příštích letech nejen u nás, ale v Evropě změnit a to s ohledem na nový profesiogram farmaceuta. Odborníci a to jak farmaceuti ve vedoucích funkcích, tak i koncepční pracovníci zdravotnictví by měli určit na jakých místech a co by měl farmaceut vykonávat. Měl by být odborníkem na léky, měl by tyto znát včetně vlastností, tak účinku, měl by

zaručit bezpečnost léků ve společnosti a měl by být poradcem nejen lékařů a zdravotnickým pracovníkům, ale i občanům.

Se zvyšováním znalostí o účincích léků a se zvyšováním znalostí občanů o zdraví a také samoléčení by se měl ve výuce farmaceutů snížit počet hodin základních předmětů a rozšířit ve farmaceutických a zaměřených na zdravotnictví- klinické aspekty. Nejde zde o snahu nahradit lékaře, ale spíše o nový profil farmaceuta zaměřeného směrem poradenským a sledováním účinků léků, než dřívější přípravou a kontrolou. Jde také o to, aby své znalosti mohl využít k racionálnímu užívání léčiv. Současné náklady na farmakoterapii jsou nejen u nás, ale i ve světě příliš vysoké a vedou k tomu, že nejsou peníze na nové technologie v medicíně. Postavení klinických farmaceutů, jak ve zdravotnických zařízeních, tak i ve zdravotních pojišťovnách by mělo být samozřejmostí. Větší pozornost musí být věnována kvalitě a účinkům léčiv schválených do státních norem (lékopisů, receptářů), aby se nepoužívala léčiva obsoletní a bez objektivního účinku. Totéž by mělo platit i o alternativní medicíně a farmacii. Současné nadměrné užívání léků svědčí spíše o snaze ovládat trh a zvýšit zisk, než péče o zdraví. Jde o základní směr vize výhledu zdravotní péče a s ní související přestavbu studia. Vlastní přestavbu studia by neměli v žádném případě zabezpečovat vysokoškolští učitelé. Zamezit je nutno katedrovou závislost a sobeckost. Každý šéf katedry by zákonitě prosazoval svůj obor a nebyl by třeba schopen SNÍŽIT POČET HODIN VÝUKY. Odborníci z profese by měli určit směr a rozsah oboru a znalostí. Zdůraznil bych, že na prvním místě vysokoškolského studia je naučit posluchače samostatně pracovat s fakty a novými poznatky. Netroufl bych si ani při 65ti leté praxi ve farmacii toto rozhodnout sám. Jen diskutovat a srovnávat.

18) Zajímáte se i dnes o dění na fakultě?

O dnešní dění na fakultě se zajímám- nedá se to nedělat, ale spíše je to pohled člověka, který je mimo a není sto již srovnávat všechny souvislosti.

19) Jakým činností mimo fakultu jste se věnoval/věnujete ?

20) Prošel jste postupně všemi třemi fakultami (Brno, Bratislava, HK). Jaké bylo vaše porovnání a hodnocení z dnešního pohledu? Je jejich úroveň srovnatelná?

Odpověď pro 19) 20):

Srovnávat tři fakulty, kterými jsem prošel nelze. Na každé jsem byl v jiné časové závislosti a vývoje společnosti. Na všech to byl začátek a snaha vybudovat něco nového. Nejvýše bych hodnotil Hradec Králové- navazuje na dlouholetou tradici Učení Karlova, jde moderním směrem zdravotní péče, má dnes lidi, kteří prošli farmaceutickým světem. Má katedry, které snesou světové srovnání a může i hostům dát hodně nového a to nejen vědomostně, ale i moderním vybavením. Má také katedry žijící z podstaty a z tradice a katedry, které čekají na progresivní lidi.

A na závěr. Obor organizace a řízení, či sociální farmacie či veřejná farmacie je oborem, který nemůže být bez praxe a denního života zdravotnictví. To si může dovolit biochemie nebo anorganická chemie aj. méně již farmakologie či klinická farmacie. Proto byla katedra vždy v úzké spolupráci s terénem. Je škoda, že dnešní život tomu nevede. Lituji, že není aktivnější profesionální činnost- farmaceutická společnost, spolky farmaceutů, že není větší spolupráce farmaceutů navzájem či s lékaři, kde kolektiv také odpadá. Velká škoda je zánik fakultních lékáren, které sloužily nejen ke spolupráci, ale byly to výborné základny pro farmaceutickou výchovu. Mrzí mě, že se přijal model farmaceutického školství EU zemí- poslední ročník bych využil jinak než je současná praxe. Často probíhá v lékárnách, kde se toho student mnoho nenaučí.

Mému rozhledu a názoru na zdravotnictví přispělo cestování, veřejné funkce, styky s terénem a také vysoké funkce v seniorském hnutí. Být šest let předsedou Svazu důchodců ČR či místopředsedou Rady seniorů, mě naučilo nejen jednat s ministry a čelními politiky, ale také poznat problémy řadových seniorů. Je škoda, že nemáme na veřejných funkcích více farmaceutů- změnili by jistě i názor na profesi, která v posledních letech ztrácí svoji prestiž.

Farmacie bude v očích veřejnosti taková, jakou si ji svojí odborností vybudujeme. Nejsm pesimista- máme takové lidi, kteří se těší všeobecné váženosti- je jen škoda, že je jich nejvíce na venkově a malých městech než v Praze. Farmacie nezanikne- pokud bude potřebný lék, bude potřebný i farmaceut- lékárník. Neměl by však být jen v lékárnách, ale na všech místech, kde ho společnost a moderní zdravotní péče potřebuje- uvedli jsme již nemocnice- klinický farmaceut, zdravotní pojišťovny, úřady, ale i v kontrole, informacích, výzkumu a výrobě a samozřejmě ve farmaceutickém školství a

v odborném tisku. Měl by být všude, kde jako odborník zaručí bezpečnost a kvalitu či účelné použití léků.

Příloha 2: Výčet publikací profesora Solicha

Kvalifikační práce a obhájené výzkumné práce

Potřeba farmaceutů a zařízení lékárenské služby ve zdravotnictví ČSSR
Farmaceutická fakulta MU Brno, 1960, Kandidátská práce, 199 str. 66 tab. 171 citací

Normy zabezpečení čs. zdravotnictví lékárenskou službou - Studium magisteraliter receptury, Farmaceutická fakulta KU Bratislava, 1963, habilitační práce, 243 str., 66 tab., 212 citací

Zneužívání léčiv, HOK – Ministerstvo zdravotnictví, březen 1973 ,
závěrečná zpráva výzkumného úkolu VI – I – 6/6

Vysokoškolské studium farmacie v Evropě a problémy modernizace studia,
HOK-MZd ČSSR , říjen 1974, Dílčí závěrečná zpráva VÜ VI – 1 – 3/022

Dělba práce v lékárnách, HOK – MZd ČSSR, duben 1976, závěrečná zpráva dílčího výzkumného úkolu VI – 1 – 3/022

Zdravotní uvědomění obyvatelstva v otázkách farmaceutických, HOK – MZd,
duben 1976, Závěrečná zpráva dílčího výzkumného úkolu VI – I - /3 – 6.

Koncepce lékárenství v systému čsl. zdravotnictví, Závěrečná zpráva úkolu MZd – HPK 45 – 01 - 07 listopad 1980

System řízení lékárenských služeb – Studie výrobní činnosti – závěrečná zpráva VÚ SPEV – II-6/9-4, prosinec 1980

Feasibility Study on Local Manufacture of Drugs in Zambia, Project No DP/Zam/78/008 vypracováno pro UNO – UNIDO 3981

Vývoj a potřeba kádrů ve farmacii – VÚ SPEV 906 – 335 – 603. závěrečná zpráva dílčího úkolu 3, obhajoba HPK říjen 1985 Praha

Hodnocení a standardizace léčiv, závěrečná zpráva úkolu P 17 -335 -455-5-2.2 MZd obhajoba HPK říjen 1985

Projekt organizačního zabezpečení společnosti léčivy – nejvyšší stupeň řízení farmacie, Praha MZaSV 1988

Studie zabezpečení lékárenské péče. Závěrečná zpráva výzkumného úkolu P
13 – 335 –822 -06, MZd Praha 1990

Lidé a léky – grant Min. zdrav. obhajoba závěrečné zprávy říjen 1998

Původní práce

Melichar M., Rusek V., Solich J.: Inkompatibilita chlornanových roztoků a
arabské

gumy I- II., Českoslov. farm. 1, 1952, 86-91 a 333-227

Melichar M., Rusek V., Solich J.: Vířivá extrakce jako metoda přípravy
některých galenik I.-III, Českoslov. farm. 2, 1953, 338-344, 3, 1954, 336-341,
4, 1955, 512-514

Solich J. a spol.: Příspěvek k přípravě nálevů a odvarů I a II, Farmácia 27, 1958,
99 – 109 a 27, 1958, 150-157

Solich J.: Potřeba a uplatnění farmaceutů ve zdravotnictví ČSR, Českoslov.
zdrav. 7, 1959, 281 – 290

Solich J.: Uplatnění farmaceutů v ČSR, Českoslov. farm. 8, 1959, 349 – 355

Solich J.: Potřeba farmaceutů v ČSR, Českoslov. farm. 8, 1959, 481 – 486

Solich J.: K metodice stanovení potřeby farmaceutických pracovníků v
lékárenské službě, Farm. obz. 30, 1961, 161 – 167

Kunovský L., Rybáček L., Solich J., Staněk J., Zajíček K.: Kategorizace v
lékárenské

službě, Farm. obz. 30, 1961, 196 – 225

Solich J., a spol.: Používání zásobních roztoků a léčiv v lékárnách, Českoslov.
farm. 12, 1963, 20 - 24

Solich J., a spol. Tématika zdravotnicko-osvětové práce lékárníka I. a II.. Farm .
obz. 32, 1963, 120 – 128 a 218 – 227

Zajíček R., Kunovský L., Rybáček L., Solich J.: Orientační čísla k určení počtu
pracovníků v nemocničních lékárnách, Českoslov. farm. 12, 1963, 501-508

Solich J.: Normy zabezpečení čs. zdravotnictví lékárenskou službou I. –
VII., Českoslov. farm.: 13, 1964, 283-291, -17, 1968, 337-341, - 17, 1968, 342 –

347, 17,1968, 431 – 436, - 18, 1969, 467 – 475, - 20,1971, 49 – 54, - 21, 1972, 453-457

Solich J., Chalabala M.: K některým problémům potřeby farmaceutů v ČSR, Českoslov. farm.14, 1965, 256 – 259

Adamec Č., Solich J.: Poznatky o zdravotním uvědomění obyvatelstva o lécích, Českoslov. farm. 145,1966, 256 – 259

Solich J., Chalabala M.: Příprava léků a léčivých přípravků v lékárnách ČSSR, Českoslov. farm.16, 1967, 172 – 175

Solich J., Dofková L., Salava M.: Arbeitsverteilung in den Apotheken, Acta facult. pharm. Univ. Comen. Tom XVII 1969, 227 – 232

Solich J., Kapounová E.: Názory absolventů farmaceutické fakulty na studium a uplatnění v praxi, Farm. obz. 39, 1970, 241 -248

Solich J., Anděl I.: Potřeba centralizace dokumentační činnosti v lékárenství, Farm. obz. 39, 1970, 49 – 54

Lopaur F.,Smečka V., Solich J.: K otázce zlepšení výdeje léků v lékárnách, Farm. obz. 41, 1972, 507 – 512

Solich J., Majtás J.: K problematice dělby práce a prognóze potřeby farmaceutů, Farm. obz. 42, 1973, 253 – 256

Solich J.,Rusková S.: Názory absolventů středních zdravotnických škol větve farm, laborantů na studium a uplatnění v praxi, Farm.obz. 42, 1973, 297 – 301

Smečka V., Solich J.: Racionalizace v Lékárenství I. a II., Českoslov. farm. 22,1973, 219 – 226, - 22,1973, 266 – 271

Květina J., Solich J.: Vývojové trendy v českoslov. farmacii a ve farmaceutickém vysokém školství, Čas. lék. čes. 112, 1973, 945 -948

Solich J., Kotoučkový M.:Počet pracovníků lékárny, potřebný k zajištění požadavků speciálních lůžkových oddělení nemocnic, Českoslov. farm.22, 1973, 301 – 305

Solich J., a spol.: Dělb práce v lékárnách I. – VI., Českoslov. farm. 22, 1973, 395 - 399, - 23, 1974, 153 – 157. - 23, 1974, 210 – 215, - 23, 1974, 273 – 276, - 25, 1976, 270 – 273, - 27,1978, 216 - 220

- Solich J., a spol. Ermittlung der Anzahl von Apothekenmitarbeitern, die für Sicherstellung der Anforderungen der Krankenhausabteilungen notwendig ist, Die Pharmazie – Pharm.Praxis, 5, 1974, 107 – 112
- Solich J., a spol.: Farmaceut a zdravotnická první pomoc, Farm. obz. 43, 1974, 389 – 393
- Solich J., Dofková L.: Zneužívání léčiv, Farm. obzor 43, 1974, 441 – 478
- Solich J., Majtás J.: Ein Beitrag zur Analyse des vergangenen Zustandes und zum perspektiven Bedarf an Pharmazeuten im tschechoslowakischen Gesundheits-wesen, Acta facult. pharm. Univ, Comen. Tom. XXVI, 1974, 289 – 303
- Samková M., Malý J., Solich J.: Problematika používání a přípravy infúzních směsí V., Českoslov. farm. 23, 1974, 400 – 405
- Solich J.: Einige Probleme der Krankenhausapotheken in der ČSSR, Dtsch.Apoth. Ztg. 25, 1975, 24 – 25
- Smečka V., Solich J.: Ideové aspekty vývoje lékárenství v ČSSR, Českoslov. farm. 24, 1975, 420 – 422
- Solich J., a spol.: Zdravotní uvědomění obyvatelstva a léky, Českoslov. zdrav. 24, 1976, 365 – 370
- Solich j., a spol.: Normy zabezpečení čs. zdravotnictví lékárenskou službou IX. – Souhrn údajů a návrh měrných schémat pro lékárenskou službu, Českoslov. farm. 16, 1977, 45 – 50
- Solich J., Andryšová I.: K problematice magistraliter přípravy IVLP v lékárnách, Zprávy RLS, 1., 1977, 38 – 40
- Solich J., a spol.: Zdravotní uvědomění obyvatelstva a léky I. – IV., Farm. obz. 46, 1977, 279 – 286, - 46, 1977, 409 – 414, - 46, 1977, 503 – 514, - 38, 1979, 97 - 103
- Solich J., a spol.: Wiedza o leku w spoleczeństwie a role farmaceuty, Farmacja Polska 32, 1977, 659 – 662
- Solich J., Dofková L.: Některé problémy dělby práce v lékárnách, Českoslov. zdrav. 25, 1977, 519 – 525

- Sanková M., Solich J.: Studie výroby a potřeby infundibilí a sterilních léčivých přípravků v ČSR I. – IV., Českoslov. farm. 26, 1977, 406 – 412, - 26, 1977, 455 – 458, - 27, 1978, 30 – 34. - 17, 1978, 304 - 310
- Jirout J., Solich J.: Pro obnovení farmaceutické fakulty v České soc. republice, Českoslov. farm. 18, 1969, 305 - 308
- Solich J., a spol.: Zdravotní uvědomění obyvatelstva a léky, Zdravotní výchova 46, ÚZV Praha 1977, 23 – 43
- Samková M., Solich J.: K problematice koncepce přípravy sterilních léků v ČSR, Českoslov. zdrav. 26, 1978, 315 – 322
- Solich J., a spol.: Dělbá práce v lékárnách VII., Modelové ověření nové dělby práce v lékárnách, Českoslov. farm. 27, 1978, 339 – 345
- Dofková L., Pešková I., Solich J.: K některým problémům volně prodejných léků v ČSSR, Českoslov. zdrav. 27, 1979, 213 – 223
- Smečka V., Solich J.: Výpočet prahu únosnosti lékárenského výrobního pracoviště, Českoslov. farm. 28, 1979, 3 – 5
- Solich J., a spol.: Health consciensness of the population and medicamnts, Folia pharmaceutica I. Hradec Králové 1977, 55 – 74
- Solich J., Dofková L.: Normy dla obezpečeniija čechoslovackogo zdravoochraneniija lekarstvenym obsluživaniem, Folia pharmaceutica I. 1977, 75 – 99
- Dofková L., Solich J.: Vývoj sortimentu volně prodejných léků v ČSSR, Farm. obz.50, 1981, 133 - 138
- Solich J. a spol.: Shromažďování a uchovávání léků v domácnostech, Farm. obz, 50, 1981, 141 – 150
- Hartlová S., Martinec R., Solich J.: Zdravotní uvědomění obyvatelstva a veterinární léky, Farm. obz, 50, 1981, 201 – 208
- Solich J., Dofková L.: Problematika dělby práce v lékárnách ČSSR (rusky), Folia pharmaceutica II. UK Praha 1979, 83 – 110
- Solich J., Hartlová S., Martinec R.: K některým problémům léčiv ve společnosti a veterinární praxi, Biol.chem.Vet. XVII. 1981, 325 – 330

- Solich J., Chlapek D.: Profesiografie farmaceutů a obsahová přestavba jejich studia, Českoslov. zdrav. 29, 1981, 325 – 331
- Samková M., Solich J.: Rizika na cestě léků od výroby k nemocnému I., Českoslov. farm. 30, 1981, 349 – 355
- Dofková L., Knotek K., Solich J.: Interakce léků v proskripci lékařů lůžkových oddělení I., Farm. obz. 60, 1982, 505 – 511
- Solich J. a spol.: Léky a řidiči, Farm. obz. 60, 1982, 547 – 560
- Solich J. a spol.: Hlubkový průzkum spotřeby léků a zdravotního uvědomění obyvatelstva, Farm. obz. 52, 1983, 241 – 247
- Solich J. a spol.: Studie činnosti vedoucích pracovníků v Lékárenské službě I. a II., Českoslov. farm. 32, 1983, 218 – 222, - 33, 1984, 322 - 326
- Smečka V., Solich J.: On the Construction of Pharmacies in the Developing Countries, Journal of Social and Administrative Pharmacy 1, 1983, 71 – 74
- Smečka V., Solich J.: Optimizing the Pharmacy Dispensing Area, Journal of Social and Administrative Pharmacy 1, 1983, 75 -78
- Smečka V., Solich J.: Report on feasibility study on local manufacture of druha in Zambia, Folia pharmaceutica V. , UK Praha 1983, 61 – 81
- Fifková V., Solich J.: Studie profese lékárníka v naší společnosti I. – III., Českoslov. farm, 33, 1984, 27 – 31, 92 – 100, 156 – 162
- Solich J, Kostka V., Kučerová Z.: Studie pohotovostních zdrav. služeb z hlediska potřeb léčiv, Farm. obz. 53, 1984, 10 – 22
- Chlapek D., Brndiarová M., Solich J.: Názory vedoucích farm.pracovníků v ČSSR na další vývoj oboru a vysokoškolského farm.studia, Farm. obz. 53, 1984, 147
- Solich J., Chlapek D., Flusková B.: K některým problémům kádrů v lékárenské službě, Českoslov. zdrav. 31, 1984, 152 – 160
- Luknárová N., Solich J. a spol. Optimalizácia velikosti šarže vo výrobe liečiv, Českoslov. zdrav, 32. 1984, 24

Kolář J., Solich J., Springer V.: K spotřebě inzulínových přípravků z hlediska substitučních vztahů, Českoslov. zdrav. 32, 1984, 252

Hartlová S, Solich J. a spol.: Užívání léků ve stáří, Farm. obz. 53, 1984, 407

Fifková V., Solich J.: Studie profese lékárníka v ČSSR, Českoslov. zdrav. 32, 1984, 520 -526

Dofková L., Hartlová S., Solich J.: Příspěvek farmaceuta ke zkvalitnění farmakoterapie u nemocných starších věkových skupin, Farm. obz. 54, 1985, 271 – 277

Kolář J., Michalková D., Solich J.: Vliv některých faktorů na spotřebu inzulínu u dětských diabetiků, Čs. pediat. 40, 1985, 705

Luknárová N., Solich J.: K nejakým špecifickým problémom ispolzovania modelnoj techniki v farmaceutičeskom proizvodstve, Folia Pharmaceutica VIII, UK Praha 1985, 83

Solich J., Kostka V.: K problematice pohotovostních služeb v lékárenství, Českoslov. zdrav. 34, 1986, 178

Fürtig W., Smečka V., Solich J.: Lékárenství a jeho proměny, Českoslov. farm. 35. 1986, 50

Zych J., Solich J, a spol.: Študia potreby detských balení liekov, Farm. obz. 55, 1986, 117

Flusková B., Solich J, a spol.: Modelová studie potreby diferencovanej dispenzace v lékárnách, Farm. obz. 55, 1986, 501

Solich J., Fifková V.: A study on the Pharmacists Profession in Czechoslovakia, J. Soc. Adm. Pharm. 4, 1986, 30

Hartlová S., Solich J.: Léky a stáří, Českoslov. zdrav. 35, 1987, 397

Hartlová S., Solich J.: Léčivé rostliny a zdravotní uvědomění obyvatelstva, Farm. obz. 56, 1987, 283

Raková M., Majtás J., Solich J.: Vztah odborných farm. pracovníků k vlastnímu povolání a otázky spokojenosti s prací I., Farm. obz. 56, 1987, 541

Hartlová S., Solich J.: Umělá výživa kojenců a zdravotní uvědomění matek, Farm. obz. 56, 1987, 559

- Fifková V., Solich J.: A Study on the Profession of the Pharmacist in Czechoslovakia, *Folia Pharmaceutica IX*. 1986 Praha, str.57
- Dofková L., Solich J.: Některé aspekty výdeje léků bez lékařského předpisu, *Farm. obz.* 57, 1988, 23
- Klemerová V., Doležalová R., Solich J.: Prognóza vývoje čl. lékárenství delfskou metodou, *Českoslov. farm.* 27,1988, 25
- Hartlová S., Solich J.: Jaké jsou znalosti obyvatelstva o léčivých rostlinách, *Naše léč. rostl.* 2, 1988, 39
- Klemerová V., Solich J.: Problémy prognostiky a její praktická aplikace v lékárenství a při sledování potřeby léčiv, *Českoslov. zdrav.* 37,1989, 85
- Chovancová M., Klemerová V., Solich J.: Sledování spotřeby léčiv u vybraných farmakoterapeutických skupin, *Českoslov. farm.* 38, 1989, 181
- Kladivová M., Solich J.: Psychologie práce v lékárnách ČSR, *Farm. obz.* 58, 1989, 512
- Hartlová S., Solich J.: Léky a zdravotní uvědomění obyvatelstva, *Českoslov. zdrav.* 38, 1990, 120 - 126
- Kolář J., Solich J., Pauček M.: On the Prognostication of the Need for Insulin Praeparations, *Folia pharmaceutica UC Tom XIV*. 1989, 87 - 106
- Raková M., Majtás J., Solich J.: Problematika ďalšieho vzdelávania farmaceutov v praxi I. a II., *Farm. obz.* 59, 1990, 497 – 504 - 60, 1991, 57 – 69
- Klemerová V., Ešpandrová M., Solich J.: Prognostické studie spotřeby infúzních přípravků, *Českoslov. farm.* 40, 1991, 171 – 173
- Solich J.: Nemocniční lékárenství a jeho postavení ve zdravotnictví, *Čes.a slov. farm.* 40, 1991, 254
- Hartlová S., Doležal A., Solich J.: Zdravotní uvědomění astmatiků, *Prakt. lék.* 71, 1991, 577 – 580
- Solich J., Semrádová I.: Sociale Pharmazie in der Tschechoslowakei, *Pharm. Ztg.* 137, 1992, 732

- Hartlová S., Solich J., Šiška M.: Studie spolupráce pacientů při léčbě hypertenze, Farm. obz. 62, 1993, 151 – 154
- Kučerová Z., Solich J.: Praescriptiones pharmaceuticae 92, Farm. obz. 61, 1992, 145
- Solich J.: K minulosti a budoucnosti České farmaceutické společnosti, Českoslov. farm. 42, 1993, 141 - 143
- Práznovcová L., Solich J.: Sociální farmacie ve výchově farmaceuta, Čes. a slov. farm. 43, 1994, 320
- Solich J., Hartlová S., Práznovcový L.: Lidé a léky, Čas. čes. lékárníků 67, 1995, 12
- Práznovcová L., Solich J.: Farmaceutická péče v teorii a praxi, Čes. a slov. farm. 44, 1995, 172
- Solich J.: Role revizního farmaceuta ve zdravotním pojištění, Listy revizního lékařství 1, 1997, 17
- Ginzlová P., Solich J.: Systém sociálního zabezpečení a reformy zdravotnictví v Německu, Zdravotnictví v ČR 2, 1999, 39 – 42
- Práznovcová L., Peřinová J., Solich J.: Geriatrie – gerontologie a problémy seniorů ve společnosti Solutio 1999, Medon, Praha, str.33 - 45
- Práznovcová L., Solich J.: Samoléčení, Solutio 2000/2001, Medon, Praha str.13 – 22
- Solich J.: Slovník alternativní medicíny a farmacie, Solutio 2002/2003, Praha, Medon, str. 247 – 263

Krátká původní sdělení

- Solich J.: Využití informačních letáčků přibalovaných k farmaceutickým přípravkům ke zdravotnické osvětě, Českoslov. zdrav. 7, 1959, 223-225
- Solich J., Hartlová S.: Sociologie a psychologie v práci farmaceuta, Farm. obz. 41, 1972, 49 – 52
- Vlčková J., Solich J.: Theoretische Probleme der Arzneimittelzirkulation, Die Pharmazie – Pharm Praxis 27, 11 1972, 248 - 250

Solich J., Dofková L.: Návrh měrných schémat lékárenské služby, Českoslov. zdrav. 25, 1977, 69 – 71

Andrýsová I., Solich J.: Diskuze k využívání odborných časopisů v lékárnách, Českoslov. farm. 26, 1977, 69 – 71

Solich J.: Sociální farmacie a její podíl na vědeckém řízení zdravotnictví, Českoslov. zdrav. 28, 1980, 310

Solich J. Lidé a léky, Čas.českých lékárníků 67,1995, č-2, 12 -13

Knihy a brožury

Přecechtěl M., Smečka V., Solich J.: Příruční tabulky pro lékárníky, SZN, Praha 1958

Přechvěl M., Smečka V., Solich J.: Příruční tabulky pro lékárníky – doplněk, SZN, Praha 1963

Dofková L., Solich J.: Zneužívání léků, brožura, MZ, Ústav zdrav. Osvěty, Praha 1965

Solich J., Dofková L.: Zneužívání léčiv, brožura, ÚZV, Praha 1973

Solich J., Hartlová S.: Zdravotní výchova v práci lékárníka, brožura, MZ - ÚZV, Praha 1981

Solich J., Hartlová S., Mornár J.: Léky jejich používání a zneužívání, brožura, Praha, Naše vojsko 1984

Solich J. a spol.: Lékárenství – učebnice pro farmaceutické fakulty, Avicenum, Praha 1986

Solich J., Dofková L.: Tabulky pro lékárníky, SZN, Praha 1988

Kolektiv (spoluautor Solich J.): Vademecum sociálního lékařství, Avicenum, Praha 1990

Kolektiv (spoluautor J.Solich): Velký lékařský slovník, Praha, Maxdorf 2002

Solich J.: Farmaceutické prehlady 1991-92, Osveta, Martin 1993

Solutio 1 – 15 svazek, Medon, Praha 1996 – 2013 (redakce a spoluautorství)

Vysokoškolská skripta

- Solich J. (kolektiv): Systematika galenik a léků, SPN, Praha 1952
- Solich J. a spol.: Farmaceutický provoz I., SPN, Praha 1956
- Solich J., v kolektivu 7 spoluprac.: Organizace a provoz lékáren, SPN 1958
- Salava M., Solich J.: Zdravotnická osvěta pro farmaceuty, Slov. PN 1963
- Solich J. a spol.: Provoz lékáren I., Slov. PN Bratislava 1970
- Solich J. a spol.: Farmaceutická zařízení v ČSSR, SPN, Praha 1972
- Solich J. a kol.: Provoz lékáren II., Slov. PN, Bratislava 1974
- Rusek V., Solich J., Hartlová S.: Farmaceutická propedeutika, SPN, Praha 1975
- Solich J. a kol.: Lékárenství I., UK, Praha 1981
- Solich J., Dofková L.: Lékárenství II., UK, Praha 1981
- Solich J. a spol.: Přehled dovážených léčiv, UK, Praha 1982
- Hartlová S., Solich J.: Zdravotní výchova farmaceuta, SPN, Praha 1986
- Solich J. a spol.: Informační a konzultační činnost lékárníka, SPN, Praha 1986
- Solich J. a spol.: Lékárenství – tabulky, SPN, Praha 1989
- Flusková B., Solich J.: Přehled dovážených léčiv 1989-1990, SPN, Praha 1990

Souborné referáty a články

- Dofková L., Solich J.: K problematice zneužívání léků, Českoslov. zdrav. 11, 1963, 494 – 503
- Solich J. a spol.: Pět let Fakultní lékárny v Brně, Farm. obz. 35, 1966, 11 – 16
- Solich J. a spol.: Problémy nemocničního lékárenství v ČSSR, Farm. obz. 37, 1968, 198 – 202 a 37, 1968, 243 – 250
- Solich J. a spol.: Úloha lékáren při zajišťování zásobování obyvatelstva a zdravotnických zařízení léky, Farm. obz. 38, 1969, 337 – 347
- Solich J., Čižmář J.: Deset let fakultní lékárny v Brně, Farm. obz. 40, 1971, 49 – 54

Rusková S., Solich J.: Výuka a využití středních farmaceutických pracovníků v zahraničí, Farm. obz.. 41, 1972, 385 – 396

Solich J. a spol.: Vysokoškolské studium farmacie v zahraničí a otázky modernizace studia Českoslov. farm. 13, 1974, 103 – 109

Solich J.: The first decade of existence of the Charles University Faculty of Pharmacy, Folia pharmaceutica III. 1982, 7 – 27

Příloha 3: Výčet publikací profesora Karlíčka

Seznam publikací pojednávajících o automatizaci analytických metod a jejich využití ve farmaceutické analýze z let 1982-2004

Karlíček R. :
PRŮTOKOVÁ INJEKČNÍ ANALÝZA A JEJÍ VYUŽITÍ PŘI ANALÝZE LEČIV
Česk.Farm.31,1982,s.190-192.

Karlíček R. :
ZAŘÍZENÍ PRO PRŮTOKOVOU INJEKČNÍ ANALÝZU
Chem.Listy 77,1983,s.100-103.

Karlíček R., Polášek M.:
APLIKACE PRŮTOKOVÉ INJEKČNÍ ANALÝZY V KLINICKÉ BIOCHEMII
Biochemia Clin. Bohemoslov.15, 1986,s.20 1-208.

Karlíček R., Dolejšová J.:
VYUŽITÍ PRŮTOKOVÉ INJEKČNÍ ANALÝZY V AGROCHEMICKÝCH
LABORATOŘÍCH
Agrochémia 27, 1987,s.273-275.

Polášek M.,Karlíček R.,Solich P. :
STANOVENÍ CHININŮ V NĚKTERÝCH HROMADNĚ VYRÁBĚNÝCH
LÉČIVÝCH PŘÍPRAVKÁCH METODOU PRŮTOKOVÉ INJEKČNÍ ANALÝZY
(FIA) S FLUORIMETRICKOU DETEKCÍ
Česk.Farm.36, 1987,s.20 1-206.

Karlíček R. ,Kantorová H. :
TOTAL BILIRUBIN DETERMINATION IN SERUM BY FLOW INJECTION
ANALYSIS Biochem.Clin.Bohemoslov. 18,1989,s.457-462.

Solich P.,Polášek M.,Karlíček R., Valentová A.,Marek M.:
SPECTROPHOTOMETRIC FLOW-INJECTION DETERMINATION OF
UREA IN BODY FLUIDS BY USING AN IMMOBILIZED UREASE
REACTOR
Anal.Chim.Acta 218,1989,s.151-155.

Polášek M.,Solich P.,Karlíček R.:
FLUORIMETRIC DETERMINATION OF ERGOTAMINE IN MEDICINAL

PREPARATIONS BY THE METHOD OF FLOW INJECTION ANALYSIS
Česk.Farm. 38,1989,s.1-5.

Polášek M.,Dolejšová J.,Karlíček R.:
TOTAL PROTEIN DETERMINATION IN SERUM BY FLOW INJECTION
ANALYSIS USING BIURET REACTION
Biochem.Clin.Bohemoslov. 18,1989,s.145-154.

Solich P.,Karlíček R.,Jokl V.:
HYDROXYAMINOLYSIS OF CARDIOACTIVE GLYCOSIDES AND THEIR
SPECTROPHOTOMETRIC DETERMINATION
Folia Pharm.Univ.Carol. 15,1989,s.29-46.

Karlíček R.:
TRENDS IN THE DEVELOPMENT AND APPLICATION OF THE FLOW
INJECTION ANALYSIS IN PHARMACY AND CLINICAL CHEMISTRY
Radioaktivita a životné prostredie 13,1990,s.139-144.

Solich P.,Karlíček R.:
CALCIUM DETERMINATION IN SERUM AND URINE BY FLOW
INJECTION ANALYSIS
Biochem.Clin.Bohemoslov. 19,1990,s. 73-79.

Karlíček R.,Solich P.:
HYDROXYLAMINOLYSIS OF BETA-LACTAMS AND ITS USE FOR THE
DETERMINATION OF PENICILLINS BY THE METHOD OF FLOW
INJECTION ANALYSIS
Česk.Farm. 39,1990,s. 77-79.

Solich P.,Cáp P.,Karlíček R.:
DETERMINATION OF AMMONIUM NITROGEN IN WATER AND SOIL BY
FLOW INJECTION ANALYSIS
Agrochémia 31,1991,s.87-90.

Solich P.,Polášek M.,Karlíček R., Valentová O.,Marek M.:
THE METHOD OF FLOW INJECTION ANALYSIS AND THE USE OF
IMMOBILIZED GLUCOSE OXIDASE; GLUCOSE DETERMINATION IN
FOOD PRODUCTS Potravinářské vědy 9,1991,s.81-88.

Solich P.,Sedliaková V.,Karlíček R.:
SPECTROPHOTOMETRIC DETERMINATION OF CARDIAC GLYCOSIDES
BY FLOW INJECTION ANALYSIS
Anal.Chim.Acta 269,1992,s.199-203.

Karlíček R.,Solich P.:
TRENDY V ROZVOJI A APLIKACI PRŮTOKOVÉ INJEKČNÍ ANALÝZY
(FIA) V ANALÝZE LÉČIV
TRENDS IN THE DEVELOPMENT AND APPLICATION OF THE FLOW
INJECTION ANALYSIS (FIA) IN DRUG ANALYSIS
Česk. Farm. 41, 1992,s. 62-68.

Solich P.,Karlíček R.,Opletal L.:
FLOW-INJECTION SPECTROPHOTOMETRIC DETERMINATION OF
HYRANOSIDE IN TABLETS
Pharmazie 48,1993,s.194-196.

Karlíček R. : VYUŽITÍ TECHNIKY PRŮTOKOVÉ INJEKČNÍ ANALÝZY V
POTRAVINÁŘSTVÍ
APPLICATION OF FLOW INJECTION ANALYSIS TECHNIQUE IN THE
FOOD TECHNOLOGY
Průmysl potravin 44,1993,s.166-168.

Solich P., Polášek M., Karlíček R.:
FLOW-INJECTION DETERMINATION OF VARIOUS COUMARINS IN A
MIXTURE BY MEANS OF DIFFERENTIAL FLUORIMETRY
Pharmazie 50,1995, s.545-547.

Karlíček R.,Gargoš M.,Solich P.:
FLOW-INJECTION SPECTROPHOTOMETRIC DETERMINATION OF
SALICYLATE USING ON-LINE SOLID PHASE EXTRACTION
J.Flow Injection Anal 13,1996,s.45-52.

Polášek M.,Dolejšová J.,Karlíček R.:
FLOW-INJECTION SPECTROPHOTOMETRIC DETERMINATION OF
PHENOTHIAZINES USING ANALYTE OXIDATION IN MANGANESE
DIOXIDE-PACKED REACTORS
Pharmazie 53,1998,s.168 - 172.

Dolejšová J.,Karlíček R.,Pospíšilová M.:
DETERMINATION OF DICHLOROQUINILINOL IN TABLETS USING THE
METHOD OF FLOW INJECTION ANALYSIS
Česk. Slov.Farm.47,1998,s.229 - 232.

Karlíček R. Solich P.:
FLOW-INJECTION SPECTROPHOTOMETRIC DETERMINATION OF
CAPTOPRIL USING ON-LINE SOLID PHASE EXTRACTION
Pharmazie 53,1998,s.549 - 551.

Solich P. :
APPLICATION OF FLOW INJECTION ANALYSIS IN THE ANALYSIS OF
PHARMACEUTICALS AND BIOLOGICALLY ACTIVE COMPOUNDS
Folia PharmUniv. Carol. 21-22, 1998, s. 53-64

Siatka T., Solich P., Kotyk R. :

APPLICATION OF FLOW INJECTION ANALYSIS FOR DETERMINATION OF COUMARINES IN CELL SUSPENSION CULTURES OF ANGELICA ARCHANGELICA

Pharmazie 53 (4), 1998, s. 273-274

Dolejšová J., Solich P., Polydorou Ch., Koupparis M., Efstathiou C.:
FLOW-INJECTION SPECTROFLUORIMETRIC DETERMINATION OF 1,4 BENZODIAZEPINES IN PHARMACEUTICAL FORMULATIONS AFTER ACID HYDROLYSIS

J.Pharm.Biomed.Anal.- 20, 1999, s. 357 - 362.

Paseková H., Polášek M., Solich P.:

SIA - SEQUENTIAL INJECTION ANALYSIS

Chemické listy - 93, 1999, s.354 - 359.

Solich P., Solichová D., Melichar B., Pěňčíková E., Svobodová I., Zadák Z.
COMPARATIVE FLUORIMETRIC DETERMINATION OF URINARY NEOPTERIN BY FLOW INJECTION ANALYSIS AND HPLC

Biomed. Chromatogr. - 13, 1999, p.115-116.

Solich P., Polydorou Ch.K., Koupparis M.A., Efstathiou C.A.:

COMPUTER-AIDED FLUORIMETRIC FLOW INJECTION ANALYSIS FOR DISSOLUTION TESTING OF PHARMACEUTICALS

Biomed. Chromatogr. - 13, 1999, p.113-114.

Paseková, H., Polášek, M.:

DETERMINATION OF PROCAINE, BENZOCAINE AND TETRACAINE BY SEQUENTIAL INJECTION ANALYSIS WITH PERMANGANATE-INDUCED CHEMILUMINESCENCE DETECTION

Talanta 52, 2000, 67-75.

Dittrich M., Solich P., Opletal L., Hunt A.J., Smart J.D.:

20-HYDROXYECDYSONE RELEASE FROM BIODEGRADABLE DEVICES:
THE EFFECT OF SIZE AND SHAPE
Drug Dev.Ind.Pharm. 26, 2000, s.1285-1291.

Dolejšová J.,Karlíček R.,Pospíšilová M.:
OXIDAČNÍ STANOVENÍ HYDROXYAMPHETAMINU V KAPKÁCH
METODOU PRŮTOKOVÉ INJEKČNÍ ANALÝZY.
Čes. a Slov. Farm.49,2000, s.199-202.

Šatinský D., Karlíček R.:
REAKTORY S TUHOU FÁZÍ V PRŮTOKOVÉ INJEKČNÍ ANALÝZE
Chem.Listy 95, 2001, s.150-156.

Papugová P., Polášek M.:
VYUŽITÍ AMPEROMETRICKÉ DETEKCE PŘI STANOVENÍ LÉČIV
NESEPARAČNÍMI PRŮTOKOVÝMI METODAMI – PRŮTOKOVÁ INJEKČNÍ
ANALÝZA A SEKVENČNÍ INJEKČNÍ ANALÝZA
Čes. a Slov.Farm.50, 2001, s.107-112.

Gargoš M.,Karlíček R.:
SORBENTY POUŽÍVANÉ K EXTRAKCI NA PEVNOU FÁZI A JEJICH
VYUŽITÍ
Čes. a Slov.Farm.50, 2001, s.113-119.

Karlíček R.:

Průtokové metody s elektrochemickou detekcí.

Kapitola v monografii Elektroanalytické metody. 2Theta, Český Těšín 2001,
s.191 – 213.

ISBN: 80-86380-07-6.

Solich P., Sklenářová H., Polášek M., Karlíček R.:

Application of flow injection technique in pharmaceutical analysis. Part
II.: Other spectroscopic methods and electroanalytical detection.

J. Flow Injection Anal. 18, 2001, 118-125.

Solich P., Sklenářová H., Polášek M., Karlíček R.:

Application of flow injection technique in pharmaceutical analysis. Part I.:
Spectrophotometric and chemiluminescence detection.

J. Flow Injection Anal. 18, 2001, 13-20.

Solich P., Svoboda A., Sklenářová H., Polášek M., Karlíček R.:

Simple laboratory-made automated sequential injection analysis (SIA) device. Part I: Design and testing of the hardware component. *Instrum. Science Technol.* 30, 2001, 13-20.

Legnerová Z., Solich P., Sklenářová H., Šatínský D., Karlíček R.:

Automated simultaneous monitoring of nitrate and nitrite in surface water by sequential injection analysis.

Water Research 36, 2002, 2777-2783.

Sklenarova H., Pavek P., Satinsky D., Solich P., Karlicek R., Staud F., Fendrich Z.:

Determination of Rhodamine 123 by Sequential Injection (SIA) Technique for Pharmacokinetic Studies in The Rat Placenta.

Talanta 58, 2002, 1145-1149.

Sklenarova H., Svoboda A., Solich P., Polasek M., Karlicek R.:

Simple laboratory-made automated sequential injection analytisis (SIA) device. II. SIA operational software based on Labview programming *Instrum. Sci. Technol.* 30, 2002, 353-360.

Solich P., Svoboda A., Sklenářová H., Polášek M., Karlíček R.:

Simple laboratory-made automated sequential injection analysis (SIA) device. Part I.: Desing and testing of the hardware component. *Instrum. Science Technol.* 30, 2002, 13-20.

Šatínský D., Karlíček R., Svoboda A.:

Using an on-line solid phase extraction for flow injection spectrophotometric determination of salbutamol.

Anal. Chim. Acta 455, 2002, 103-109.

Huclová J., Šatínský D., Karlíček R. (2003) Coupling of monolithic columns with sequential injection technique. A new separation approach in flow methods. *Anal. Chim. Acta* 494, 133 – 140.

Šatínský D., Sklenářová H., Huclová J., Karlíček R. (2003) On-line coupling of sequential injection extraction with restricted-access materials for sample clean-up and analysis of drugs in biological matrix, *Analyst*, 128, 351 – 356.

Šatínský D., Huclová J., Solich P., Karlíček R. (2003) Reversed-phase porous silica rods: an alternative approach to HPLC separation using sequential injection chromatography, *J. Chromatogr. A*, 1015, 239 – 244.

Šatínský D., Karlíček R., Huclová J., Sklenářová H. (2003) Determination of bopindolol by sequential injection technique with spectrophotometric detection, *Il Farmaco*, 58, 1057 – 1062.

Dolejšová J., Polášek M., Karlíček R.:

Flow-Injection Spectrophotometric Determination of Phenols Using Analyte Oxidation in Manganese Dioxide or Lead Dioxide-Packed Reactors
Folia Pharm. Univ. Carol. 27-28 (2003) 59-68.

Huclová J., Karlíček R.:

On-line úpravy vzorku v neseparačních průtokových metodách,
Chem. Listy 97, 246 (2003).

Huclová J., Šatínský D., Sklenářová H., Karlíček R.:

Determination of salbutamol using on-line solid phase extraction and sequential injection analysis. Comparison of chemiluminescence and fluorescence detection.
Anal. Bioanal. Chem. 376, 448 (2003).

Huclová J., Šatínský D., Maia T., Karlíček R.: Sequential injection extraction based on restricted access material for sample clean up and determination of furosemide in serum, *J. Chromatogr. A* 2004, přijato k tisku – corrected proof

Dolejšová J., Polášek M., Solich P., Karlíček R., Tůmová L.: Oxidační stanovení rutinu v tabletách metodou průtokové injekční analýzy s chemiluminiscenční detekcí, *Čes. slov. Farm.* 53, 2004, 145-150.

Příloha 4: Výčet z publikací profesora Waissera

Původní práce z let 2001-2004

1. WAISSER K., HLADŮVKOVÁ J., KUNEŠ J., KUBICOVÁ L., KLIMEŠOVÁ V., KARAJANNIS P., KAUSTOVÁ J.: Synthesis and antimycobacterial activity of salicylanilides substituted in position 5. *Chem. Pap.* 55, 2001, 121-129.
2. WAISSER K., GREGOR J., HOLÝ P., KUBICOVÁ L., KLIMEŠOVÁ V., KAUSTOVÁ J.: Antimykobakteriální salicylanilidy a 3-fenyl-2*H*-1,3-benzoxazin-2,4(3*H*)-diony (Antimycobacterial salicylanilides and 3-phenyl-2*H*-1,3-benzoxazine-2,4(3*H*)-diones). *Česk. Slov. Farm.* 50, 2001, 148-152.
3. PALÁT K., WAISSER K., EXNER O.: Infrared intensities of benzene derivatives as a measure of the substituents resonance effect. *J. Phys. Org.* 14, 2001, 677-683.
4. WAISSER K., HLADŮVKOVÁ J., HOLÝ P., MACHÁČEK M., KARAJANNIS P., KUBICOVÁ L., KLIMEŠOVÁ V., KUNEŠ J., KAUSTOVÁ J.: 2*H*-1,3-Benzoxazine-2,4(3*H*)-diones substituted in position 6 as antimycobacterial agents. *Chem. Pap.* 55, 2001, 323-334.
5. WAISSER K., GREGOR J., DOSTÁL H., KUNEŠ J., KUBICOVÁ L., KLIMEŠOVÁ V., KAUSTOVÁ J.: Influence of the replacement of the oxo function with the thioxo group on the antimycobacterial activity of 3-aryl-6,8-dichloro-2*H*-1,3-benzoxazine-2,4(3*H*)-diones and 3-arylquinazoline-2,4(1*H*, 3*H*)-diones. *Farmaco*, 56, 2001, 803-807.
6. WAISSER K., BECKERT R., ŠLOSÁREK M., JANOTA J.: Quantitative study of antimycobacterially active 2,3-dianilinoquinoxalines against potentially pathogenic strains. *Folia Pharm. Univ. Carol.* 26, 2001, 65-68.
7. WAISSER K., BUCHTA V., KUBANOVÁ P., ODLEROVÁ Ž.: Amidrazones, a group of potential antimycobacterial and antifungal compounds. *Folia Pharm. Univ. Carol.* 26, 2001, 61-64.
8. WAISSER K., ČIŽMÁRIK J., DRAŽKOVÁ K., KAUSTOVÁ J.: Antimykobakteriální účinky pyrrolidinoethylesterů alkoxy substituovaných fenykarbamových kyselin. (Antimycobacterial effects of pyrrolidinoethylesters of alkoxy substituted phenylcarbamoyl acids). *Česk. Slov. Farm.* 51, 2002, 140-144.
9. KLIMEŠOVÁ V., KOČÍ J., WAISSER K., KAUSTOVÁ J.: New benzimidazole derivatives as antimycobacterial agents. *Farmaco*, 57, 2002, 259-265.
10. KLIMEŠOVÁ V., KOČÍ J., POUR M., STACHEL J., WAISSER K., KAUSTOVÁ J.: Synthesis and preliminary evaluation of benzimidazole derivatives as antimicrobial agents. *Eur. J. Med. Chem.* 37, 2002, 409-418.
11. PALÁT K. JR., BÖHM S., BRAUNEROVÁ G., WAISSER K., EXNER O.: Reaction series not obeying the Hammett equation: conformational equilibria of substituted thiobenzanilides. *New J. Chem.* 26, 2002, 861-866.
12. KUNEŠ J., BALŠÁNEK V., POUR M., WAISSER K., KAUSTOVÁ J.: On the relationships between the substitution pattern of thiobenzanilides and their antimycobacterial activity. *Farmaco* 57, 2002, 777-782.
13. KOČÍ J., KLIMEŠOVÁ V., WAISSER K., KAUSTOVÁ J., DAHSE H.-M., U. MÖLLMANN: Heterocyclic benzazole derivatives with antimycobacterial *in vitro* activity. *Bioorg. Medicinal Chem. Letters*, 12, 2002, 3275 – 3278.

14. WAISSER K., KUBICOVÁ L., BUCHTA V., KUBANOVÁ P., JIRÁSKOVÁ L., BEDNAŘÍK O., BUREŠ O., HOLÝ P.: *In vitro* antifungal activity of 3-phenyl-2*H*-benzoxazine-2,4(3*H*)-diones. *Folia Microbiol.* 47, 2002, 488-492.
15. WAISSER K., PEŘINA M.: Local Parameters in the studies of structure-antimycobacterial activity of potential antituberculotics. *Folia Pharm. Univ. Carol.* 27,28, 2002, 7-12.
16. DANSE H.-M., MÖLLMANN U., WAISSER K., PALÁT K. JR., BUREŠ O., HOLÝ P.: Antiproliferative and cytotoxic activities of derivatives of 3-aryl-2*H*-1,3-benzoxazine-2,4(3*H*)-dione. *Folia Pharm. Univ. Carol.* 27,28, 2002, 29-34.
17. WAISSER K., DRAŽKOVÁ K., ČIŽMÁRIK J., KAUSTOVÁ J.: Antimycobacterial activity of basic ethyl esters of alkoxy-substituted phenylcarbamic acids. *Folia Microbiol.* 48, 2003, 45-50.
18. WAISSER K., BUREŠ O., HOLÝ P., KUNEŠ J., OSWALD R., JIRÁSKOVÁ L., POUR M., KLIMEŠOVÁ V., KUBICOVÁ L., KAUSTOVÁ J.: Relationships between structure and antimycobacterial activity of substituted salicylanides. *Arch. Pharm.* 336, 2003, 53-71.
19. WAISSER K., BUREŠ O., HOLÝ P., KUNEŠ J., OSWALD R., JIRÁSKOVÁ L., POUR M., PALÁT K., KAUSTOVÁ J., DANSE H.-M., MÖLLMANN U.: Antimycobacterial 3-aryl-2*H*-1,3-benzoxazine-2,4(3*H*)-diones. *Pharmazie* 58, 2003, 83-94.
20. WAISSER K., HOLÝ P., BUREŠ O., KUNEŠ J., KAUSTOVÁ J.: Nové skupiny potenciálních antituberkulotik: 3-(4-ethoxythiokarbonylphenyl)-2*H*-benzoxazin-2,4(3*H*)-dithiony a 3-(4-ethoxythiokarbonylphenyl)-4-thioxy-2*H*-benzoxazin-2(3*H*)-ony. - New groups of potential antituberculotics: 3-(4-ethoxythiocarbonylphenyl)-2*H*-benzoxazin-2,4(3*H*)-dithiones and 3-(4-ethoxythiocarbonylphenyl)-4-thioxy-2*H*-benzoxazin-2,4(3*H*)-ones. *Česk. Slov. Farm.* 52, 2003, 42-47.
21. WAISSER K., PEŘINA M., BOUDOVA I., KUNEŠ J., KAUSTOVÁ J.: Nová skupina potenciálních antituberkulotik: Antimykobakteriální *N*-benzylsalicylamidy. (A new group of potential antituberculotic agents. Antimycobacterial *N*-benzylsalicylamides). *Česk. Slov. Farm.* 52, 2003, 291-294.
22. WAISSER K., PEŘINA M., HOLÝ P., POUR M., BUREŠ O., KUNEŠ J., KLIMEŠOVÁ V., BUCHTA VL., KUBANOVÁ P., KAUSTOVÁ J.: Antimycobacterial and antifungal isosters of salicylamides. *Arch. Pharm.* 336, 2003, 322-335.
23. WAISSER K., PEŘINA M., BUCHTA VL., KUBANOVÁ P.: Structure-antifungal activity relationships of substituted *N*-benzylsalicylamides. *Folia Pharm. Univ. Carol.* 29-30, 2003, 21-34.
24. WAISSER K., PEŘINA M., KAUSTOVÁ J.: 3-Benzyl-2*H*-1,3-benzoxazine-2,4(3*H*)-diones, the new group of potential antituberculotics. *Folia Pharm. Univ. Carol.* 29-30, 2003, 23-38.
25. WAISSER K., PEŘINA M., KLIMEŠOVÁ V., KAUSTOVÁ J.: On the relationship between the structure and antimycobacterial activity substituted *N*-benzylsalicylamides. *Collect. Czech, Chem. Commun* 68, 2003, 1275-1294.
26. WAISSER K., PEŘINA M., KUNEŠ J., KLIMEŠOVÁ V., KAUSTOVÁ J.: 3-Benzyl-2*H*-1,3-benzoxazine-2,4(3*H*)-diones, new group of antimycobacterial compounds against potentially pathogenic strains. *Farmaco* 58, 2003, 1137-1149.
27. WAISSER K., DRAŽKOVÁ K., HOLÝ P., PALÁT K. JR. KAUSTOVÁ J.: Correlation of antimycobacterial activity of substituted salicylanilides and 3-aryl-2*H*-1,3-benzoxazine-2,4(3*H*)-diones. *Folia Pharm. Univ. Carol.* 29-30, 2003, 17-20.

28. KUBANOVÁ P., BUCHTA V., PEŘINA M., WAISSER K., POUR M.: Evaluation of In Vitro Antifungal Activity of N-Benzylsalicylamide Derivatives. *Folia Microbiol.* 48, 2003, 346-350.
29. WAISSER K., DRAŽKOVÁ K., ČIŽMÁRIK J., KAUSTOVÁ J.: Antimycobacterial activity of alkoxy-substituted phenylcarbamic acids. *Folia Microbiologica*, 48, 45-50 (2003).
30. KÄPPLINGER CH., BECKERT R., KOČÍ J., BRAUNEROVÁ G., WAISSER K., GÖRLS H.: Fused 1,4,5,8-tetraazafulvalenes. *Heterocycles* 60, 2003, 2457-2470.
31. WAISSER K., DRAŽKOVÁ K., ČIŽMÁRIK J., KAUSTOVÁ J.: Antimycobacterial Activity of Piperidinylpropyl Esters of Alkoxy-substituted Phenylcarbamic Acids, *Folia Microbiol.* 48, 2003, 585-587.
32. GALLEGOS A., CARBÓ-DORCA R., PONEC R., WAISSER K.: Similarity approach to QSAR. Application to antimycobacterial benzoxazines. *Int. J. Pharmaceutics* 269, 2004, 51-60.
33. WAISSER K., DRAŽKOVÁ K., ČIŽMÁRIK J., KAUSTOVÁ J.: Influence of lipophilicity on the antimycobacterial activity of the hydrochlorides of piperidinyethyl esters of *ortho*-substituted phenylcarbamic Acids. *Sci. Pharm.* 72, 2004, 43-49.
34. WAISSER K., DRAŽKOVÁ K., ČIŽMÁRIK J., KAUSTOVÁ J.: New Group of potential antituberculotics: Hydrochlorides of piperidinylalkyl esters of alkoxy-substituted phenylcarbamic Acid. *Folia Microbiol.* 49, 2004, 265-268.
35. WAISSER K., DRAŽKOVÁ K., KUNEŠ J., KLIMEŠOVÁ V., KAUSTOVÁ J.: Antimycobacterial *N*-pyridinylsalicylamides, isosters of salicylamides. *Farmaco*, 59, 2004, 615-625.
36. KLIMEŠOVÁ V., ZAHAJSKÁ L., WAISSER K., KAUSTOVÁ J., MÖLLMANN U.: Synthesis and antimycobacterial activity of 1,2,4-triazole-3-benzosulfanyl derivatives. *Farmaco* 59, 2004, 279-288.
37. ZAHAJSKÁ L., KLIMEŠOVÁ V., KOČÍ J., WAISSER K., KAUSTOVÁ J.: Synthesis and Antimycobacterial Activity of Pyridylmethylsulfanyl and Naphthylmethylsulfanyl Derivatives of Benzazoles, 1,2,4-Triazole, and Pyridine-2-carbothioamide/-2-carbonitrile. *Archiv Pharm (Pharm. Med. Chem.)* 337, 2004, 549-555.
38. WAISSER K., ADAMEC J., KUNEŠ J., KAUSTOVÁ J.: Antimycobacterial 1-Aryl-5-Benzylsulfanyltetrazoles. *Chem. Papers* 58, 2004, 214-219.
39. WAISSER K., DRAŽKOVÁ K., MATYK J., KUNEŠ J., KAUSTOVÁ J.: Heterocyclic Isosters of Antimycobacterial Salicylanilides: *N*-Pyridyl-salicylamide with Steric Hindrance of Amide Group. *Folia Pharm. Univ. Carol.* 31-32, 2004, 41-46.
40. WAISSER K., DRAŽKOVÁ K., MATYK J., KUNEŠ J., KAUSTOVÁ J.: Heterocyclic Isosters of Antimycobacterial 5-Methylsalicylanilides with Other Heterocyclic Moieties as Pyridine. *Folia Pharm. Univ. Carol.* 31-32, 2004, 47-52.
41. WAISSER K., OSWALD R., KUNEŠ J., KAUSTOVÁ J.: Antimycobacterial activity of 4-methoxysalicylanilides and 7-methoxy-3-phenyl-2*H*-1,3-benzoxazine-2,4(3*H*)-diones. *Folia Pharm. Univ. Carol.* 31-32, 2004, 33-40.
42. WAISSER K., DRAŽKOVÁ K., MATYK J., KUNEŠ J., KAUSTOVÁ J.: Study of antimycobacterial 5-methyl-*N*-pyridylsalicylanilides. *Folia Pharm. Univ. Carol.* 31-32, 2004, 53-58.
43. KUBICOVÁ L., ŠUSTR M., PRAVDA M., WAISSER K.: Biological activity of 2-hydroxythiobenzanilides and related compounds. *Cent. Eur. Publ. -SHealth* 2004, Suppl. S57-S59.

44. WAISSER K., DRAŽKOVÁ K., ČIŽMÁRIK J., KAUSTOVÁ J.: A new group of potential antituberculotics: Hydrochlorides of piperidinylalkyl esters of alkoxy-substituted phenylcarbamic acids. *Folia Microbiol.*, 49, 2004, 265-268.
45. NESMERAK K., NEMEC I., STICHA M., WAISSER K., PALAT K.: Quantitative structure-property relationships of new benzoxazines and their electrooxidation as a model of metabolic degradation. *Electrochim. Acta* 50, 2005, 1431-1417.

Recenze 2001-2004

1. HLADŮVKOVÁ J., WAISSER K., KAUSTOVÁ J.: Vývoj chemoterapie tuberkulózy. (Development of tuberculosis chemotherapy). *Česk. Slov. Farm.* 50, 2001, 4 – 11.
2. WAISSER K., BUREŠ O., HOLÝ P.: Pokroky ve vývoji nových antituberkulotik ze skupiny orthokondenzovaných heterocyklických sloučenin. Část 1. Látky obsahující v šestičlenném kruhu jeden heteroatom. (Advances in the development of new antituberculotic from the group of ortho-condensed heterocyclic compounds. Part 1. Compounds containing one hetero atom in the six-membered ring.) *Česk. Slov. Farm.* 50, 2001, 159-165.
3. WAISSER K., BUREŠ O., HOLÝ P.: Pokroky ve vývoji nových antituberkulotik ze skupiny orthokondenzovaných heterocyklických sloučenin. Část 2. Látky obsahující v šestičlenném kruhu více atomů dusíku. (Advances in the development of new antituberculotic from the group of ortho-condensed heterocyclic compounds. Part 2. Compounds containing more nitrogen atoms in the six-membered ring.) *Česk. Slov. Farm.* 50, 2001, 211-218.
4. WAISSER K., BUREŠ O., HOLÝ P.: Pokroky ve vývoji nových antituberkulotik ze skupiny orthokondenzovaných heterocyklických sloučenin. Část 3. (Advances in the development of new antituberculotic from the group of ortho-condensed heterocyclic compounds. Part 3. Compounds containing more hetero atoms in the six-membered ring.) Látky obsahující v šestičlenném kruhu více druhů heteroatomů. *Česk. Slov. Farm.* 50, 2001, 268-277.
5. WAISSER K., DRAŽKOVÁ K.: Pokroky ve vývoji antituberkulotik neobsahujících heterocykly ve farmakoforu. Část I. Deriváty karboxylových kyselin, (Advances in the development of antituberculotics containing no heterocycles in the pharmacophore. Part 1. Carboxylic acid derivatives.) *Česk. Slov. Farm.* 52, 2003, 72-81.
6. WAISSER K., DRAŽKOVÁ K.: Pokroky ve vývoji antituberkulotik neobsahujících heterocykly ve farmakoforu. Část 2. Ostatní deriváty kromě derivátů karboxylových kyselin. (Advances in development of antituberculotics. Part 2. Other derivatives except carboxylic acids.) *Česk. Slov. Farm.* 52, 2004, 124-130.

Učebnice 2001-2004

1. HRABÁLEK A., KLIMEŠOVÁ V., KUNEŠ I., PALÁT K., POUR M., WAISSER K., VINŠOVÁ J.: Soubor otázek k přijímacím zkouškám na Farmaceutické fakultě v Hradci Králové z chemie. (Organic chemistry in questions). Farmaceutická fakulta UK, Hradec Králové 2001 (ISBN 80-238-6793-S).

2. WAISSER K.: Organická chemie. I. (Organic Chemistry. I.), 2.ed., Karolinum, Praha 2001.
3. WAISSER K., PALÁT K. JR.: Bioorganická chemie. (Bioorganic Chemistry), 2.ed., Karolinum, Praha 2001.
4. WAISSER K.: Nové české názvosloví organické chemie (New Czech Nomenclature of Organic chemistry.) Karolinum, Praha 2002.
5. WAISSER K., POUR M.: Organická chemie. 2. díl, 2. vydání, (Organic Chemistry, vol.2, second ed.) Karolinum, Praha 2003.
6. WAISSER K.: Struktura a reaktivita organických sloučenin (Structure and reactivity of organic compounds). Karolinum, Praha 2004.
7. WAISSER K.: Nové české názvosloví organické chemie, 2. vyd., Karolinum, Praha 2004.
8. WAISSER K.: Úvod do biologické aktivity organických sloučenin. (Introduction to biological activity of organic compounds). Gaudeamus, Hradec Králové 2004.

Kapitoly v knihách 2001-2004

WAISSER K.: Local parameters in QSAR. In: Rational Approaches to Drug Design, p. 214-218. Prous, Barcelona 2001.

Předběžné publikace 2001-2004

1. WAISSER K., DRAŽKOVÁ K., ČIŽMÁRIK J., KAUSTOVÁ K.: Antimykobakteriální účinky látek s bazickým farmakoforem. Piperidinoethylestery fenyلكarbámových kyselin. (Antimycobacterially active compounds with basic pharmacophores. Piperidino esters of phenylcarbamoyle acids.) Chem. Listy 95, 2001, 749. Konference Pokroky v organické, bioorganické a farmaceutické chemii. Nymburk 19.-21. 11. 2001.
2. PEŘINA M., WAISSER K., KUBANOVÁ P., BUCHTA V., KAUSTOVÁ J.: Antimykobakteriální a antimykotická aktivita derivátů 3-benzyl-2*H*-1,3-benzoxazin-2,4(3*H*)-dionů. (Antimycobacterial and antimycotic activity of 3-benzyl-2*H*-1,3-benzoxazin-2,4(3*H*)-diones.) Chem. Listy 95, 2001, 763-764. Konference Pokroky v organické, bioorganické a farmaceutické chemii. Nymburk 19.-21. 11. 2001.
3. WAISSER K., BUREŠ O., HOLÝ P., KAUSTOVÁ J., OSWALD R., JIRÁSKOVÁ L.: QSAR studie antimykobakteriálně aktivních látek ze skupiny a jejich sírných analogů. (QSAR study of benzoxazindiones and their sulfur analogues.) Chem. Listy 95, 2001, 746. Konference Pokroky v organické, bioorganické a farmaceutické chemii. Nymburk 19.-21. 11. 2001.
4. WAISSER K., BUREŠ O., HOLÝ P., KUBANOVÁ P., BUCHTA V., KAUSTOVÁ J.: Antimykobakteriální a antimykotická aktivita látek podobných salicylanilidům. (Antimycobacterial and antimycotic activity of the compounds similar to salicylanilides.) Chem. Listy 95, 2001, 745. Konference Pokroky v organické, bioorganické a farmaceutické chemii. Nymburk 19.-21. 11. 2001.
5. WAISSER K., DRAŽKOVÁ K.: Heterocyklická analoga protituberkulózních anilidů. (Heterocyclic analogues of antituberculous anilides.) Chem. Listy 96, 2002, 399-400. 54 sjezd chemických společností, Brno 30. 6. – 4. 7. 2002.

6. PEŘINA M., WAISSER K.: Analýza antimykobakteriální aktivity derivátů *N*-benzylsalicylanilidu Freeho-Wilsonovou metodou. (Analysis of antimycobacterila acitivity of *N*-benzylsalicyanilides by the Free-Wilson method.) Chem. Listy 96, 2002, 411-412. 54. sjezd chemických společností, Brno 30. 6. – 4. 7. 2002.
7. PEŘINA M., WAISSER K.: Vliv lokálních parametrů ve vztazích strkтура-aktivita antimykobakteriálních *N*-benzylsalicylanilidů. (Influence of local parameters in relation structure-activity of antimycobacterial *N*-benzylsalicyanilides). Chem. Listy 96, 2002, 412. 54. sjezd chemických společností, Brno 30. 6. – 4. 7. 2002.
8. ŠUSTR M., KUBICOVÁ L., KAUSTOVÁ J., WAISSER K.: Antimykobakteriální 2,5-dichlorthiosalicylanilidy. (Antimycobaterial 3,5-dichlorosaicylanilides). Chem. Listy 96, 2002, 417. 54. sjezd chemických společností, Brno 30. 6. – 4. 7. 2002.
9. DRAŽKOVÁ K., WAISSER K., ČIŽMÁRIK J., KAUSTOVÁ J.: Antimykobakteriální aktivita bazických fenylesterů fenyلكarbámových kyselin. (Antimycobacterial activity of basic phenylesters of Phenylcarbamic acids) Chem. Listy 96, 2002, 930-931. 37. konference Pokroky v organické, bioorganické a farmaceutické chemii, Nymburk 22.-24. 11. 2002.
10. PEŘINA M., BUREŠ O., HOLÝ P., WAISSER K.: Analýza antimykobakteriální aktivity derivátů *N*-benzylsalicylamidu, *N*-benzylthiosalicylamidu a *N*-benzyl-3-hydroxypikolonamidu a *N*-benzyl-3-hydroxypicolinamidu Freeho-Wilsonovou metodou. (Analysis of antimycobacterial derivatives of *N*-benzylsalicylamides, *N*-benzylthiosalicylamides and *N*-benzyl-3-hydroxypikolonamides by Free-Wilson method.) Chem. Listy 96, 2002, 931. 37. konference Pokroky v organické, bioorganické a farmaceutické chemii, Nymburk 22.-24. 11. 2002.
11. PEŘINA M., KUBANOVÁ P., WAISSER K., BUCHTA V.: Analýza antimykotické aktivity *N*-benzylsalicylamidů Freeho-Wilsonovou metodou (Analysis of antimycotic activity of *N*-benzylsalicylamides by Free-Wilson method.) Chem. Listy 96, 2002, 931. 37. konference Pokroky v organické, bioorganické a farmaceutické chemii, Nymburk 22.-24. 11. 2002.
12. WAISSER K., DRAŽKOVÁ K., ČIŽMÁRIK J., KAUSTOVÁ J.: QSAR studie vztahů struktura-aktivita esterů karbamových kyselin. (QSAR study of carbamic acid esters). 55. sjezd chemických společností, Košice 8.9.-12.9.2003. Chem. Listy 97, 2003, 777.
13. PEŘINA M., ADAMEC J., WAISSER K., KAUSTOVA J.: Antimykobakteriální deriváty 3-benzyl-4-thioxo-2*H*-1,3-benzoxazin-2(3*H*)-onu a 3-benzyl-2*H*-1,3-benzoxazin-2,4(3*H*)-dithionu (Antimycobacterial derivatives of benzyl-4-thioxo-2*H*-1,3-benzoxazine-2(3*H*)-ones and 3-benzyl-2*H*-1,3-benzoxazine-2,4(3*H*)-dithiones). 38. konference Pokroky v organické, bioorganické a farmaceutické chemii, Nymburk 28.-30. 11. 2003. Chem. Listy 97, 2003, 1096.
14. ADAMEC J., KUNEŠ J., WAISSER K., KAUSTOVÁ J.: Antimykobakteriální aktivita 1-aryl-5-benzyltetrazolů (Antimycobacterial acitivity of 1-aryl-5-benzyltetrazoles). 38. konference Pokroky v organické, bioorganické a farmaceutické chemii, Nymburk 28.-30. 11. 2003. Chem. Listy 97, 2003, 1096.
15. ADAMEC J., MATYK J., WAISSER K.: Antibakteriální 1-aryl-5-benzylsulfanyltetrazoly. (Antibacterial 1-aryl-5-

- benzylsulfanyltetrazoles). Chem. Listy 98, 2004, 670-671. 56. sjezd chemických společností. Ostrava 6.-9. 9. 2004.
16. MATYK J., WAISSER K., ADAMEC J.: Heterocyklická analoga 3-fenyl-benzoxazin-2,4(3*H*)-dionů. (Heterocyclic analogs 3-phenyl-benzoxazine-2,4(3*H*)-diones). Chem. Listy 98, 2004, 671. 56. sjezd chemických společností. Ostrava 6.-9. 9. 2004.
 17. MATYK J., ADAMEC J., DIVIŠOVÁ H., HUSÁKOVÁ P., WAISSER K.: Příprava antimykobakteriálních salicylanilidů s předpokládaným výrazným účinkem. (Synthesis of salicylanilides with expected high activity) 32. konference Syntéza a analýza léčiv. Nitra 9. – 11. 9. 2004. Farm. Obzor 73, 2004, 248.
 18. ADAMEC J., WAISSER K., KAUSTOVÁ J.: QSAR studie antimykobakteriálních 5-alkylsulfanyl-1-aryltetrazolů. (QSAR study of antimycobacterial 5-alkylsulfanyl-1-aryltetrazoles) 32. konference Syntéza a analýza léčiv. Nitra 9. – 11. 9. 2004. Farm. Obzor 73, 2004, 234.
 19. MATYK J., DIVIŠOVÁ H., HUSÁKOVÁ P., WAISSER K.: Vysoce účinné antimykobakteriální salicylanilidy. (High active antimycobacterial salicylanilides). Konference Pokroky v organické, bioorganické a farmaceutické chemii. Nymburk 26.-28. 11. 2004. Chem. Listy 98, 2004, 1041.

Přednáška ze symposií vytištěná in extenso

WAISSER K.: Protituberkulózní benzoxaziny. (Antitubercular benzoxazine). Přednáška uveřejněná v celém rozsahu. Symposium „Padesát let Výzkumného ústavu pro farmacii a biochemii. Praha 28. 11. 2001. Sborník str. 150-156. (ISBN 80-238-7705-4).

Abstrakty ze symposií 2001-2004

1. WAISSER K., BUREŠ O., HOLÝ P., JIRÁSKOVÁ L., OSWALD J.: Příprava antimykobakteriálně účinných 4- (resp. 5-)methoxysalicylanilidů a 3-fenyl 6-(resp. 7)-methoxy-2*H*-1,3-benzoxazin-2,4(3*H*)-dionů. (Synthesis of antimycobacterially active 4- (resp. 5)- methoxysalicylanilides a 3-phenyl 6-(resp. 7)-methoxy-2*H*-1,3-benzoxazine-2,4(3*H*)-diones). Sborník konference XXV konference organických chemiků, Kutná Hora, 14.-17. 5. 2001. (ISBN 80-7194-349-5) PL 06.
2. WAISSER K., BUREŠ O., HOLÝ P., DRAŽKOVÁ K., KAUSTOVÁ J.: Příprava isosterních analog antimykobakteriálně účinných 3-fenyl-benzoxazin-2*H*-1,3-dionů a příslušných benzanilidů obsahujících heteroatomy v poloze 1 a v kruhu B. (Synthesis of antimycobacterially active isosteric analogues of 3-phenyl-benzoxazine-2*H*-1,3-diones and benzanilides with heteroatoms in position 1 and in ring B). XXV konference organických chemiků, Kutná Hora, 14.-17. 5. 2001. Sborník konference (ISBN 80-7194-349-5) PL 14.
3. WAISSER K.: Izosterie a vývoj biologicky aktivních organických sloučenin. (Isostery and development of biologically active organic compounds). (Plenární přednáška v sekci organická a farmaceutická

- chemie). 53. Sjazd chemických spoločností, Banská Bystrica 3. – 6. 9. 2001. Zborník príspevkov 3. časť (ISBN 80-89029-24-8), str. 139-140.
4. HOLÝ P., WAISSER K., BUREŠ O., HLADŮVKOVÁ J., GREGOR J., BEDNAŠÍK O., JIRÁSKOVÁ L., KAUSTOVÁ J.: QSAR studie potenciálních antituberkulotik ze skupiny 6-substituovaných benzoxazindionů a jejich strukturních analog. (QSAR study of potential antituberculoitics from the group of benzoxazinediones and their sulfur analogues.) (Přenáška). 53. Sjazd chemických spoločností, Banská Bystrica 3. – 6. 9. 2001. Zborník príspevkov 1. časť (ISBN 80-89029-22-1), str. 197-198.
 5. DRAŽKOVÁ K., WAISSER K., ČIŽMÁRIK J., KAUSTOVÁ J.: Antimykobakteriální účinky látek s arylalifatickým aminoformakoforem: pyrrolidinoestery fanylkarbamových kyselin. (Antimycobacterial activity of compounds with arylaliphatic amino pharmacophore of pyrrolidinoesters of phenylcarbamoil acids.) (Přenáška). 53. Sjazd chemických spoločností, Banská Bystrica 3. – 6. 9. 2001. Zborník príspevkov 1. časť (ISBN 80-89029-22-1), str. 199-200.
 6. KRALOVÁ K., PEŘINA M., KUBICOVÁ L., WAISSER K.: Effect of xenobiotics derived from N-benzylsalicylamides in photosynthesis. (Efekt xenobiotik odvozených od N-benzosaoicylamidů při fotosyntéze). 53. Sjazd chemických spoločností, Banská Bystrica 3. – 6. 9. 2001. Zborník príspevkov 1. časť (ISBN 80-89029-22-1), str. 210-211.
 7. BUREŠ O., WAISSER K., HOLÝ P., DRHA J., ADÁŠKOVÁ L., OSWALD R., KAUSTOVÁ J.: Protituberkulózní deriváty 7-substituovaných benzoxazindionů a jejich sirných analog. (Antitubercular derivatives of benzoxazindiones substituted in position 7 and their sulfur analogues). 53. Sjazd chemických spoločností, Banská Bystrica 3. – 6. 9. 2001. Zborník príspevkov 1. časť (ISBN 80-89029-22-1), str. 220-221.
 8. WAISSER K., BUREŠ O., HOLÝ A.: Pokroky ve vývoji nových antituberkulotik ze skupiny orthokondenzovaných heterocyklických sloučenin obsahujících šestičlenné cykly. (Progress in development of new antituberculoitic with six atoms in heterocycle). 30. konference Syntéza a analýza léčiv, Brno 17.-19. 9. 2001, (přednáška) sborník str. 38 (ISBN 80-7305-416-7).
 9. DRAŽKOVÁ K., WAISSER K.: Syntéza heterocyklických analogů biologicky aktivních salicylanilidů. (Synthesis of heterocyclic analogues of biologically active salicylanilides.) 30. konference Syntéza a analýza léčiv, Brno 17.-19. 9. 2001, sborník str. 62 (ISBN 80-7305-416-7).
 10. NESMĚRÁK K., HORKÁ V., NĚMEC I., WAISSER K.: Vztahy mezi strukturou, voltametrickým a chromatografickým chováním derivátů benzoxazinu. (Relationships between structure, voltametric and chromatographic properties derivatives of benzoxazine). 30. konference Syntéza a analýza léčiv, Brno 17.-19. 9. 2001, sborník str. 91 (ISBN 80-7305-416-7).
 11. PALÁT K., WAISSER K., EXNER O.: Výpočet rezonančních substitučních konstant σ_R u některých významných farmakoforových skupin. (Calculations of resonance substituent constants σ_R of some important pharmacophore groups). 30. konference Syntéza a analýza léčiv, Brno 17.-19. 9. 2001, sborník str. 95 (ISBN 80-7305-416-7).
 12. ŠUSTR M., KUBICOVÁ L., MACHÁČEK M., WAISSER K., KAUSTOVÁ J.: Antimykobakteriálně aktivní 5-chlorsalicylanilidy. (Antimycobacterially

- active 5-cholrosalicylanides). 30. konference Syntéza a analýza léčiv, Brno 17.-19. 9. 2001, sborník str. 111 (ISBN 80-7305-416-7).
13. WAISSER K., BUREŠ O., HOLÝ P.: 3-fenyl-6(resp. 7)-methoxy-4-thioxo-2*H*-1,3-benzoxazin-2(3*H*)-ony a 3-fenyl-6(resp.7)-methoxy-2*H*-1,3-benzoxazin-2,4(3*H*)-dithiony, látky s vysokou antimykobakteriální aktivitou. (3-phenyl-6(resp. 7)-methoxy-4-thioxo-2*H*-1,3-benzoxazine-2(3*H*)-ones and 3-phenyl-6(resp.7)-methoxy-2*H*-1,3-benzoxazine-2,4(3*H*)-dithiones, the compounds with a high antimycobacterial activity). 30. konference Syntéza a analýza léčiv, Brno 17.-19. 9. 2001, sborník str. 124 (ISBN 80-7305-416-7).
 14. WAISSER K., BUCHTA V., HOLÝ P., KUBANOVÁ P., BAJEROVÁ K., JIRÁSKOVÁ L., BEDNAŘÍK O., BUREŠ O., KUNEŠ J.: Antitungálně aktivní 3-fenyl-2*H*-1,3-benzoxazin-2,4(3*H*)-diony. (Antifungal active fenyl-2*H*-1,3-benzoxazine-2,4(3*H*)-diones) 30. konference Syntéza a analýza léčiv, Brno 17.-19. 9. 2001, sborník str. 125 (ISBN 80-7305-416-7).
 15. WAISSER K., DRAŽKOVÁ K., PEŘINA M.: Antitubercular derivatives of benzoxazine and their isosteric analogues. 9th Blue Dunabe Symposium on Heterocyclic Chemistry, Tatranská Lomnice June 16-20 2002 Book of abstracts, p 223 (ISBN80-227-1705-3)
 16. WAISSER K., DRAŽKOVÁ K., KUBICOVÁ L.: Pokroky ve vývoji antituberkulotik ze skupiny derivátů karboxylových kyselin (přednáška).(Progress on development anti tubercular derivatives from the group of derivatives of carboxylic acid). 31. konferencia Syntéza a analýza liečiv. Bratislava 11. - 13. 9. 2002. Zborník abstraktů str. 10-11.
 17. DRAŽKOVÁ K., WAISSER K.: Syntéza heterocyklických analog antimykobakteriálně aktivních salicylanilidů. (Synthesis of heterocyclic analogues of antimycobacterially active salicylanilides). 31. konferencia Syntéza a analýza liečiv. Bratislava 11. - 13. 9. 2002. Zborník abstraktů str. 43.
 18. DRAŽKOVÁ K., WAISSER K., KAUSTOVÁ J., ČIŽMÁRIK J.: Analýza vztahů mezi strukturou a antimykobakteriální aktivitou ve skupině esterů fenylkarbamových sloučenin. (Analysis of structure-antimycobacterial relationships in the group of ester fenylcarbamic acid). 31. konferencia Syntéza a analýza liečiv. Bratislava 11. - 13. 9. 2002. Zborník abstraktů str. 44.
 19. PEŘINA M., WAISSER K., KAUSTOVÁ J.: Antimykobakteriální aktivity derivátů 3-benzyl-2*H*-1,3-benzoxazin-2,4(3*H*)-dionů.(Antimycobacterial activity derivatives of 3-benzyl-2*H*-1,3-benzoxazine-2,4(3*H*)-diones.)31. konferencia Syntéza a analýza liečiv. Bratislava 11. - 13. 9. 2002. Zborník abstraktů str. 95.
 20. PEŘINA M., WAISSER K.: Analýza antimykobakteriální aktivity3-benzyl-2*H*-1,3-benzoxazin-2,4(3*H*)-dionů. Freeho-Wilsonovou metodou. (Analysis of antimycobacterial activity of aktivity3-benzyl-2*H*-1,3-benzoxazine-2,4(3*H*)-diones by Free-Wilson method.) 31. konferencia Syntéza a analýza liečiv. Bratislava 11. - 13. 9. 2002. Zborník abstraktů str. 96.
 21. ŠUSTR M., KUBICOVÁ L., KAUSTOVÁ J., WAISSER K.: Antimykobakteriální aktivita thiosalicylanilidů. (Antimycobacterial activity of thiosalicylanilides) 31. konferencia Syntéza a analýza liečiv. Bratislava 11. - 13. 9. 2002. Zborník abstraktů str. 115.

22. KUBICOVÁ L., M. ŠUSTR, WAISSER K.: Vliv salicylanilidů na autotrofní organismy. (Influence of salicylanilides on autotrophic organisms). 31. konference Syntéza a analýza léčiv. Bratislava 11. - 13. 9. 2002. Zborník abstraktů str. 116.
23. KUBICOVÁ L., ŠUSTR M., WAISSER K.: Biological activity of thiosalicylanilides and related compounds. 8. mezioborová česko-slovenská toxikologická konference, Praha 3.-5. září 2003. Sborník abstrakt str. 31.
24. WAISSER K., DRAŽKOVÁ K.: Protituberkulózní látky neobsahující heterocykl a karboxyl ve farmakoforu. (Antitubercular agents without heterocycle and carboxyl in pharmacophore). (Přednáška). 32. konference Syntéza a analýza léčiv, Velké Karlovice 16.-19. 9. 2003. Sborník abstrakt str. 7. (ISBN80-900306-5-3).
25. ADAMEC J., WAISSER K., KUNEŠ J.: Syntéza antimykobakteriálních 1-aryl-5-benzylbenzylsulfanyltetrazolů. (Synthesis of antimycobacterial 1-aryl-5-benzylsulfanyltetrazoles.) 32. konference Syntéza a analýza léčiv, Velké Karlovice 16.-19. 9. 2003. Sborník abstrakt str. 125. (ISBN80-900306-5-3).
26. KUBICOVÁ L., ŠUSTR M., WAISSER K.: Biological activity of thiosalicylanilides and related compounds. (8. mezioborová česko-slovenská toxikologická konference, Praha 3.-5. 9. 2003. Sborník abstrakt str. 31.
27. DRAŽKOVÁ K., MATYK J., WAISSER K., KAUSTOVÁ J.: Antimykobakteriální aktivita *N*-pyridyl-salicylamidů se sterickým překážením amidové skupiny. Přednáška. (X. Sjezd České farmaceutické společnosti, Zín 13.-15.5.2004), sborník abstr., 22.
28. ADAMEC J., WAISSER K., KAUSTOVÁ J.: Perspektiva antimykobakteriálních 1-aryl-5-benzylsulfanyltetrazolů. (Perspective of 1-arylbenzylsulfanyltetrazoles) Přednáška. Lecture (X. Sjezd České farmaceutické společnosti, Zín 13.-15.5.2004), sborník abstr., 23.
29. ADAMEC J., WAISSER K., KUNEŠ J., KAUSTOVÁ J.: Vztahy mezi strukturou a antimykobakteriální aktivitou 1-aryl-5-benzylsulfanyltetrazolů. (Structure-activity relationships of 1-aryl-5-benzylsulfanyltetrazoles.) 27. konference organických chemiků, Pardubice 14.-17. 6. Sborník abstrakt.
30. MATYK J., WAISSER K.: Syntézy nových derivátů 3-heteroaryl-2*H*-1,3-benzoxazin-2,4(3*H*)-dionů. (Synthesis of new 3-heteroaryl-2*H*-1,3-benzoxazine-2,4(3*H*)-diones). 27. konference organických chemiků, Pardubice 14.-17. 6. Sborník abstrakt.

Publikace 2006

1. WAISSER, K., HEINISCH, L., ŠLOSÁREK, M., JANOTA, J.: New antimycobacterial 2,3-dihydro-1-alkylindole-2-thiones, *Folia Microbiologica*, 51, 2006, 25-26.
2. WAISSER, K., DOLEŽAL, R., ČIŽMÁRIK, J., KAUSTOVÁ, J.: QSAR Study of Antimycobacterial Activity of Quaternary Ammonium Salts of Piperidineethyl Esters of Alkoxy-substituted Phenylcarbamic Acids. *Folia Microbiologica*, 26, 2006, 21-24.
3. WAISSER, K., MATYK, J., DIVIŠOVÁ, H., HUSÁKOVÁ, P., KUNEŠ, J., KLIMEŠOVÁ, V., MÖLLMANN, U., DAHSE, H. M., MIKO, M.: The oriented

- development of antituberculotics: Salicylamides. Arch. Pharm. Chem. Life Sci. 339,2006, 616-620.
4. WAISSER, K., DRAŽKOVÁ, K., MATYK, J., PALÁT, K.: QSAR analysis of antimycobacterial *N*-pyridylsalicylamides. Folia Pharm. Univ. Carol. 33, 2006, 7-10.
 5. ADAMEC, J., WAISSER, K., SILVA, L., BUCHTA, V.: Antitungal aktivita of 1-phenyl-5-benzylsulfanyltetrazoles. Folia Pharm. Univ. Carol. 33, 2006, 13-17.
 6. WAISSER, K., ČIŽMÁRIK, J., KAUSTOVÁ, J.: Antimycobacterial quaternary ammonium salts of piperidinylethylesters of alkoxy-substituted phenylcarbamic acids. Folia Pharm. Univ. Carol. 33, 2006, 19-21.
 7. WAISSER, K., DOLEŽAL, R., ADAMEC, J., PALÁT, K. JR.: QSAR analysis of antitubercular 1-aryl-5-benzylsulfanyltetrazoles. Folia Pharmaceutica Univ. Carol. 34, 2006, 13-16.
 8. WAISSER, K., PEŘINA, M., KUBICOVÁ, L., KRÁLOVÁ, K.: Inhibition of photosynthetic electron transport in spinach chloroplasts by 3-benzyl-2*H*-1,3-benzoxazin-2,4(3*H*)-diones, Folia Pharmaceutica Univ. Carol. 34, 2006, 7-11.
 9. WAISSER, K., BUCHTA, V., VALE-SILVA, L. A., MATYK, J.: A note on the antifungal activities of halogenated 4'-alkylphenylsalicylanilides and halogenated 3-(4-alkylphenyl)-2*H*-1,3-benzoxazine-2,4(3*H*)-dione. Folia Pharmaceutica Univ. Carol. 34, 2006, 17-19.
 10. TOROPOV, A., NESMETAL, K., RASKA, I. JR., WAISSER, K., PALÁT, K.: QSAR modeling of the half-wave potentials of benzoxazine by optimal descriptors calculated with the SMILES. Comput. Biol. Chem. 30 (6), 2006, 434-437.
 11. NEMECEK, P., DURČEKOVÁ, T., MOCÁK, J., LEHOTAY, J., WAISSER, K.: Štúdium vzťahov medzi biologickou aktivitou a fyzikálnochemickými vlastnosťami potenciálnych antituberkulotík. Nová Bitechologica VI-1, 2006, 37-47.

Publikace 2007

1. WAISSER, K., MATYK, J., DIVIŠOVÁ, H., HUSÁKOVÁ, P., KUNEŠ, J., KLIMEŠOVÁ, V., KAUSTOVÁ, J.: The Oriented Development of Antituberculotics: (part 2.) Halogenated 3-(4-Alkylphenyl)benzoxazine-2,4(3*H*)-diones. Arch. Pharm. Life Sci., 340, 2007, 264-267.
2. ADAMEC, J., BECKER, R., WEISS, D., KLIMEŠOVÁ, V., WAISSER, K., MÖLLMANN, U., KAUSTOVÁ, J., U., BUCHTA, V.: Hybrid molecules of estrone – new compounds with potential antibacterial, antifungal and antiproliferative activity. Bioorg. Med. Chem. 15, 2007, 2898-2906. Impact factor 2.286, ISSN 0968-0896.
3. WAISSER, K., PETRLÍKOVÁ, E., HEINISCH, L., ŠLOSÁREK, M., JANOTA, J.: New antimycobacterial *S*-alkyl-isothiosemicarbazone. Folia Pharmaceutica Univ. Carol. 35,36, 2007. 37-40.
4. MÖLLMANN, U., WAISSER, K., MATYK, J.: Antimicrobial activity of 4-chloro-4'-propylsalicylanilide and 5-chloro-4'-propylsalicylanilide. Folia Pharmaceutica Univ. Carol. 35, 36, 41-44, 2007.

5. WAISSER, K., DOLEŽAL, R., ČIŽMÁRIK, J., MALÍK, I., KAUSTOVÁ, J.: The potential antituberculotics of the series of 2-hydroxy-3-(4-phenylpiperazin-1-yl)-propylphenylcarbamates Folia Pharmaceutica Univ. Carol. 35,36, 2007. 45-48.
6. WAISSER, K., KUNEŠ, J., MATYK, J.: Structural evidence of halogenated *N*-(4-alkylphenyl)salicylamides. Folia Pharmaceutica Univ. Carol. 35, 36, 2007, 49-55
7. WAISSER, K., DOLEŽAL, R., ČIŽMÁRIK, J., MALÍK, I., KAUSTOVÁ, J.: The Antimycobacterial Derivatives against potential pathogenic strains: 2-Hydroxy-3-(4-phenylpiperazin-1-yl)-propylphenylcarbamates. Sci. Pharm. 75, 2007, 56-59.
8. ČIŽMÁRIK, J., WAISSER, K., DOLEŽAL, R., KAUSTOVÁ, J.: Potencialne antituberkulotiká zo skupiny dichloridov 2-(4-alkylpiperazin-1-yl) eterov kyseliny 2-heptyloxyfenylylkarbamovej. Farm. Obzor 76. 2007, 144-148.
9. ČIŽMÁRIK, J., WAISSER, K., DOLEŽAL, R., KAUSTOVÁ, J.: Antimykobakteriálna účinnosť bazických esterov kyseliny alkylfenylylkarbamovej s rozvetveným reťazcom na α -uhlíku. Farm. Obzor 76. 2007, 268-271.
10. WAISSER, K., DOLEŽAL, R., ČIŽMÁRIK, J.: Nová potenciálna antituberkulotika na bázi fenylylkarbamových kyselín. Inovační podnikání, 2007 (4), supl. 15.

Původní práce 2008

1. DOLEŽAL, R., VAN DAMME, S., BULTINCK, P., WAISSER, K.: QSAR analysis of salicylamide isosteres with the use of quantum chemical molecular descriptors, Eur. J. Med. Chem. (2008) in press.
2. WAISSER, K., MATYK, J., KUNEŠ, J., DOLEŽAL, R., KAUSTOVÁ, J., DAHSE, H. M.: High active potential antituberculotics: 3-(4-alkylphenyl)-4-thioxo-2*H*-1,3-benzoxazine-2(3*H*)-ones and 3-(4-alkylphenyl)-2*H*-1,3-benzoxazine-2,4(3*H*)-diones substituted in ring B by halogen. Arch. Pharm. Life Sci. in press.
3. DOLEŽAL, R., WAISSER, K., PETRÍKOVÁ, E., KUNEŠ, J., KUBICOVÁ, L., MACHÁČEK, M., KAUSTOVÁ, J., DAHSE, H. M.: *N*-Benzylsalicylthioamides: Highly Active Potential Antituberculotics. Arch. Pharm. Life Sci. in press.
4. WAISSER, K., KUNEŠ, J., MATYK, J.: Structural Evidence of Halogenated 3-(4-Alkylphenyl)-1,3-benzoxazine-2,4-(3*H*)-diones. Folia Pharm. Univ. Carol. 37, 2008, 77-83.
5. WAISSER, K., DOLEŽAL, R., ČIŽMÁRIK, J.: Graphic Demonstration of the Structure-Antimycobacterial Activity Relationships in the Series of Ester Phenylcarbamic acids with Piperidine or Pyrrolidine Moiety. Folia Pharm. Univ. Carol. 37, 2008 65-76.
6. MÖLLMANN, U., DOLEŽAL, R., WAISSER, K.: *N*-Benzylsalicylthioamides, a New Group of Antimicrobial Compounds. Folia Pharm. Univ. Carol. 37. 2008, 61-64.
7. WAISSER, K., DOLEŽAL, R., KUBICOVÁ, L., KAUSTOVÁ, J.: The use of Topliss approach to development of new antimycobacterial compounds: *N*-benzylsalicylthioamides. Folia Pharm. Univ. Carol. 37. 2008, 85-89.

8. ČIŽMÁRIK, J., WAISSER, K.: DOLEŽAL, R.: QSAR study of antimycobacterial activity of esters of substituted phenylcarbamic acids. Acta Facult. Pharm. Univ. Comenianae 55, 2008 in press.
9. ČIŽMÁRIK, J., WAISSER K.: Review of potentially antituberulotics esters of substituted phenylcarbamic acids. Folia Pharm. Univ. Carol. 37. 2008, 91-94.